vita ſũt.i.ſpũalem habẽt intellectũ: et ſpũalit̃
⁊ nõ ad litterã intelligẽda ſũt ⁊ viuificãt. litte-
ra eñ occidit.ſpiritus aũt viuificat.Nam ſicut
palea frumẽtũ.ſic ⁊ littera tegit ſpm̃.Hinc eñ
voluit intelligẽ mãducatores et potatores car-
nis ⁊ ſanguinis ſui.vt in illo maneãt ⁊ ipe in il
lis. Ex hoc aũt multi diſcipulorũ eius ĩ do-
ctrina eius.nõ pfectoꝝ:q̃ ad audiendũ eius do
ctrinã ipm̃ ſequẽtes videbant̃.ſed nõ erãt vere
diſcipuli:abierũt retrorſũ ⁊ retroceſſerũt.⁊ iaꝫ
nõ cũ illo ambulabãt: credẽtes vel ꝑ peniten-
tiam redeũtes.Dixit ḡ ihs ad duodecim.Nun-
q̃d ⁊ vos quos ſpecialiter elegi vultis abire: Nõ
petit quaſi ignorãs:ſed vt oñdat ſe eis nõ indi
gere:q: ponit in eoꝝ optõne cũ alijs recedere.
Et Petrus q̃ erat pncipalior ⁊ obediens ac fir-
mus ſicut petra.⁊ in oĩbꝰ maxime ad interro
gandũ dñm.eiq; reſpõdendũ ꝓmptulus:ex fer
uore caritatis ꝓ ſe ⁊ alijs reſpõdit. Dñe in cu-
ius ditõne cũcta ſũt poſita:ad quẽ ibimꝰ: quia
nõ ẽ dux veritatis niſi tu.Quaſi dicẽt.Similẽ
tui inuenire nõ poſſumꝰ:tu ſolus ſufficis nob.
ꝓpter quẽ oĩa relinq̃mus. Et cũ nõ ſit ſimilis ti
bi:nõ eſt a te.ſed ad te eundũ.Unde Augꝰ.Si
nos repellis a te.da nobis alteꝝ te quẽ ſeq̃mur
In petri reſpõſione.exprimit̃ maxia dilectõ ad
xp̃m.Uñ Criſ.Petrus fratꝝ amator. amicitie
ↄſeruator.ꝓ toto reſpõdet collegio. dñe ad quẽ
ibimus:Hoc aũt verbũ multe amicitie eſt oſtẽ
ſiuũ.iam eñ xp̃c eis honorabilior erat q̃ pr̃es
⁊ matres.Uerba vite eterne habes.i. verba vi
te eterne ꝓmiſſiua.⁊ ad eã inductiua.q̃bus q̃ ñ
crediderit.ineternuꝫ ꝑibit. Qui in miſtratõne
corꝑis ⁊ ſanguinis tui ꝓmittis vitã. etiã ĩ ver-
bis p̃dicatõnis tue ꝓmittis eã. virtus eñ dei ẽ
in euãgelio. Moyſes habuit v̾ba dei.ſimiliter ⁊
ꝓphete:ſed raro verba vite eterne.tu v̾o ꝓmit-
tis vitã eternã. Quid ḡ aliud maius querimꝰ:
Exprimit̃ eñ in petri rñſione vera ↄfeſſio fidei
cũ ſubdit̃.Et nos credimꝰ corde.et cognouimꝰ
ſignoꝝ virtute: vel credimꝰ ⁊ cognouimꝰ.quia
de credere ꝓcedit ⁊ intelligere.q: tu es xp̃c q̃tũ
ad hũanitatẽ.in q̃ vnctus ẽ vnctõne deitatis.vt
rex ⁊ ſacerdos:filiꝰ dei patris naturalis q̃tũ ad
diuinitatẽ.⁊ ꝑ cõſequẽs eq̃lis ei ĩ natura ⁊ po-
tẽtia.i.ſcd̃m Augu. q: ipa vita eterna tu es.⁊
nõ das ĩ carne et ſanguine. niſi qd̃ es ſcꝫ vitam
eternã.Panẽ ac carnẽ ⁊ ſanguinẽ ſuuꝫ. vocat
hic dñs fideliũ ſocietatẽ. in corꝑe ſuo qd̃ eſt ec-
cleſia.Panẽ.q: eccl'ia quotidie reficit quos re-
cipit:⁊ in ea quouſq; ad plenã ſocietatẽ ꝑueni-
atur alter alteꝝ verbo ⁊ exẽplo paſcit.vnde do-
minꝰ ad petꝝ:paſce oues meas. Caro aũt ⁊ ſã-
guis xp̃i.eccl'ia dicit̃:q: incarnatõne verbi fide
⁊ ſacramẽtis vnita viuit de ſpũ xp̃i.Sicut enim
corpꝰ vniuſcuiuſq; hoĩs viuit d̾ ſpũ ſuo.i.de aĩa
ſua:ita fideles aĩe viuũt de ſpũſancto. Unus
ergo panis ⁊ vnũ corpꝰ.ſiue vna caro ⁊ ſãguis
xp̃i.multi ſumus.Cõformitas etiã xp̃i ⁊ eccl'ie
pariter ⁊ caro ⁊ ſanguis xp̃i appellat̃.eo q̓ ſit ꝑ
prius effectus incarnatõnis verbi.⁊ final' cau-
ſa dominice paſſiõis. Uñ Augꝰ.Hũc itaq; cibũ
⁊ potũ.ſocietatẽ vult ĩtelligi corꝑis ⁊ mẽbrorũ
ſuoꝝ.qd̃ eſt eccl'ia.Huiꝰ rei ſacramẽtũ.i.vnita-
tis corꝑis ⁊ ſanguinis xp̃i ĩ dominica menſa p̃-
parat̃ ⁊ de mẽſa dñi ſumit̃.Qui accipit miſteri
um vnitatis.⁊ nõ tenet vinculũ pacis.nõ miſte
riũ accipit ꝓ ſe.ſꝫ teſtimoniũ ↄtra ſe.Hoc eſt ḡ
mãducare illã eſcaꝫ.et illũ potũ bibere:in xp̃o
mané.et illũ manẽtẽ in ſe habé.Ac ꝑ hoc q̃ nõ
manet in xp̃o ⁊ in q̃ nõ manet xp̃c: ꝓculdubio
nõ mãducat ſpũalit̃ eiꝰ carnẽ.nec bibit eiꝰ ſan-
guinẽ.licꝫ carnalit̃ ⁊ viſibilit̃ p̃mat dentibꝰ ſa-
cramẽta corꝑis ⁊ ſanguĩs xp̃i:⁊ tãte rei ſacra-
mentũ ad iudiciũ ſibi mãducat ⁊ bibit.Signũ
ergo q: mãducauit ⁊ bibit hoc ẽ.ſi manet ⁊ ma
net̃:ſi habitat ⁊ inhabitat̃.ſi heret ⁊ nõ deſera-
tur. Manemꝰ aũt in illo.cũ ſumus mẽbra eius.
manet aũt ipe in nobis.cũ ſumꝰ templuꝫ eius.
Hec dicũt̃.vt amemꝰ vnitatẽ:⁊ timeamꝰ ſepa-
ratõꝫ.Hoc totũ qd̃ dñs de carne ⁊ ſanguine ſuo
locutus ẽ.ad hoc nobis valeat:vt carnẽ et ſan-
guinẽ xp̃i nõ edamus ⁊ bibamꝰ tm̃ in ſacramen
to.qd̃ ⁊ multi faciũt mali:ſꝫ vſq; ad ſpũs parti-
cipatõeꝫ mãducemꝰ ⁊ bibamus:vt in dñi corꝑe
tanq̃ mẽbra maneamꝰ:vt eius ſpũ vegetemur
Hec Augꝰ.Et ſcd̃m eundẽ.ille ſacramentaliter
mãducat ⁊ bibit.qui ipm̃ ſacramẽtũ tm̃ ſumit.
ſpũaliter v̾o qui ꝑtingit ad rem ſacramẽti.que
eſt res duplex:vna ſignata ⁊ ↄtenta. que ẽ xp̃c
integer.q̃ ↄtinet̃ ſub ſpẽbus panis et vini:alia
res ẽ ſignata ⁊ nõ ↄtenta.et hec ẽ corpꝰ xp̃i mi-
ſticũ.qd̃ ẽ in p̃deſtinatis vocatis.⁊ iuſtificatis.
Et ſciẽdũ q̓ nõnulli doctores aliqua de p̃dictis
ĩcidẽtalit̃ ad altaris ſacmẽtũ r̃ferũt: ſꝫ ĩ ↄtinua
expoſitõne nullus:q: de ſacramẽto altaris pro
prie habetur infra in cena domini.quando hoc
ſacramentum inſtituit. Oratio.

DOmine ihũ xp̃e ſufficiẽs ſalus aĩe mee.
da mihi te ſolũ deſiderare: deſiderãdo te
ꝓpter te nõ ꝓpter aliud q̃rere. querẽdo
ĩuenire.inueniẽdo tené. tenẽdo amare. amãdo
pcc̃a redimé.redẽpta nõ iterare. Illuſtra queſo
dñe cor meũ lumĩe tue gr̃e diuine.vt te ductorẽ
in oĩbꝰ vijs meis habeã.⁊ ſemꝑ te q̃ es ſuꝑ oĩa
p̃ omnibꝰ timeã ⁊ diligã.tuãq; ĩ omnibꝰ faciam
volũtatẽ:nec vnq̃ a te recedã. ſed ſemꝑ tibi ad-
hereã.quia tu ſolus ſufficis.⁊ vitã eternã pro-
mittis.ad quam miſericorditer ꝑducere me di
gneris Amen.

De tranſitu domini ⁊ diſcipulorum per ſata.
Capitulum .LXXI.

DEinde cuꝫ dominꝰ qua-
dã die ſabbati trãſiret per ſata ſeu
blada.i.ꝑ campos vbi erãt ſegetes.
diſcipuli eiꝰ vt hoĩes eſuriẽtes velle
bant ſpicas.ꝓpt̃ ciboꝝ defectũ ⁊ penuriã:⁊ ma-
nibꝰ ſuis ↄfricãtes edebãt g̃na.ↄſolãdo famis i
opiã.Ecce fercl'a apl'oꝝ.ſ.g̃na ſpicaꝝ. erãt eñ
colũbe.quarũ ẽ grana ↄmedé. Eſuriebãt tũ ex
paupꝑtate.tũ ex turbaꝝ ĩportuitate:in q̃ ſignat̃

ꝙ ꝑ̄dicatores ⁊ ꝑlati debēt poſtponē cibū corporum ꝓpē ſalutē aiaꝝ. Unū Beda. Nō habētes eī diſcipuli ſpaciū māducādi ꝓpē iportunitatē turbarū. eſuriebāt vt homies: ſed vellētes ſpicas. mediā ꝯſolabant̄. qđ eſt indiciū auſterioris vite: nō ꝑparatas eſcas. ſ3 ſimplices querē cibos Unde ⁊ Criſ. Putas quantā occupatōe3 doctrine habebāt apoſtoli: vt nec māducādi licentiā inuenirēt. O beati apoſtoli: in quib̄ tūc corp⁹ quod ſuū ē ſuggerebat: quando anim⁹ qđ ageret nō habebat. Carnales aūt homies nec tūc ſpiritalia curant. cum nihil habuerint carnale qđ agant. Pharizei aūt videntes repħenderūt dominū de hoc. quaſi ꝯtra legē agerēt diſcipuli ex doctrina magiſtri: ⁊ dicūt. Ecce diſcipli tui faciūt: quod nō licet eis facere ſabbatis. Nō arguebāt eos agere ꝯtra legē. quaſi raperēt alienum. q2 ſcđm legē licitu3 erat famelico intrare ſegetē vel vineā ꝓximi ⁊ comedere. nō tamē falcem mittere. ſeu foras eicere vel portare: ſed ſuper eo. ꝙ ſpicas vellēdo ⁊ fricādo die ſabbati. cibū ꝑparabāt ſibi: q2 ꝑceptū erat in lege ꝙ cibaria ꝑpararent̄ die ꝑcedenti: ⁊ nō in die ſabbati Ubi Criſ. Judei ſciētes q2 diſcipuli quaſi ſpeculū ſunt mgr̄i. q2 in diſcipulis magiſter videtur. ꝓpter hoc errorē diſcipuloꝝ volentes in obprobriū xp̄i vertere: ita dicebāt. Nō ꝓpter iniuriā legis dolētes: ſed detractōnis occaſionē inuenire cupiētes. iſta dicebāt. Nec eñ poterant alijs ꝯtra legē agentib̄ ꝯtriſtari: cū ipi quotidie in lege peccarēt. Nam q̄ alio peccāte dolet: ipe circa iuſticiā multū eſt ꝑfectus. Nec eñ poteſt aliquis alteri ampli⁹ miſericors eē ꝙ̄ ſibi Hec Criſoſt. Dñs aūt ꝯfutat pharizeos. diſcipulos ratōnabilit̄ excuſādo: et ꝙ ꝯtra legē ñ faciebāt oſtendēdo. Et ꝑmo ꝑ exemplū in q̄ duplex tāgitur ratō. Prima ē a ſimili ex ꝑte ſumētiū: q2 ſimilis neceſſitas fuit ī diſcipulis q̄ fuit ī dauid. quādo ꝯmedit ꝯſecratos panes ꝓpoſitōnis. q̄s ñ licebat ei edere. neq3 his q̄ cū eo erāt: ſi g̊ dauid excuſat̄. q2 ꝯmedit in neceſſitate. qđ al's non licebat: ꝑ ꝯſequēs ⁊ diſcipuli excuſant̄. q2 neceſſitas eis īminebat. Scđa ē a minori ex ꝑte ſūptorum: q2 dauid in neceſſitate ꝯmedit ſanctos panes licite. qđ licebat ſolis ſacerdotib̄: g̊ multomagis diſcipl'i ſpicas ꝯmunes omnib̄: q̄ſi dicēt: ſi neceſſitas ibi legē ñ habuit. nec hic habē debet. Neceſſitas eñ facit aliq̄d licitum. qđ al's eſſet illicitū: ⁊ ideo diſcipulis eſuriētib̄. qđ licitū nō erat ī lege: factū eſt licitū famis neceſſitate. Sic hodie. Si q̄s eger ieiuniu3 fregerit: re⁹ nō habet̄. Cū g̊ pharizei illa legūt. laudant miſericordiā factā ī dauid ⁊ ſuis: et qñ iſta vident repħendūt trāſgreſſionē ī diſcipulis: ex q̄ apparet ꝙ nō legis iniuriā defendūt. ſed ſuā maliciam oñdūt. Alia ratō eſt a maiori: q2 ſacerdotes quoꝝ īceſt maxīe ceremonias legis obſuare. violādo ſabbatū. quādoq3 ſine crimīe ſūt: vt dū in tēplo opa manualia circa ſacrificia faciunt animalia occidēdo. excoriādo. hoſtias lauando carnes coquēdo. ⁊ ꝯſimilia faciēdo: vel etiā du3 pueros circūcidūt: g̊ multoplus diſcipuli. q̄ nullius ī hoc legis ſūt. vel ordīs. vellētes ſpicas in die ſabbati. ⁊ ꝯmedētes ſine crimīe ſūt. Deinde poſt auctoritates alienas. ꝯuicit eos auctoritate ꝓpria. ⁊ ꝑmo ꝑ aſſertōnē veritatis: ⁊ ē ratō talis. q2 potētius ē templū ſpūale ꝙ̄ figurale: ſ3 figurale potuit defendē ſacerdotes ſibi ſeruientes: g̊ multoplus ſpirituale. qđ ē xp̄c. diſcipl'os ſibi credētes: de quo tēplo dicit. ſoluite templū hoc: q2 maior tēplo eſt hic ſc3 xp̄c. q2 eſt templi dominus. Scđa ratō eſt ī qua ꝯuincit eos ꝑ affectum pietatis: ⁊ eſt talis. Magis vult domin⁹ affectū miſcđie et pietatis. ꝙ̄ ceremonias veteris legis: ſ3 paſcere eſuriētes eſt opus miſcđie. ⁊ obſeruare ſabbatū vel victimas offerre eſt ceremoniale: g̊ et cetera. Unde magis vult de⁹ miſericordiā. qua q̄s ſubuenit alteri. vel ſibi indigenti. ꝙ̄ ſacrificiū: ⁊ opera miſcđie ſunt magis accepta deo ꝙ̄ victime: hoſtia ei deo placabilis eſt ſalus hominū. Tercia ratō eſt ī qua ꝯuincit eos ꝑ ſue poteſtatis oſtenſionē. ⁊ eſt talis. Dominus poteſt diſponere in his reb̄ quib̄ totaliter ꝑ̄eſt. ſed xp̄c ꝑ̄eſt totalit̄: ⁊ diſcipulis ⁊ ſabbato: g̊ poteſt diſpēſare cū diſcipulis de ope in ſabbato. Jpe eñ fecit ſabbatū ꝓpter hoiem. vt ī eo quieſcat ⁊ deo vacet: ⁊ nō hominē ꝓpter ſabbatū. ⁊ ita domin⁹ eſt etiā ſabbati: et ideo ſcđm Ambro. ſicut poſuit ſabbatū. ita poteſt etiā deſtruere. Quia ergo ſabbatū ꝓpter hominē fecit. et dñs ſabbati eſt. magis cura3 adhiberi voluit ſaluti hominū ꝙ̄ cuſtodie ſabbati: ꝑmittēdo diſcipulos ſpicas vellere ⁊ famem repellere. Xp̄c itaq3 nō ſubeſt obſeruatōni legis. ſed ꝑ̄eſt: et eā mutare poteſt. ⁊ ideo nō peccat. qui ſcđm ordinatōnem ei⁹ obſeruat. Q2 autē dicit̄ factus ſub lege: ſubiectō illa erat volūtatis ñ neceſſitatis. ideo quādoq3 ſe ſubiecit ꝓpter humilitatē: quādoq3 ſe ꝑ̄fuiſſe oñdit ꝓpter auctoritatē. Ubi Criſo. Sabbatū nō ꝓpter ociū factū ē. vt oīno ī die ſabbati vacēt: ſed vt ociātes meditent̄ deū ſuū eſſe factorē. ⁊ per vacantiā dei opera recordent̄ vt dum vacācie illius ratō querit̄: deus rerum opifex demonſtret̄. Jpe eñ legem dans ſabbati. nihil facietis ait. ꝑ̄ter ea que faciet aīa hoc eſt eñ feſtum. ſi intendant̄ ſpūalia et ſecedant terreſtria: ⁊ vacemus vacatōne ſpūali Hec Criſo. Miſtice ꝑ apl'os intelligi poſſunt ꝑ̄dicatores ⁊ ꝑlati: per eſuriē. fames ſalutis humane. ꝑ ſata mūdus in quo ſūt diuerſa hominū genera ſeminata: ꝑ diuerſas ſegetes. diuerſe natōnes: ꝑ ſpicas hoīes. ꝑ paleas corpora. ꝑ grana aīe. quia ſicuti in ſpica duo ſūt ſc3 granum ⁊ palea. ſic in homīe corpus ⁊ aīa. Diſcipuli g̊. i. ꝑ̄dicatores et prelati eſuriētes hominū ſalutē. debēt tranſire per ſata. i. ꝑ mundū ꝑ̄dicando: ⁊ euellere ſpicas homines a terrenis quibus corde īheſerant ſeparando: confricare manibus. exemplo ſue operationis ad bonum prouocādo. in q̄ ſeꝑatur vicium a virtute. ſc3 palea a grano: et ſic manducare ecclīe incorꝑando. ⁊ ſabbato debent hoc agere. ſc3 ſpe quietis eterne. ad quam

alios volūt inuitare.⁊ de hoc ꝯquerūť pharizei
id eſt demones ⁊ infideles pharizeoꝝ ꝯſortes.
Ubi Beda.Uellē itaqꝫ ſpicas.ē hoies a terrena
intentōe.q̄ ſolū mētis q̄ſi radicē fixerāt eruē.fri
care aūt manib᷒.exēplis ꝟtutuꝫ ab ip̄a carnis
ꝯcupiſcētia q̄i folliculis atqꝫ ī tegumētis ariſta
rū puritatē mētis exuē: grana ꝟo mādncari. eſt
emūdatū queq̄ ab om̄i inq̄namēto carnis ⁊ ſpi
ritus.ꝑ ora ꝑdicātiū eccl'ie mēbris incorꝑari.
Hec Beda. Itē ꝑ ſata intelligiť ſacra ſcriptura
q̄ diuinaꝝ ſentēciaꝝ ſeminib᷒ ē ſeminata: ꝑ di-
uerſas ſegetes.diuerſi libri: ꝑ ſpicas ſentencie.
Itē ꝑ ſata ꝑdicatores cū dn̄o āmbulāt. cū ſacras
ſcripturas deuote ſtudēdo ⁊ meditādo īueſtigāt
eſuriūt.dū in eis panē vite ꝓ ſe ⁊ alijs inuenire
deſiderāt: ſpicas euellūt.dū ea q̄ ſibi vtiliora vi-
denť in eis colligūt:collectas ꝯfricāt.dū tādiu
diſcuciūt.donec ſub paleis litere.grana ſp̄ualis
intelligēcie inueniāt: grana ꝟo ip̄a māducant.
cū ſibi ⁊ alijs miſtrādo.ꝑ impletōnē opeꝝ incor
porāt ⁊ virtutes roborāt:⁊ hoc ſabbato faciūt
dū a terrenis neceſſitatib᷒.et etiā turbidis co-
gitatōnib᷒ quieſcētib᷒.deo vacāt.ſcd̄m illud ec-
cleſiaſtici.Sapiētiā ſcribe in tp̄e vacatōis.hoc
dn̄s ſabbati ſcꝫ xp̄c ꝓbat: ſed iudei vel adulato
res mētis refectionē ⁊ requiē aiaꝝ neſciētes re-
probāt:dicētes.q: quieſcēdū ē ſaltē in ſabbato:
nō intelligētes q᷑ tunc magis debem᷒ videre q̄m
ſuauis eſt dn̄s:⁊ requiē celeſtē querē opādo.Cō
ſidera nūc ⁊ intuē diſcipulos.et in tāta neceſſi-
tate ꝯſtitutis ꝯpatere:q̄uis ip̄i gaudenť hoc fa
ciāt pauꝑtatis amore.Quid eñ̄ ē cogitare ꝑn-
cipes mūdi.ꝑn̄te omniū ꝯditore.ad tā tenuem
pauꝑtatē redactos:vt tali pabulo more anīma
liū oporteat ſuſtētari.Uñ Criſ.Tu aūt ammi-
rare diſcipulos:qui ita erāt ſuppl̄ſi.et nullā tē-
paliū habebāt curā:ſed ꝯtēnebant carnalē mē
ſam ⁊ fame oppugnabāť ꝯtinua.⁊ neqꝫ ita de-
ſiſtebāt a xp̄o.Niſi eñ̄ cogeret eos vehemēť eſu
ries:nequaq̄ hoc feciſſēt Hec Criſ.O q̄ dulcis
erat ille cib᷒ eſurientib᷒.ſicut ⁊ illa aqua inſtar
mellis ſitiētib᷒ obtinē videbať. de qua diciť.de
petra melle ſaturauit eos.Aſpiciebat eos dn̄s ⁊
eis ꝯpaciebať.q: tenerrime eos diligebat. Sꝫ
nihilomin᷒ gaudebat.tā ꝓpter eos q̄s ī hoc mul
tū mereri ſciebat.q᷑ ꝓpē nos q̄b᷒ exēplū relinq̄-
bat.In hoc eñ̄ exēplo ad multas ꝟtutes ꝑfice-
re poſſum᷒.Nā hic mirabiliť pauꝑtas relucet
pompa mūdi ꝯtēnenda oñdiť:ſūptuoſa ⁊ ſapo-
roſa ciboꝝ ꝑparatō deſtruiť.et gule voracitas
cū turpi vnctuoſitate ⁊ inſaciabili appetitu to-
taliť eneruať.Inſup ⁊ beſtialitas multoꝝ ho-
minū hic ꝯfundiť: q: vt dicit Aug᷒.appetē vo-
luptates corꝑis et vitare moleſtias. ferine vite
actio ē.Igiť vt ait Bern̄. ridiculū ē ſāctos ho-
norare ꝯuiuijs q̄ deo abſtinētijs placuerūt.Hic
etiā renouata videť ꝑme etatis beata ſimplici
tas:in q̄ hoies fructib᷒ arboꝝ. ac herb̄ ⁊ aq̄ cō
tenti viuebāt. Uñ Boheci᷒.Felix nimiū prior
etas.ꝯtēta fidelib᷒ aruis.nec inerta ꝑdita luxu
facili q̄ ſera ſolebat ieiunia ſoluē glande.ſōnos

dabat herba ſalubres.potū q̄ꝫ lubricus amnis
vmbras altiſſima pin᷒.vtinam modo nr̄a redi
rent.in mores tēpora priſcos. ſed ſeuior ignib᷒
ethne.feruēs amor ardet habēdi Hec Boheci᷒.
Uñ ⁊ Hiero.Uidēs de᷒ q᷑ diligēter appoſitū eſſet
ad maliciā cor homis ab adoleſcētia:⁊ ſp̄us ei᷒
in his ꝑmanere nō poſſet.q: erāt caro.opa car
nis diluuio ꝯdēnauit: ⁊ auidiſſimā hominū gu
lam ꝓbās. dedit eis licentiā ꝯmedendaꝝ carni
um.Eſum eñ̄ carniū vſqꝫ ad diluuiū ignoratū
fuiſſe ſcias.poſt diluuiū ať quaſi ī heremo mur
murāti populo coturnices. ita dentib᷒ noſtris
neruos ⁊ virulētas carnis ingeſtas. vinū ei cū
carnib᷒ poſt diluuiū dedicatū eſt.Unde etiā pe-
trus damianus.Poſt mūdi naſcētis exordiū:ꝑ
mille fere atqꝫ ſexcentos ānos humanū genus
ſine vini poculo ⁊ eſu carniuꝫ vixit.nec tamen
quiſpiam eorū quos ſcriptura ꝯmemoret.lan-
guore contabuit Hec Petrus. Tunc q̄ ſimplex
erat cib᷒.⁊ morb᷒ rariſſim᷒.nūc aūt ꝯtrariū vi
dem᷒.Uñ Seneca. Immunes erāt ab iſtis mal'
q̄ nōdū ſe delicijs ſoluerāt. Multos morbos mul
ta fercl'a fecerť.variuſqꝫ ex diſcordi cibo morb᷒
ē.Innumerabiles eē morbos ñ miraberis: co-
q̄s numera.Ex iſtis nō ſingl'ares morbi naſcū
tur.ſꝫ inexplicabiles.diuerſi mľtiformes.Uñ ⁊
Criſ.Uoluptas ⁊ ingluuies.ſanitatis nr̄e ſtabi
litatē oēm ſubu̇ertit facile.Et ſi iueris ad medici
nalē locū.⁊ accedēs īterrogaueris.oēs fere egri
tudinū cās illuc īuenies expn̄tes.Nā vilis q̄dē et
ꝑua mēſa ſanitatis mr̄ ē.ꝓptea ⁊ medici ita eā
vocarūt.nō ſaturari demū ſanitatē vocātes.ī-
ſacietas ei cibi ſanitas ē.īdigēter cibari mr̄em
ſanitatis dicētes.Si ꝟo īdigētia ē mr̄ ſanitas.
manifeſtū ē.q̄m plenitudo mr̄ ē morbi ⁊ egritu-
dinis.⁊ generat paſſiōes.⁊ ip̄oꝝ ſuperexcedēs me
dicoꝝ artē.Etenī pedū dolores.⁊ capitis gyredi
nē ⁊ caligiēs ⁊ manuū dolores.⁊ tremores.⁊ diſ
ſolutōes mēbroꝝ.⁊ ꝑctericie. ⁊ febres lōge ⁊ flā
mee.⁊ his mľtoāpliora:non pſ̄ymonia ⁊ philo-
ſophica dieta.ſꝫ ex habūdāti ꝯmeſtione et ple-
nitudīe generari apta nata ſūt.Si ꝟo vis ⁊ aīe
egritudines videre.q̄ hinc naſcūť: aſpicias q̄m
auaricie.luxurie.melācolie.deſidie.incōtinētie
inſcitie.om̄is hinc habet ꝑncipium.Que om̄ia
excogitātes fugiam᷒.⁊ ebrietatē ⁊ voluptatem
nō eā tm̄ que īmenſis ē.ſed ⁊ aliā omnē que ē in
reb᷒ mūdanis:e tpro ea ꝑmutemus eam que a
ſpiritualib᷒ eſt voluptatem ⁊ ſcd̄m ꝓphetā vo-
luptemur in domino. in his que hic ſunt et fu-
turis pociamur bonis.Hec Criſ. Uoluptates
ergo corporis ſpernēde ſunt.q: dolores ingeren
do nocent.Unde Oracius.Sperne voluptates.
nocꝫ empta dolore voluptas.Nec ſolū corꝑi no
cent.ſed ⁊ aīam occidūt.Uñ Greg᷒.Dum os de
lectať in condimētis. anima necať comedētis.
Et ideo qui ſapiēs eſt.voluptatem corꝑis in vo
luptatem animi cōmutet.Unde Rabanus. Si
dulcedinem diuini amoris perfecte guſtaueris
de tempali dulcedine nō curabis. Uñ et Sene-
ca.Animi voluptates quiſq̄ ſequitur. et bene

intelligit: omniũ ſenſuũ blãdimẽta ꝯtẽpnit. Si
ḡ ſic hodie fieret. ꝓut tunc diſcipuli et ĩ prima
etate ꝯmuniter hoĩes faciebãt. nõ indigerem⁹
apparatu rex. nec ſupellectili varia ⁊ pompo-
ſa. in q̃bꝫ gen⁹ hũanũ eſt iextricabiliter intrica
tũ. Uñ Criſ. Ubi enĩ coquoꝝ ars vtilis ẽ nobis
nuſq̃. Sed ⁊ valde ĩutilis ⁊ nociua. et corpori
⁊ aĩe nocens: ⁊ mater ẽ vniuerſaꝝ egritudinuꝫ
⁊ paſſionũ: ⁊ laſciuiã ⁊ multa munificẽtia ĩdu-
cit. Unde ⁊ Seneca. Si audire hũanũ gen⁹ vo
luerit. tam ſupuacuũ ſciet ſibi coquũ eſſe. q̃ mi
litẽ. Nõ deſiderabis artifices: ſi queris naturã.
Simplici cura ꝯſtãt neceſſaria: in delicijs labo
rat̃. Unde etiã Boheci⁹. Si de eo q̃ nature ſa-
tis ẽ replere ĩdigentiã velis: nihil ẽ ꝙpter qđ for
tune affluẽtiaꝫ appetas: paucis enĩ minimis qꝫ
natura ꝯtenta eſt. Cui⁹ ſacietatẽ ſi ſupfluis vr-
gere velis. aut ĩiocundũ qđ ĩfuderis aut nociũ
erit. Q̃modicis aũt natura contenta ſit. oñdit
Seneca. q̃ dicit. Panẽ ⁊ aquã natura deſiderat.
nemo ad hec paup ẽ. Et Lucan⁹. Diſcite q̃ ꝑ-
uo liceat ꝓducẽ vitã: ⁊ q̃ntũ natura petat flu-
uiũ cereremq̃ꝫ. Si ṽo iſtis famẽ ꝑ ꝯdimento ⁊ ſal
ſa addideris: miro modo ſapida repies. que ſine
hac ĩſipida vident̃. Uñ Bern̄. Prudẽter ſobrie
qꝫ ꝯuerſãti: ſatis ẽ ad omne ꝯdimẽtũ ſal cũ fa-
me. Qua ſola nõ expectata neceſſe ẽ alias atqꝫ
alias. de neſcio q̃b⁹ ſuccis extraneos ꝯfici ꝑmix
tiones. q̃ videlicꝫ ⁊ palatũ reparẽt. gulam ꝓuo
cẽt. excitẽt appetitũ. hec Bern̄. Igit̃ (vt dicit ſe-
neca) voluptatibꝫ reſiſtam⁹: q꞉ facili⁹ nõ r̃cipi-
untur q̃ exeũt. Et iteꝝ. Proice quecũqꝫ cor tuũ
laniãt. voluptates p̃cipue extirpa. ⁊ inimiciſſi-
mas habe more latronũ q̃ in hoc nos amplectũ
tur. vt ſtrãgulẽt. Et vt idẽ dicit. ad rabiẽ cogũt
venire delicie. vt quicq̃d nõ ex volũtate r̃ndet:
iram euocet. Ad debellãdũ aũt voluptates. mł
tum valet fugere eaꝝ occaſiones. Uñ Seneca.
Debellãde ſunt ĩ p̄mis voluptates: ⁊ nihil deli-
cate nihil molliter faciẽdũ. his cogitatõnibꝫ in
tentũ loca ſeria ſanctaqꝫ eligẽ oportet. Effemi-
nat animos amenitas nimia. nec dubie aliq̃d
ad corrũpendũ vigorẽ regio poteſt. Sed q̃dam
excuſãtes ſe dicunt q꞉ debiles ſũt: et q꞉ aſſuetis
carere nõ poſſũt. Quibꝫ idẽ ſeneca r̃ndet: dicẽs
Occurres hoc loco mihi illa voce. Nimis dura
p̃cipis: nos homũciones ſum⁹. oĩa nobis nega
re nõ poſſumus. Scis quare nõ poſſum⁹ iſta?
q꞉ nos poſſe ñ credim⁹. Nolle ĩ cauſa ẽ: ñ poſſe
p̄tendit̃. Et iteꝝ. Moleſtũ ẽ inq̃s carere aſſue-
tis voluptatibꝫ: abſtinere cibo. ſitire. eſurire.
Hec p̄ma abſtinẽtia grauia ſũt. deinde cupidi-
tas relãgueſcit: inde moroſus ẽ ſtomach⁹. inde
q̃bꝫ fuit auid⁹ tibi odiũ ẽ: deſideria ipa moriũt̃.
Nõ eſt acerbũ carere eo q̃ cupere deſieris. Quẽ
admodũ ꝑnicioſior ẽ hoſtis fugiẽtibꝫ. ſic omne
incõmodũ magis inſtat cedẽti ⁊ auerſo. hec ſe-
neca. Expedit aũt vt nõſolũ ĩ delicatis: ſedetiã
in vilibꝫ eſcis ꝯcupiſcẽtia ĩordinata vitet̃. ad ca
uendũ murmur. quo de⁹ multũ offendit̃. Unde
Aug⁹. De nulla re magis deũ offẽdiſſe ille po-
pul⁹ dict⁹ ẽ. q̃ ꝯtra deũ murmurãdo. Sꝫ vt ſcire
m⁹ nõ dei creaturã eẽ culpabilẽ. ſꝫ ĩordinatã cu
piditatẽ nõ ꝑpt̃ porcũ. ſꝫ ꝑpt̃ pomũ mortẽ prim⁹
hõ ĩuenit. ⁊ eſau p̄matus ſuos. nõ ꝑpt̃ gallinam
ſed ꝑpt̃ lenticulã ꝑdidit. Et iteꝝ. Daniel idõ vir
deſiderioꝝ appellat⁹ ẽ. q꞉ panẽ deſiderij nõ come-
dit. ⁊ potũ ꝯcupiſcẽtie nõ bibit. q꞉ magis xp̄m
q̃ epulas deſiderabat Hec Aug⁹. Et nõſolũ cor
poris. ſꝫ et animi voluptates ſũt debellãde. q꞉ vt
dicit Greg⁹. Incaſſũ caro atterit̃. ſi a p̄uis ſuis
voluptatibꝫ anim⁹ nõ refrenat̃. Tu ḡ hoc exem
plo diſcipłoꝝ animat⁹ paupꝫtatẽ totis ãplectere
viribꝫ q̃ ſic emicuit ĩ p̄fatis mũdi p̄ncipibꝫ. ⁊ ſi
militer ĩ dño ihũ ⁊ ſua mr̃e: ⁊ ĩ oĩbꝫ q̃ volue-
rũt eos ꝑfecte imitari. Spũ aũt eã ꝯplectere. ⁊
corde dilige: q꞉ ał's meritoria nõ eſſet. Laudabi
le q̃dẽ nõ ẽ paupem eẽ. ſꝫ ĩ paupꝫtate paupꝫtatẽ
amare: ⁊ paupꝫtatis ĩopias ꝑpt̃ xp̄m gaudẽter ⁊
hylarit̃ ſuſtinẽ. Proh dolor: q꞉ multi de paupꝫta
tis ſolo noĩe gloriãt̃. Sꝫ q̃ pacto. vt eis penit⁹
nihil deſit. Dicũt ſe amicos dñe paupꝫtatis. ſed
paupꝫtatis ſodales ⁊ amicos fugiũt toto poſſe:
ſcꝫ famẽ. ſiti. frig⁹. defect⁹. ꝯtẽptũ. deſpectum. ⁊
hmõi. ⁊ vt dicit Bern̄. volũt eſſe paupes ſine de
fectu. hũiles ſine deſpectu. paciẽtes ſine ꝯtume
lijs. Tu ṽo nunq̃ ꝑ aliqua re ipſam paupꝫtatẽ le
dere velis: ⁊ nihil oĩno vltra neceſſitatẽ habeas
vel habẽ deſideres. Et ſi queris q̃ ſit illa neceſſi-
tas. R̃ndeo tibi: q̃ q̃nto intimi⁹ paupꝫtatẽ dilex
eris. tãto ſubtili⁹ de neceſſitate iudicab̃. Illa nã
qꝫ neceſſaria ſũt nobis. ſine q̃bꝫ eẽ nõ poſſum⁹.
Uide ḡ ea ſine q̃bꝫ ꝯmode potes eẽ ⁊ illa nec ha
bere. nec appetẽ. nec ꝓcurare. nec a ſpõte dãti-
bus recipe. Uñ Seneca. Circũcide ſupflua: et ĩ
artũ deſideria tua ꝯſtrige. Cõſidera tecũ q̃ntum
natura poſcat. nõ q̃ntũ cupiditas expetat. Im-
pone ꝯcupiſcẽtie frenũ: oĩa q̃ ſũt blãdimẽta re-
ice Hec Seneca. Sꝫ multi ĩ iudicãdo d̃ neceſſa
rijs ⁊ ſupfluis decipiũt̃: ⁊ ſupfluis tãq̃ neceſſa
rijs vtũt̃. Uñ Aug⁹. Multa nos ĩ facultatibus
nr̃is ſupflua habẽ ꝓbamur. ſi neceſſaria ſola re
tineam⁹: nã vana q̃rẽtibꝫ nihil ſufficit: ⁊ alioꝝ
quodãmodo retẽtor ẽ. q̃ ꝑ futura paupibꝫ ĩuti-
liter habet. Uñ et Seneca. Q̃multa ſupuacua
eſſẽt nõ ĩtellexim⁹. niſi deeſſe ceperit. Tota mi-
hi vita mẽtit̃. neceſſaria ĩdicat: q̃rũ magna ꝑs
ſupuacua ẽ. que ſi quãdoqꝫ neceſſitas abſtulit ñ
ſentim⁹ ablata Hec Seneca. Nõſolũ aũt ſupua
cua: ſꝫ ⁊ neceſſaria ſũt q̃nqꝫ ꝯtẽpnẽda. Uñ iteꝝ
Seneca. Nõ te laudes: ſi ꝯtempſeris aureos le
ctos. ⁊ gemmeã ſuppellectilẽ. que eſt enĩ virtus
ſupuacua ꝯtẽpnere? Tunc te admirare. cũ con
tẽpſeris neceſſaria. Nõ magnã rẽ facis ſi viuere
ſine apparatu potes. tũc te mirabor. ſi ꝯtempſe
ris etiam ſordidũ panem: ſi tibi ꝑſuaſeris her-
bam. vbi neceſſe ẽ ñ pecori tñ: ſed homĩ naſci.

Et notandũ q̃ abſtractõ a rebꝫ mũdanis. ſm
Bernhardũ. fit tribus modis. Primus modus
q̃ quis ſolum in neceſſarijs contentetur. ⁊ tan-
q̃ aduenam et peregrinum ſe reputãs victu et
veſtitu ꝯtẽtus. graue exiſtimet alijs onerari. q꞉

ſcḋm Gregoriū.hoc ipm grauiter tolerāt qḋ feſtinātes ad patriā ī itinere multa portāt.Secūdus modus ē q̄ qs nec ī neceſſarijs delectet.⁊ ī nullo ad tpalia ſit affectus.ſed tā q̄ mūdo ⁊ mūdialibꝫ mortuus.habūdantiā ⁊ defectū.laudē ⁊ obprobriū equaliter accipiat. Mortuo em̄ ſi qḋ defuerit.nō ſentit:ſic aīa ī ſuis affectibꝫ mortificata.ꝯmodū ⁊ incōmodū nō diſcernit.Tertius modꝰ eſt.q̄ qs in vſu neceſſarioꝝ nōſolum nō delectet.ſed pociꝰ affligat ⁊ cruciet.vt dicē poſſit cū apoſtolo.mihi mūdus crucifixus ē.et ego mūdo.Talis nāq̄ nōſolū mūdo eſt mortuꝰ q̄ mūdana nō ſentit. ſed etiā mūdo crucifixus q̄ omnia velut ſtercora arbitrat. Tali pena ē res creatas ꝑ quacūq̄ neceſſitate ꝓſpicere.ſed ſolū delectat ꝑ amorē deo dulciter adherē. Nec tamen dn̄m in pauptate pfecte imitari poteris quātumcūq̄ te aſtrinxeris.Nec videt q̄ noſtra pauptas ſue eqparari poſſit. quātūcūq̄ a nob totis viribꝫ obſuata fuerit.Ab qḋ omiſſis alijs q̄ reddi poſſūt rōnibꝫ.ſcꝫ ⁊ q̄ deus ē.⁊ q̄ ditiſſimus ⁊ oīm dn̄s et q̄ pfectiſſimus.⁊ hmōi ſimilibꝫ hāc ſpecialē adduco rōnem.q̄ ipe nōſoluꝫ pauptatis penuriā:ſed eiꝰ obprobriū aſſumpſit Nam noſtra pauptas q̄ volūtarie ⁊ ꝑ dei amore aſſumpta ē.reputat ⁊ eſt vtuoſa. et ideo non obprobrioſa.ſed honorifica.habet etiā apḋ malos. Ipius vō nō ſic. non em̄ cognoſcebat nec ſciebat q̄ volūtarie paup eſſet.ſed credebat q̄ neceſſaria pauptas eū tenet. ⁊ hec obprobriū ⁊ ꝯtemptū parit.Cū eſſet abſq̄ domo ⁊ poſſeſſionibꝫ ⁊ diuicijs.ſciētibꝫ hoc vniuerſis.magis habebat ꝯteptui a multis:hmōi em̄ paupes quaſi ab oībꝫ ꝯculcāt.ſi ſapiētes ſūt.nō eis credit. ſi nobiles:nihilominꝰ deridet ⁊ ꝯtēnunt.immo qḋ plus ē ſapiētia ⁊ nobilitas.⁊ oīs vtus in reputatōe hoīm ī eis extīcta videt. Deiciunt em̄ q̄ſi ab om̄ibꝫ adeo vt nec amicitie ātique. nec ſāguinis vicula vtplurimū eis ꝓſint:cū oēs fere tales amicos vel ꝯſanguineos habē recuſēt. Vides bn̄ quō nec eiꝰ pauptati equipari. nec eum imitari potes.in tā pfunde pauptatis ⁊ hūilitatis abiectōe.Et ꝓpterea paupes mundi ꝯtēnendi nō ſūt: q̄ ipm dn̄m reputāt. Qūtum etiam nr̄a pauptas a dn̄i pauptate diſtet:cōſiderare potes ex pluribꝫ q̄ ſimul tāgit Criſ.dicēs.Cuꝫ naſciturꝰ erat nō exq̄ſiuit claꝝ domū.neq̄ matrē diuitē ſed paupem.⁊ ſponſū tectorē habētē. Et ī tugurio naſcit:⁊ in ꝓſepio ponit. Et diſcipulos eligēs:nō rethores.nō ſapiētes. nō diuites.nō nobiles:ſed paupes.⁊ ex paupibꝫ.et vndiq̄ ignobiles elegit.Et menſā apponēs.q̄nq̄ q̄dem ordeaceos panes apponit: q̄nq̄ aūt ipo tpe diſcipulos a foro emē iubet.Et ſedilia faciēs.ď feno facit.Et veſtimēta induēs vilia. ⁊ a mltis in illo tpe differētia circūamictit. domū aūt ñ habuit.Si aūt trāſire de loco ad locuꝫ oportebat:ābulās hoc faciebat.⁊ ita ambulās q̄ fatigabat. Et ſedens nō throno opus ei erat. neq̄ puluinari:ſꝫ pauimēto.Sic ḡ xp̄c paup erat.q̄ tn̄ dn̄s omniū rex expectabilis erat Hec Criſ.

Attēdamus hec ⁊ erubeſcamꝰ nos miſeri:q̄ talibꝫ nō ꝯtenti.dn̄m ꝯtēpnimꝰ imitari.Et maxime hoc tpe malo:quo om̄is q̄ panē habet:ꝯtētari debēt.Vñ Hiero. Juxta miſerias huiꝰ tēporis.⁊ vbiq̄ gladios ſeuiētes:ſatis diues ē q̄ pane nō indiget:ſatis potēs. q̄ ſuire ñ cogit.Orō.

Domine deus omnipotēs q̄ omnia q̄ celi ambitu ꝯtinent.ſub pedibꝫ hoīs ſubieciſti:vt ſolus hō tibi ſubiectus eſſet totus:exteriora nempe ꝑ hoīs corpe cūcta creaſti:ipm vō corpus ꝑ anima:animā vō ꝑ te.vt tibi ſoli vacaret:⁊ te ſolū amaret:q̄ etiam das iumētis eſcam ipoꝝ.ac volucribꝫ celi. ⁊ piſcibꝰ maris paſtū:da mihi huiꝰ vite neceſſaria ad ſalutem meā.⁊ ad laudē tuā.vt ſic ꝑ te puiſus melius tibi vacare valeā:da quoq̄ mihi in om̄i defectu ⁊ penuria pacientiaꝫ.ne puſillanimitate fractus deficiam Amen.

De māco manū aridā habēte.Ca.LXXII.

Factū eſt aūt poſt hec in alio ſabbato vt intraret ihs in ſynagogā eoꝝ:⁊ doceret. Nam ſcḋm Hylariū.premiſſa ī campo dicta ſūt et geſta et poſt hoc ſynagogā ingredit. Sabbato intrauit ſynagogā ad docendū ꝓpter maiorem populi frequētiā ⁊ ꝯuentū.Vnde Beda. Sabbatis pcipue dn̄s in ſynagoga docet.opaturq̄ virtutes:nōſolū ꝓpter inſinuandū ſpiritale ſabbatū.ſedetiā ꝓpter celebriorē eo die populi ꝯuentū:cui tūc moris erat. q̄ vacare a labore ꝑ legē iubebat:legendis.audiendiſq̄ ſcripturis operam dare.Nam ſicut hi quibꝫ venandi ars eſt. vbi feras.vbi piſces.⁊ volucres plus habūdare didicerint.ibi maxie ſua recia tendunt:ita dn̄s ſemp docuit in ſynagoga ⁊ in tēplo.q̄ oēs iudei ꝯueniebāt:volēs oēs homīes ſaluos fieri.et ad agnitōneꝫ veritatis venire Hec Beda. Ecce in xp̄o tria.ſcꝫ mētis ſtabilitas.q̄ licet pharizei īſidiarent ei.nō tn̄ metuebat venire vbi erāt.et hoc ē ꝯtra puſillanimes:doctrina veritatis. q̄ in publico docebat.⁊ hoc ē ꝯtra hēticos:zeli inmēſitas.q̄ totū hoc ꝓpt ſalutē aīaꝝ faciebat.⁊ hoc ē ꝯtra eos q̄ inde q̄runt vanā gloriā. vel tēpale lucrū ſeu ꝯmodū. ¶ Et erat ī ſynagoga homo habens manū aridam ⁊ ꝯtractā:⁊ obſeruabant.id eſt doloſe ſeruabant eū pharizei. ſi ſabbato curaret. vt illum arguerēt vel accuſarēt. Vñ interrogabāt eū malicioſe. ſi licet ſabbatis curare.vt ſi diceret nō.arguerent eū de īmiſericordia vel ipotentia:ſi diceret ſic.accuſarēt eū de ſabbati trāſgreſſione.Vbi Beda. Quia ſolutionē ſabbati quā ī diſcipulis arguebāt. excuſauerat ipm calūniari volentes obſeruāt: vt ſi in ſabbato curet.trāſgreſſionis euꝫ accuſent.ſi non curet.crudelitatis aut imbecillitatis arguant.Vt em̄ ait Berñ. In factis obſeruatores in verbis exprobratores:in tormētis ſuſtinuit illuſores. Et videns dominꝰ cogitatōnes eorum:

iuſſit hominē infirmū ſurgere ⁊ ſtare ī medio.
vt miraculū eſſet magis manifeſtū: ⁊ euidētius
argueret cecitas malignātiū: ⁊ quaſi repetēdo
queſtionē ab eis motā. ſub alijs verbis. hoc idē
queſiuit ab ipis. Illis aūt ſic tacentibꝫ. ꝓpoſuit
ſilitudinē de animali. et ſoluit queſtionē prius
ſbo. oſtendēs ꝑ ratōnē q̄ licitū ē ſanare hominē
die ſabbati. ⁊ eſt ratō talis. Magis ſubueniēdū
eſt homī q̄ aīali. ſed animal ſi ceciderit ī puteū
vel foueā extrahit̄ ⁊ liberat̄ die ſabbati: ḡ mul
toplus homo q̄ eſt nobilior ⁊ melior. cum ſit fa
ctus ad ẏmaginē dei: ſi ī infirmitatē ceciderit.
curat̄ die ſabbati. Si enī hoc fit ꝓpter cupidita
tē tempaliū. multomagis debꝫ iſtud fieri vbi ſa
lus querit̄ animaꝝ. Et ſic ipi vite ꝯmunis ⁊ ꝓ
prie ꝯſuetudinis vincūt̄ exēplo. Unde Criſoſt.
Uobis ouē licet ī ſabbato ſaluare. ⁊ mihi homi
nem nō licet: Uobis manibꝫ licet extrahē. mihi
nec verbo licet curare: Ecce nec medicinā ꝯfitō
nec manū meā ſuꝑ illū extendo. Dico verbo: ⁊
ſanat̄ infirmus. ⁊ legē ſabbati veſtri nō tranſ
gredior. ⁊ ſine ope opus ꝟtutis ꝯſumo Hec Cri
ſoſt. Sed auari pharizei plus diligūt ouem q̄
hominē ꝓximū. ⁊ laudāt impēdere ſubſidiū in
oue. ⁊ accuſāt beneficiū caritatis in homine.
Unde Hiero. Sic ſoluit queſtionē ꝓpoſitā vt ī
terrogātes auaricie condēnaret. Si vos: inq̄t.
in ſabbato ouē ⁊ q̄libet aliud aīal in foueā de
cidens eripe feſtinatis: nō aīali. ſed vr̄e auari
tie ꝯſulentes: q̄ntomagis ego hominē q̄ multo
melior ē oue debeo liberare: Uñ ⁊ Raban⁹. Cō
petēti ḡ exēplo ſoluit queſtionē eoꝝ: vt eos oñ
dat ſabbatū violare in ope cupiditatis. qui eū
violare arguūt in ope caritatis: legē male inē
ꝑtantes. q̄ dicūt in ſabbato a bono feriandū: in
q̄ a malis tm̄ feriandū ē. Uñ opus ſuile nō fa
cietis in eo. i. peccatū: q2 q̄ facit pctm̄. ſeruus ē
pcti. Sic ī eterna requie a malis tm̄ feriabit̄:
nō a bonis Hec Raban⁹. Scdo ſoluit queſtio
nē facto: hominē habentē manū aridā ſanādo.
Tūc enī ait illi. extēde manū tuā: ⁊ cū extende
ret. ſtatim reſtituta eſt ſanitati: in q̄ patet ꝑfe
ctio ſanitatis. Ubi Criſ. Ut ꝓpoſitū legis quaꝫ
iudei nō intelligūt. ſanitas manifeſtat. Si ei de
us offendit̄ in ope ſabbati. ſine dubio infirmi
tas nō fugat̄: q2 nō poteſt iniuriā dei beniuolē
tia ſequi. Iſte mācus ſcdm̄ Hiero. in euangelio
quo vtunt̄ nazarei. cemētari⁹ ſcribit̄. iſtiuſmo
di vocibꝫ auxiliū ꝑcans. Hō cemētari⁹ erā ma
nibꝫ victū q̄ritās: ꝑcor te ihu vt mihi reſtituas
ſanitatē: nec turpiter mēdicē cibos. Dñs ihs
maxime ī ſabbatis docebat. ⁊ opabat̄ virtutes
ꝑmo vt oñderet q̄ euāgelicū ⁊ ſpūale ſabbatuꝫ
meli⁹ ⁊ fructuoſi⁹ veteri ſabbato ſuccedebat. ſe
cūdo vt ſabbato pluribꝫ occurrētibꝫ ꝓficēt plu
ribꝫ. ⁊ ſaluator mūdi ex miraculoꝝ ꝟtute mani
feſtus fieret. tertō vt dñs legis ⁊ ſabbati ꝓbare
tur. quarto vt malū intellectū iudeoꝝ de obſer
uātia ſabbati auferret. dū bñ opando ſabbatū
ſe nō violare ꝓbaret q̄ in ſabbato curabat: ⁊ in
hoc corā pluribꝫ legiſꝑitos cōfutabat. Circa

qd̄ ſciēdū q̄ aliq̄ ſūt act⁹ boni in genē entis. qui
tñ ex ſe n̄ hñt bonitatē ī genē moris. ſic edificaē
domū vl' hmōi: ⁊ talia n̄ erāt licita ī die ſabbati
Alij aūt ſūt act⁹ boni ī genē moris ſcdm̄ ſe. ſicut
ſūt opa ꝟtutū: ⁊ talia licita ſūt ī die ſabbati. de
q̄bꝫ erat ſanatō man⁹ aride. q2 erat op⁹ pietatis
⁊ cū hoc erat ad gl'iaꝫ dei maīfeſtādā. inq̄tū fie
bat miraculoſe ⁊ ſuꝑ naturā: ⁊ iō talia poſſūt fi
eri ī die ſabbati. nō ſolū licite. ſꝫ ⁊ laudabiliter.
Miſtice ſcdm̄ Bedā ⁊ Rabanū. hō q̄ habebat
manū aridā. hūanuꝫ gen⁹ indicat. in bono ope
arefactū. ꝑ manu in ꝑmo parēte ad pomū ve
titū extēſa: ſed ī miſeratōne dñi. ſaluti ⁊ bonoꝝ
operū fructibꝫ ꝑ innocentes xp̄i man⁹ in cruce
extēſas. ē reſtituta. Et bene man⁹ in ſẏnagoga
erat arida: q2 vbi maī⁹ donū ſciētie. ibi trāſgreſ
ſor maiori ſubiacet culpe: ⁊ graui⁹ eſt ꝑiculū in
excuſabilis noxe. Sanādaq3 man⁹ arida iubet̄
extēdi. q2 infructuoſe debilitas aīe nullo meli⁹
ordine q̄ elemoſinaꝝ largitate curat̄. Habebat
aūt homo dexterā manū languidā. q2 ab elemo
ſinis torpebat: ſiniſtrā ſanā. q2 ſue vtilitati in
tendebat. Sꝫ veniēte dño dextra ſanat̄ vt ſini
ſtra: q2 qd̄ ꝯgregauerat auide. modo diſtribuit
caritatiue. Miſtice etiaꝫ in hoc infirmo docuit
q̄tuor neceſſaria penitēti. ſcꝫ q̄ ſurgat a culpa
ꝑ penitētiā: q̄ ſtet in gracia. ꝑ ꝑſeuerātiā: q̄ in
medio. ꝑ boni exempli euidētiā: q̄ extēdat ma
nuꝫ. ꝑ bonā opationē. Extēde ḡ manū ꝑmo ad
pauꝑes in elemoſinaꝝ largitōne. ſecūdo ad deū
in feruenti oratōe. q2 ſcdm̄ Grego. fruſtra ꝑ pec
catis rogatur⁹ ad deū manus expādit. qui eas
ꝓ poſſe ad pauꝑes nō extēdit. Moralit̄ homo
habēs manū aridā ē pctor: hñt enī quidaꝫ cor
aridū. q2 ſine bona affectōne. ſine ꝯpaſſione: q̄
dam linguā aridā. q2 ſine bona locutōe. ſine dei
laude: quidā manū aridā. q2 ſine bona opatōe
Hec aūt triplex ariditas ſumit̄ ex ſimilitudine
arboris aride: q2 tunc eſt vere arida. qn̄ eſt ſine
ſucco. ſine folijs. ſine fructu. Cor habēt ariduꝫ
inuidi. linguam maliloqui: manuꝫ auari. Iſte
ex obediētia diuina manuꝫ debet extendere ad
ꝓximū ꝑ elemoſinaꝝ largitōnē. ille lingua loq̄
ad deū ꝑ deuotā orationē. alius cor eleuare ad
celū ꝑ ſanctā meditatōꝫ: ⁊ ſic ſanat̄ pctor. Iteꝫ
ſcdm̄ Theophilū aridā dexterā habet manum.
quiſq̄s nō operat̄ que ſūt dextre partis. quia ta
lis eſt impotēs ad bona ſed potēs ad mala. Ex
quo enī manus ꝯſtituitur in operibꝫ ꝓhibitis:
extunc areſcit in operibꝫ bonis. Iterum ꝟore
ſtaurabit̄: quādo in virtute ſtans opabit̄. Per
manū enī que ē organū organoꝝ. ꝯueniēter in
telligit̄ opus meritoriū: ⁊ ideo manus eſt arida
que eſt ad hoc op⁹ inualida: ſed cuꝫ ad verbum
xp̄i ſurgit ꝑ graciā. tunc manū extendit ꝑ ſan
ctam opationē. Poteſt etiam ꝑ hominem ma
nū aridam habentē. ſignari piger ⁊ ocioſus. q2
ad opandū eſt inualidus: ſed cū ad verbuꝫ xp̄i
ſtat in medio virtutis. manus eius ſanat̄. et in
bonis opibus exercet̄. Specialiter tamē ⁊ pre
cipue ꝑ hunc hoīem auar⁹ ſignat̄. cui⁹ manus

ad opa pietatis ⁊ largitatis ĩualida repit̃. Hu
ius man⁹ ſũt qnqꝫ digiti. pm⁹ inordinatũ deſide
riũ habẽdi. ſecũd⁹ labor acqrẽdi. terti⁹ ſolicitu
do ↄſuãdi. quart⁹ ſtudiũ multiplicãdi. quītus
ĩfidelitas diſpenſãdi. Sed vt ſanet̃ ei ꝑ grãꝫ di
cit̃. extẽde manũ tuã: qꝛ cũ ex dei dono ad opa
pietatis extẽdit̃: tũc ſanat̃. Vñ ambro. Audi-
ſti dñi ṽba: dicẽtis. extẽde manũ tuã. Cõmuīs
iſta generaliſqꝫ medicina ẽ. Et tu q̃ putas ma-
nuꝫ habẽ te ſanũ. caue ne auaritia. caue ne ſa-
crilegio ↄtrahat̃. Extẽde ſepi⁹ eã. Extẽde illam
ad paupeꝫ: q̃ te obſecrat. Extẽde vt primuꝫ iu-
ues. vt vidue ꝑſidiũ feras: eripias ĩiurie. queꝫ
vides ĩiuſte calũpnie ſubiacẽ. Extẽde ad deũ ꝓ
peccatis tuis. Sic man⁹ extẽdit̃: ſic ſanat̃. hec
ambr. Igit̃ o auare. q̃ manũ aridã et ↄtractã
habẽs. nõ vis dare. vis accipe. nõ vis largiri.
vis ꝓdari: extẽde man⁹ tuas vt tribuas ĩdigẽti
bus. qꝛ ĩ hoc tibipi ꝓuidebis: et theſaurizabis ĩ
celis. Vñ criſ. Elemoſinã faciam⁹: et ne deſpi
tiam⁹ a fame corruptos. Etenĩ tibipi benefaci
es magis: illis bñfaciẽs. Nã his qdẽ pñtia por-
riges: tibipi ṽo futurã glĩã ꝓponis. hec criſ.
Inter oĩa ḡ opa miſericordie: ꝓrogatiuã ha-
bet elemoſina: quãtociẽs et tã attẽte nobis in-
culcat diuina ſcriptura. Pharizei aũt rple-
ti ĩſipiẽtia. i. irratõnabili iracũdia. cuꝫ magis
deberẽt eẽ grati de diuino benefitio: exeũtes de
ſynagoga et de ↄſpectu xp̃i. et a lumĩe recedẽ-
tes: ſtatim cũ herodianis. ꝑncipis ſecularis ſa-
tellitibꝫ ↄſiliũ faciebãt aduerſus ihm̃. quõ euꝫ
ꝑderẽt. ſm̃ ambro. quõ vitaꝫ perderẽt: nõ quõ
vitã ĩuenirẽt. Iã ḡ de morte ipius tractabant
et hic ꝑmo loq̃t̃ ꝺ ꝓcuratõe mortis xp̃i. ꝓ q̃ tũc
ꝑmo ↄſiliũ faciebãt. Magna ĩſipiẽtia de nece e
ius tractare. cui⁹ benefitijs plurimũ ĩdigebant
q̃s etiã ad hoc nõ ei⁹ culpa: ſꝫ liuor mouebat.
Magna etiã eoꝝ fuit obſtinatõ: qꝛ nec ṽbis xp̃i
nec factis reſilierũt a malo ſuo: ſꝫ ãpli⁹ ĩuidia
ꝓmoti: remãſerũt ĩ malo obſtinati. Vñ criſo.
Pharizei aũt ↄſiliũ acceperũt. ſ. a dyabolo. vt
ꝑderẽt eũ. Inuidẽtes enĩ xp̃o: nolebãt eũ facẽ
ſigna. ne gloriã acqreret: et diſcipulos ↄgrega
ret: ſꝫ turpitudinẽ ĩuidie ſue ſabbati defẽſione
tegebãt: vt ĩ prima qdẽ facie viderent̃ ſabbati
iuſtitiã defendere. reuera aũt ſuaꝫ exequerent̃
ĩuidiã. Ihs aũt ſciẽs machinatões eoꝝ. quia
nihil eũ latebat: receſſit inde cũ diſcipulis ſuis
et ad mare ſeceſſit. Receſſit aũt inde ꝓpter mul
ta. primo vt eis pcẽt: et occaſionẽ ĩpietatis au
ferret. maioriqꝫ vtilitati eccl̃ie ſe ꝓuaret. ſecũ-
do q̃ nõdũ venerat tp̃s paſſionis ſue ꝓfinitũ a
pr̃e. necdũ ĩplete erãt ꝓphetaꝝ ſcripture. tertio
qꝛ nõ aderat loc⁹. ſ. hierl̃m. extᷓ quã nõ fuit lo-
cus paſſionis ei⁹. quarto ꝓpter dandũ ſuis ĩ ꝑſe
cutõe fugiẽdi exẽplũ. ne fuga eoꝝ ĩputaret̃ in
pctm̃. qnto ꝓpter hũilitatis et pacie iuditiũ. et
cũ poſſit aduerſarios ſuos nutu deicẽ ĩ abyſſũ
ſexto ad oſtendendũ vere humaĩtatis ſignum.
cũ licet ipe mortẽ nõ timẽt tñ tãq̃ hõ fugit a ↄ
ſilio malignãtiũ. In q̃ etiã nos docuit. vt ab il
lis recedam⁹. q̃s bonis monitis ſep̃ deteriores
fieri videm⁹. hoĩes enĩ in malis obſtinati: vix
poſſũt ꝑ rõeꝫ ↄpeſci. Vñ criſ. Sciẽs aũt dñs ↄ
ſiliũ eoꝝ. nõ diu ↄtẽdit: ſꝫ vna reddita rõe re-
ceſſit. ne magis ĩſaniã eoꝝ excitaret: qꝛ nõ pt̃
fieri vt malitia rõe placet̃. Ignorãtia qdẽ rõe
placat̃. malitia aũt ampli⁹ excitat̃. Sciens ḡ
ꝑatos illos eẽ ad malefaciendũ: ſeceſſit. nõ q̃ſi
timid⁹ ſubtrahẽs ſe ab eis: ſꝫ q̃ſi miſericors pa-
cẽs eis. ne eos ad op⁹ impiũ ampli⁹ irritaret.
Quis enĩ q̃ pat⁹ ẽ malũ facere: apud deũ iã fe-
cit: tñ q̃ intelligit ꝑatũ eẽ aliquẽ opus malum
facere. et irritat eũ. dãs ei occaſionẽ vt ↄpleat
malũ: ipe ꝑticeps ẽ peccati ei⁹. Ut qd enĩ res
mala ꝑ te exitũ ſuũ ĩuenit? Et q̃ ſine te fuerat
ꝑiturus. aut quãtũ ad volũtatẽ ſuã iaꝫ ꝑditus
erat. vt qd ꝑ te ĩpleta ẽ ꝑditõ ei⁹? hec criſ. Et
multi ĩfirmi ſecuti ſũt eũ. ex eo q̃ viderãt ꝓdi-
ctũ hoĩeꝫ curatũ: curauit eos oẽs. remunerãs
fidẽ ipoꝝ. forſitan qꝛ oẽs digni fuerãt curatõe
Docti ḡ viſis ſignis ꝑſequũt̃: indocti opiniõe
ei⁹ ducti amãdo ſequunt̃: et iõ curari merent̃.
Vñ remigi⁹. Quẽ pharizei vnanimi ↄſilio ꝑde
re q̃rũt. turba ĩdocta vnanimi dilectõe ſeq̃tur.
vñ mox ſui deſiderij ↄſequit̃ effectũ. ſi vis ⁊ tu
curari ſi vis ſanari. ſi vis a mortis ꝑiculo libe
rari. ſequere et imitare ihm̃. ipe enĩ neminẽ re
pellit. oẽs q̃ eũ ſequũtur: ſanat. Per pharizeos
q̃ diuerſi interꝑtant̃. diſcoli q̃ diſſẽſiones faci-
ũt: ſignant̃. ꝑ herodianos ṽo ſupbi q̃ glorioſi
ĩ pellibꝫ ĩterꝑtant̃. Iſti ṽo ↄſiliũ faciũt ↄ ihm̃
q̃ cũ humilibꝫ et caritatẽ habẽtibꝫ cõmoratur
et iõ recedit ab illis ſe elongãdo. et humilibꝫ eũ
ſequẽtibꝫ benefacit. benefitia ſalutis impẽdẽdo
Et ꝑcepit eis qui curati erãt. ne eũ diuulgarẽt
et manifeſtũ facerent. vt inanẽ gloriã et glori-
andi de ſe iactantiã declinaret: et vt nobis exẽ
plũ vitãdi eã daret. Nõ ꝓhibuit dñs miraculo
rũ ꝓdicatões ad vtilitatẽ audientiũ: ſꝫ ĩ benefi
tijs vane glorie appetitũ. Vñ ambro. Hic miſti
ce ĩſtruit nos: ne cũ magnũ aliqd facim⁹. lau-
dẽ foris credam⁹. Vñ et criſo. Ubi quideꝫ ꝓpter
alios alij curant̃. nõ ꝑcepit eis vt nemĩ dicerẽt
quale eſt vbi oculos ceci nati aperuit: ⁊ ꝑalitici
cũ triginta et octo annis iacẽtẽ erexit. Ubi aũt
nõ ꝓpter alios: ſꝫ ꝓpter meritũ ipius curat ho-
minẽ. ꝑcipit ei vt nemĩ dicat: ſicut et leproſo
mãdauit. Ideo et iſtis ꝑcepit ne vulgarent euꝫ
quia propter ipos ſolos curauerat eos: quia ñ
eſtimationem hominũ miraculis venabat̃: ſed
credentium deſiderabat ſalutem. hec criſoſto.
Et venerũt in domum quandam ad hoſpitã
dum et ↄuenit iterũ turba ad audiendũ dei ver
bum. et tunc ita feruenter intendebant predi-
cationi. q̃ ipe et diſcipuli eius nõ habebãt tp̃s
panẽ manducandi. Hoc ẽ contra illos. qui di-
mittũt opus ꝓdicationis: ꝓpter curã et ſaturi
tateꝫ cõmeſtionis. Ubi beda. O q̃ felix occupa-
tio ſaluatoris: q̃ beata frequẽtia turbe ↄfluẽ-
tis. cui tantum ſtudij ad audiendum verbũ dei
tantũ fuit cure ad obtinẽdã ſalutẽ. vt auctori

ſalutis q̄ cū eis qui ſecū erāt. ne deſcēdi quidē
hora a ſolatio vite miſeris īpendēdo libera ma
neret. Utinā dn̄e iħu et in nr̄i tēpibꝫ eui. tantū
gr̄e tuis fidelibꝫ largiaris: q̄ doctores ſuos aſſi
duitate diſcēdi. nō ſolū ab appetitu carnalium
voluptatum: verūetiā nōnūq̄ ab ipa q̄ꝫ panis
quottidiani pceptōne ꝑpediāt. hec beda. Et
cū ſui. ſ. iudei q̄ ex pte mr̄is de cognatōe ſua e-
rāt. viderēt inſolitū feruorē in eo. et audirēt al
titudinē diuine ſapie. quā cape nō valebāt: eſti-
mabāt eū mēte alienatū. et in furorē verſū. ſen
ſu pdito loq̄: et exierūt tenē eū et ligare. ne ſi-
bi vel alijs poſſet nocere. Ubi beda. Uere ſicut
ipē dicit alubi: nō ē pħeta ſine honore: niſi in
patria ſua: et ī domo ſua. Quē em̄ exteri qua-
ſi auctorē vite et ſapiētiā dei adire et audire ō
ſiderāt. hūc ꝓpinqui quaſi mētis impotē eē ligā
dū decernūt. Allegorice aūt ī eo q̄ turba ad il
lū ꝯueniēte frequēti. vt furioſus a ſuis cōtēni
tur: ſalus credentiū de gētibꝫ approbaꝛ. et inui-
dia iudeoꝝ et pfidie notaꝛ. de q̄bꝫ ait iohānes.
in ꝓpria venit et ſui eū nō receperūt. hec beda.
Similiter et hodie q̄ ad ſequēdū xp̄m ſūt fer-
uidi. a mūdanis hoībꝫ īſani reputāꝛ: et p eos
quantū poſſūt a bono retinenꝛ. O quātū vna
nō dico mēſura ſꝫ gutta huius vini valeret: q̄
hāc inſaniā īduceret: Felices q̄ hac laborāt ī-
ſania. vt de illis dici poſſit illud ſapie. Nos īſē
ſati vitā illoꝝ eſtimabam᷒ īſaniā. Utinā ⁊ ego
miſer vnus de illis merear fieri: ac cū eis īter
filios dī ꝯputari: ⁊ īter ſcōs ſortē habē. Orō

Domine iħu xp̄e rogo te p viſcera miſe
ricordie tue: vt me mancū ad faciēdū
opa bona īualidū. digneris miſericor
diter ſanare. ⁊ ad oē opus bonū. fortē et aptū
facere. Fac me ſtare ī medio ōtutū: vt te iubē
te ⁊ faciēte. extēdā ad iuſtitiā. nō ad iniq̄tatē
man᷒ meas: meq̄ꝫ ī bonis exercēdo. tuū bene-
placitū in oībꝫ faciā. et ī malis areſcēdo. ab of
fēſa tua ōnino abſtineā. Da mihi bone iħu: vt
ꝑ oībꝫ diuitijs et delitijs ſeculi intēdā ōbo dei.
ac mee et alioꝝ ſaluti Amen.

De demoniaco ceco ⁊ muto. Capitulum. LXXIII.

Poſt predicta oblatus ē
ei hō demoniū habēs: cecus ⁊ mu-
t᷒: ſꝫ lucas mutū tm̄ nō cecū dicit.
tacens qđ mathe᷒ expſſit. Nec talia
ſūt ī demone formaliter: ſꝫ ſolū effectiue. q2 ef-
fecerat hoīeꝫ cecū ⁊ mutū. et iō ipō eiecto: vi-
dit et loquebaꝛ hō. Uñ ſeqtur. Et curauit euꝫ.
In quo notaꝛ a demonio liberatō: ita vt vide-
ret. in q̄ cecitatis illuminatō: et loquereꝛ. in q̄
loquele r̄ſtitutio. Ubi hiero. Tria ſigna ſimul
in hoīe ppetrata ſūt: cecus videt. mutus loqui
tur. poſſeſſus a demone liberaꝛ. Quod tūc q̄dē
carnaliter factū ē: ſꝫ quottidie cōpleꝛ ī ꝯuerſi
one fideliū. vt expulſo demōe ꝑmū. lum̄ fidi al
piciāt: deīde ī laudes dī tacētia pri᷒ ora laxēꝛ
Uñ ⁊ aug. Demoniū ei hn̄s cec᷒ ⁊ mut᷒ ē. q̄ nō
credit ↄ̄ ⁊ ſubdit᷒ ē dyabolo. q̄ nō ītelligit. ⁊ ñ
ꝯfiteꝛ ipam fidē. vel qui nō dat laudeꝫ deo. Uñ
etiā criſ. Ne aliquis putꝫ quia ſufficit homini
fideli cognoſcere deū: eſt et neceſſariū ꝯfiteri
deum: iō et cecū et mutum curauit: oculos ad
cognoſcendū. os ad ꝯfitendū deū. Qui cogno-
ſcit et nō ꝯfiteꝛ. ille etſi oculos mentis habeat
curatos: tamē adhuc mutus ē. Qui ḡ vidēs ñ
facit ꝑcepta dei. et q̄ loquēs nō loquiꝛ laudem
dei et gratiā: ille etſi loquiꝛ ⁊ videt. q̄tū ad deū
tamē et mutus et cec᷒ ē. Nō em̄ ille videt deū. q̄
ſcit deū: ſꝫ q̄ timet ⁊ diligit deū. Et q̄ orat ⁊ pſal
lit. et nō facit q̄ laudat: ille corpe loquiꝛ: aīo
aūt tacet. hec criſ. Spūaliter demoniū ille ha-
bet. q̄ in peccato mortali pſeuerat. Qdiu enim
peccatū ī hoīe regnat. tādiu victus et captiu᷒
a dyabolo poſſideꝛ et vexaꝛ. Uexat aūt demo-
niū triplex. ſupbia ī mēte. ꝯcupia ī carne. cu-
piditas ī rebꝫ. quia oē qđ ē ī mūdo: ꝯcupia car-
nis ē. aut ꝯcupia oculoꝝ. aut ſupbia vite. Hoc
aūt triplex demoniū facit mutū: nā cū loque-
la data ſit hoī ad laudādū deū. et grās agendū.
ad loquendū veritatē. et edificādū primū. ad
ꝯfitēdū peccatū: et veniam de eo petēdū. ꝑmā
loquelā aufert ſupbia. q̄ qđ dei ē. ſ. laudē vſur-
pat ſibi. ſecūdā aufert auaritia. q̄ ſoli ſibi ītēn
dit nō primo. tertiā aufert luxuria: et maxīe
ↄ̄ naturā. vñ zodoma interptaꝛ ſilentiū: ſiue
muta. Itē facit cecū: vt ad ſalutē ſuā ptinen-
tia et ſibi pficua nō videat: ⁊ cā lucē q̄ ait. ego
ſū lux mūdi. nō ſequaꝛ: ſꝫ ī tenebris ambulet.
Hic demoniac᷒ cec᷒ ⁊ mut᷒. ſi dn̄o offeraꝛ. ſi ad
penitētiā ꝯuertaꝛ: mox iħs curabit eū. ita vt
eiecto demonio: videat et loquaꝛ. Abundat de-
monis malitia: ſupabundat diuina clemētia.
In iſto demoniaco malitia demonis multū ab-
undauit. q2 eū tenebat obſeſſū: ipm̄ fecerat ce-
cū et mutū. ac ſm̄ criſ. etiā ſurdū: ſꝫ dei miſeri
cordia ī ipō abundauit. q2 demoniū ab obſeſ-
ſo eiecit. loquelā ſibi reſtituit. lumē reparauit. ⁊
auditū reſerauit. Per hūc igiꝛ hominē ſic cu-
ratū ītelligē poſſum᷒ peccatorē iuſtificatum:
cui de᷒ ſpūaliꝛ q̄tuor bn̄ficia ſupdicta ꝯcedit.
Primū ē. q̄ dyabolū ab eo expellit. Pctōr em̄
dyabolū ī domū aīe ſue īducit: ſꝫ xp̄c eū expel
lit vt eā īhabitet. Dom᷒ aꝛ aīe tria hꝫ ſolaria:
vnū ſupi᷒. ſ. ſpm̄. aliđ īferi᷒. ſ. corp᷒. t̄ciū me-
diū. ſ. aīaꝫ. De᷒ ī ſupiori ſolario. ſ. ſpū habitat
qñ ipē ſp̄s ꝯtēplatōi vacat. habitat ī ſolario me
dio. i. ī aīa: qñ ipa ītēdit īterne meditatōi: ha-
bitat ī ſolario īferiori. id ē corpe. qñ ipm̄ corp᷒
exercitaꝛ et ītēdit mortificatōi. Secūdū bene-
ficiū ē. q2 de᷒ pctōri liguā apit. De᷒ dedit hoī li-
guā ad tria. ſ. vt deū laudet. vt primū edificet.
vt ī ꝯfeſſione corā deo ſe reprehēdat ⁊ accuſet.
Pctōr aꝛ q2 ligua ſua ad iſta tria nō vtiꝛ: idō
recte mut᷒ dr̄. Cū ḡ deū īcipit laudare. primū
edificare: et ſe accuſare: tūc loqꝛ ⁊ ligua ad de-
bita officia vtiꝛ. Tertiū bn̄ficiū ē. qñ de᷒ pctōri
lumē r̄ſtituit. Signū aꝛ qđ ipē ſitilluīat᷒ ē. qñ
vidꝫ añ ⁊ retro. a dexteris et ſiniſtris. Ille ha-
bet oculos retro. qui conſiderat et cogitat pec-
cata que fecit. q̄ multa. q̄ tpia. q̄ ḡuia. et inde

habet dolorē. Ille habet oculos añ ſe. q̄ videt ⁊
cogitat de iudicio dei futuro. et inde habꝫ timo-
rē. Ille habꝫ oculos a dextris q̄ videt ⁊ cogitat
mūdi ꝓſpera q̄ꝫ ſint caduca et vana: et ab ea ñ
allicit̄ ꝑ amorē: ſꝫ reſilit ꝑ aſpernatōeꝫ. Ille hꝫ
oculos a ſiniſtris. q̄ videt mūdi aduerſa: q̄ꝫ ſint
breuia ⁊ vilia: et iō ī eis nō frāgit̄ ꝑ impatien-
tiā. Quartū beneficiū ē: qñ deus peccatori au-
ditū reſtituit. Eſt enī peccator ſurdus. qꝛ ñ au-
dit deū āmonētē. nec deū benefacientē. nec deū
inſpirantē. nec deū cōminātē: tūc aūt ſurdꝰ au-
ditū recipit qñ deū ī hmōi audit. Et ſtupebāt
turbe. ſ. ſimplices. diuinā btutē ī xp̄o admiran-
tes: et dicebāt. Nūquid iſte ē filiꝰ dauid? Quaſi
diceret: ſic. qꝛ hic ē xp̄c nob ꝓmiſſus de ſemine
dd. Moraliter eijcit̄ demoniuꝫ ī ꝯtritōe. loq̄tur
q̄ p̄us erat mutꝰ. ī ꝯfeſſione: admirātur turbe
ī ſatiſfactōe. ſ. qñ videt bene oꝑari. q̄ ñ ſolebat
niſi malū facē. Scribe aūt et pharizei. ſ. littera-
ti et maiores īuidie nequitia pleni: audientes
turbas. ſ. ipm ꝯfitētes eē xp̄m. ꝓpter euidentiā
facti: dixerūt ī corde et cogitatōe. In beelzebub
p̄ncipe demonioꝝ eijcit demonia: et ſic ī ſpiritū
ſanctū blaſphemabāt. qꝛ ſpūiſācto. cuiꝰ opus ē
demones eijcere. et ſanitates ꝑficē: ꝯtumeliam
īferebāt. Quia enī factū mirabile negare ñ po-
terāt. iō modū faciēdi calūniabāt̄: et ſic factū
īfamare conabāt̄: dicētes ihm xp̄m ꝑ aliqueꝫ
demonē ſuꝑiorē ſibi etiā familiarē et p̄uatum
eijcere demones īferiores de corꝑib; obſeſſoruꝫ
Nā (vt ait criſ) Inuidia ñ q̄rit q̄d dicat: ſꝫ ſo-
lū vt dicat. Sic et hodie multi cū nō poſſūt ali-
oꝝ verba vel facta directe rep̄hēdere: conant̄
intētōeꝫ et modū eoꝝ īfamare. Vbi beda. Tur-
bis aūt q̄ minꝰ erudite videbant̄ dñi facta mi-
rātibus: ſcribe et pharizei vel negare vel ſini-
ſtra īterp̄tatōe ꝑuertere laborabāt. q̄ſi ñ diui-
nitatis: ſꝫ īmūdi ſpūs oꝑa fuiſſēt. Scdm eūdē be-
dā noīa ydoloꝝ a belo habuerūt originē. Ninꝰ
eī rex ꝯditor vel potiꝰ reꝑator nynīue. belo pa-
tri ſuo. q̄ fuit p̄mꝰ rex aſſirioꝝ ſtatuā pꝰ mortē
eiꝰ ꝯſecrauit. ad quā cōfugiētes q̄ forefecerant
veniā merebant̄. Vñ ipam ſtatuā ceperūt ve-
nerari: et tandē īſtigāte dyabolo diuini hono-
res ſūt ipi ſtatue attributi: ⁊ īcepit cultꝰ ydo-
latrie. Cuiꝰ ſimulacri ꝯſuetudinē caldei ſuſcipi-
entes vocauerūt beel: paleſtini. baal: moabite
beelphegor. ſcḋm diuēſitatē līguaꝝ. iudei aūt vniꝰ
dei cultores. ī deriſionē gētiliū beelzebub appel-
labāt: q̄d ſonat vir ſeu p̄nceps muſcarū. ꝓpter
multitudinē muſcaꝝ q̄ ī tēplo eiꝰ erāt. ꝓpter ſor-
des imolati ſāguinis quē muſce ſeq̄ ſolebāt: In
hoc ſimulacro dicebāt iudei p̄ncipē demonioꝝ
habitare: tū qꝛ ī eo fuit p̄ncipiū ydolatrie: tuꝫ
qꝛ nullū ydolū īueniebat̄ illo efficatiꝰ: tū quia
cultꝰ eiꝰ erat generalis apud oēs gētes. Licꝫ eī
q̄libet natio habet alios deos ſpāles: hūc tamē
tāq̄ꝫ vniuerſalē deū venerabāt̄ oēs. Itaq̄ꝫ ī vir-
tute p̄ncipis demonioꝝ q̄ ī hoc ydolo habita-
bat: pharizei dñm facē miracula dicebāt. Vñ
remigiꝰ. Beelzebub aūt ipe ē beel et baal ⁊ be-
elphegor. Bel fuit p̄r nyni regis aſſirioꝝ: baal
dictꝰ ē. qꝛ ī excelſo colebat̄: beelphegor a loco.
i. a mōte phega: zebub fuꝰ fuit abimelech filij
gedeonis: q̄ occiſis ſeptuaginta frīb; edificauit
tēplū baal. ⁊ ꝯſtituit eū ſacerdoteꝫ ī ipo ad a-
bigēdas muſcas q̄ ibi ꝯgregabāt̄ ꝓpter nimiuꝫ
cruorē victimaꝝ: zebub nāq̄ꝫ muſca dicit̄. Be-
elzebub ḡ vir muſcarū īterp̄tat̄. vñ ꝓpter ſpur-
ciſſimū ritū colendi. dicebāt eū eē p̄ncipē dmo-
nioꝝ. Nihil ḡ ſordidius īueniētes q̄d dño obijce-
rēt: dicebāt euꝫ ī beelzebub eijcē demonia. Hec
remigiꝰ. Hoc aūt totū ex īuidia faciebāt: de q̄
hic dicit criſ. Tale quid ē emulatio: qua ñ vti-
q̄ꝫ erit malitia alia deterior. Sic enī porcꝰ gur-
gite. et demones iactura nr̄a: ita et emulator ꝓ-
ximi letat̄ malis. et quēadmodū ſcarabei nu-
triūt̄ ſtercore: ita et hic alioꝝ infortunijs. hec
criſ. Vbi notādū q̄ demones habēt ſua offi-
tia valde ordinata ī malū. Eſt enī vnꝰ demon q̄
p̄eſt ſuꝑbie. et vocat̄ lucifer: et iſte multos ha-
bet ſatellites q̄ ſibi aſtāt: et multos ſubiectos.
q̄b; p̄ncipat̄. ſ. oēs ſuꝑbos. Vñ iob. Ipe eſt rex
ſuꝑ oēs filios ſuꝑbie. Et hic expellit̄ ꝑ verā hu-
militatē cordis. Aliꝰ q̄ p̄eſt luxurie: ⁊ iſte voca-
tur aſmodeꝰ: de q̄ dr̄ ī thobia. q̄ interfecit ſeptē
viros ſare: iſte enī odit legittimū mr̄imoniū. ⁊
iō ꝑ hūc modū volebat trahere hāc puellaꝫ ad
fornicatōis vitiū. Et iſte demon multos habet
ſatellites. q̄ ſibi aſſiſtūt. et multos habꝫ ſubie-
ctos. ſ. oēs luxurioſos. Et hic expellit̄ ꝑ ieiuni-
uꝫ et mortificatōeꝫ corꝑis. Tertiꝰ ē q̄ p̄eſt aua-
ritie: et vocat̄ māmona. vñ dr̄ ī matheo. Non
poteſtis ſuire deo et māmone. Et iſte multos
habet ſatellites. q̄ eū iuuāt. et multos ſubditos
ſuꝑ quos regnat. ſ. ſuꝑ oēs auaros. Et hic ex-
pellitur ꝑ tp̄aliū abiectōeꝫ q̄ fit aut totalit̄ ſic
faciūt ꝑfecti. q̄ oīa dimittūt. aut ꝑticulariter
ſicut faciūt q̄ de ſua abūdātia pauꝑib; largiū-
tur. Quartꝰ ē q̄ p̄eſt īmūdis cogitatōib;. ⁊ rāco-
ribus et inuidijs. et malis affectōnibus. et vo-
cat̄ beelzebub. i. vir muſcaꝝ: immittit enī mu-
ſcas. i. cogitatōnes īmūdas. odia et volūtates
malas. q̄ dicunt̄ muſce. qꝛ ad aīaꝫ cito volant
et ipam cōmaculāt. Iſte aūt demon multos hꝫ
ſatellites qui eum adiuuāt et multos ſubditos
q̄b; p̄eſt. et expellitur per ꝯfeſſionē et ſacerdo-
talē abſolutōꝫ. Ihs aūt vidēs cogitatōes eo-
rum probat pluribus rationibus q̄ non in be-
elzebub: ſed in digito et ſpiritu dei eijcit demo-
nia. ⁊ q̄ miracula que faciebat ñ poterāt attri-
bui ſpiritui maligno: ſꝫ oportebat ea attribui
ſpiritui diuino. Comparatur aūt ſpiritusſan-
ctus digito ꝓpter tria. Primo ꝓpter ꝓceſſionem.
quia ſicut manus et brachium ꝓcedunt de ſub-
ſtantia corporis. et digitus de manu et brachio
et etiam a corpore: ita filiꝰ a patre. et ſpirituſ-
ſanctus a patre et filio. Secundo ꝓpter partitio-
nē. qꝛ ſicut ī digito ſunt plures articuli diſtin-
cti: ita diuerſa et diſticta ſūt dona ſpūſſancti.
Tertio ꝓpter operationeꝫ. qꝛ ſicut manꝰ ⁊ bra-
chiū oꝑat̄ ꝑ digitos. ſic filiꝰ ꝑ ſpm̄ſcēm. filiꝰ aūt

man⁹ et brachiũ pr̃is dict⁹ ẽ.qꝛ cũcta ꝑ eũ opa
tur. Ad cogitatões ṽo eoꝝ rñdit.et ĩ hoc deita
tẽ ſuã oñdit.qꝛ ſolus de⁹ cogitatões ſcit. vt vel
ſic ↄpellerẽt͛ credere ĩ eũ.q̃ cordis occulta vide
bat. Nã ſm criſ.cũ eoꝝ ſuſpitõ irratõnalis eẽt
metu multitudinis nõ audebãt eũ diuulgare.
Probat g̃ pmo rõe tali.qꝛ ſi ꝑ demonẽ aliquez
eiciebat alios.ſequit͛ ꝙ diuiſio eẽt inter eos.⁊
ſic nõ poſſet diu ſtare p̃tas dyaboli. et ex hoc
ſeq̃t͛ aduẽt⁹ xp̃i ꝑ quem p̃tas demonis debebat
auferri. Vñ dic. Omne regnũ ĩ ſe ⁊ ↄ̃ ſe diuiſũ
vtpote ꝑ diſcordias pncipũ ↄ̃ ſe alternatiz pu
gnantiũ.deſolabit͛ et diſſipabit͛:et oĩs ciuitas
vel dom⁹ diuiſa ↄ̃ ſe ꝑ ↄ̃rias volũtates et opatõ
nes:nõ ſtabit ſꝫ diſſoluet͛. Nã ſm hiero.ↄcor
dia pue res creſcũt:diſcordia maxime dilabũ
tur. Inductõez facit ĩ trib⁹.ĩ regno. ĩ ciuitate
ĩ domo.ſm triplicẽ vnitatẽ.ſub q̃ viuũt hoĩes.
Aliq̃ eĩ viuũt tm̃ ſb vna lege vł iure:⁊ hi ꝑ re
gnũ alij ſb vna ↄſuetudĩe:et hi ꝑ ciuitatẽ.alij ſb
vno victu et ſocietate: et hi ꝑ domũ. Itẽ a re
gno.ciuitate et domo ſumit exemplũ.i.a ma
gnis.mediocrib⁹ ⁊ ꝑuis. vt ꝑ hoc rõez ſuã oñ
dat fortiorẽ et ſuffitientẽ. Vñ criſ. Nihil eñ ẽ ĩ
terra regno potẽti⁹:ſꝫ tñ ꝑ altricatõem perit.
Quid aũt dicẽdũ de ciuitate vel de domo. Siue
magnũ ſiue ꝑuũ fuerit:ↄ̃ ſeipm̃ pugnãs perit.
hec criſ. Sꝫ ſi ſathanas ꝑ me et ad meũ impe
riũ expellit et eicit ſathanã:demonũ regnum
diuiſũ ẽ ↄ̃ ſe et diſcors ſibi.qꝛ ↄ̃ ſe pugnãt:et g̃
regnũ et p̃tas malitie ipoꝝ ſtare nõ p̃t:et ita
finis mũdi erit.qꝛ vſqꝫ ad finẽ mũdi ſtabũt hic
ad tẽptandũ nos. Regnũ eñ ſathane ẽ ĩ malis
hoĩb⁹ q̃s ſibi ſbditos tenet:qđ añ finẽ mũdi ñ
ceſſabit.tũ ꝓpter diuine iuſtitie ordinatõem.et
hoc ad hominũ exercitatõez.tũ ꝓpter ꝓheciaꝝ
nõdũ impletõez. Vñ criſ. Quaſi dicẽt. Regnũ
ↄ̃ ſe ĩteſtino bello diuiſũ neceſſe ẽ deſolari:qđ ⁊
ĩ domo et ĩ ciuitate vr̃. Quocirca etſi ſathane re
gnũ ĩ ſeipm̃ diuiſũ ẽ:ita ꝙ ſathãas ab hoĩb⁹ ſa
thanã r̃pellat ď ſolatõ r̃gni ďmonũ appropiq̃
uit.r̃gnũ aũt eoꝝ ĩ hoc ẽ ꝙ hoĩes ſbditos tenẽt.
ſi igr̃ ab hoĩb⁹ pellũt͛:hoc ñ ẽ aliđ q̃ r̃gnũ eoꝝ
diſſolui. Si aũt adhuc in hoĩb⁹ p̃tatẽ tenẽt.ma
nifeſtũ ẽ ꝙ regnũ maligni adhuc ſtat:et nõ eſt
ↄ̃ ſeipm̃ diuiſũ.hec.criſ. Moraliter regnũ diui
ſũ ẽ aĩa hominis mali.cui⁹ ſẽſualitas rebellat
rõi:et hoc regnũ deſolat͛.qꝛ xp̃c q̃ ẽ veritas in
de recedit ⁊ dyabolus ingredit͛. Itẽ ꝑ regnũ in
ſe diuiſũ ſignat͛ omnis cõgregatõ. carẽs ↄcor
dia et pace:in q̃ ſũt duo ſathane:q̃ꝝ q̃libet ni
tit͛ ſuã ptẽ ãpliare.vt ſic poſſit alteri pti p̃ ua
lere:⁊ talis ↄgregatõ deſolabit͛: et ↄcordia diſ
ſipabit͛:qꝛ ſi ſint a ſe diuiſi ꝑ ↄ̃rietatẽ effectuũ
nõ p̃t durare:ſꝫ deficit dom⁹ ⁊ ↄgregatõ eoruz
Sꝫ heu vix ĩueniũt͛ aliq̃ hoĩes q̃ tantã ↄcordi
am habẽt ĩ bono:quãtã mali ſpũs ĩ malo. Cũ
eñ ſint infiniti et ĩnumerabiles:oẽs tñ ĩ eo cõ
cordãt.ꝙ nihil niſi malefacere ďſiderãt. Et vti
nã ſic hoĩes ĩ bono ↄcordarẽt:et ad faciendũ
bonũ ſe mutuo animarẽt. Deinde ꝓbat idez
hoc ſecũda rõe.q̃ talis ẽ. Eiuſdem p̃tatis ẽ eie
ctio demonũ per me ⁊ ꝑ filios vr̃os:ſed illi ſm
vos nõ eiciũt demonia ĩ principe demoniorum
g̃ nec ego. Vñ dic. Etſi ego ĩ beelzebub.i.aucto
ritate principis demoniorum eicio demonia.a
corporibus obſeſſis:filij vr̃i.i. exorciſte ſm
bedã et rabanũ.vel apoſtoli de eis nati ſm au
g⁹.et hiero.ĩ q̃.i.ĩ qua p̃tate eiciunt: Quaſi di
ceret. Cum nõ poſſitis attribuere eiectõnem
per filios veſtros factaꝫ niſi virtuti diuine:ꝑ
ↄſequẽs nec eiectõem factam per me. Ideo ipi
iudices veſtri erunt.ſ.exorciſte vos condemnã
tes de mendatio quod dicitis contra me. quia
ſi in virtute dei eiciunt.multoplus et ego.cui⁹
oppoſitum mendaciter affirmatis hoc demoni
attribuendo. Vel apoſtoli de eorum ſtirpe ge
niti.qui ſibi bene conſcij ſunt.nil male artis a
xp̃o didiciſſe: erunt iudices eorum in futuro.
ſcꝫ aſſeſſione et approbatõe iuditij.qꝛ ſedebũt ĩ
duodecim ſolijs iudicantes duodecim trib⁹ iſra
hel. Deinde eliſa falſitate phariſeoruꝫ aſtru
it veritatem.quia ex quo non eicit virtute dia
boli.ſequitur ꝙ eicit virtute dei.cũ aliud medi
um nõ poſſit dari. Dicit ergo. Si.id eſt quia ĩ
digito et ſpiritu dei eicio demonia.et ſic expel
lo regnũ dyaboli.vt concluſuꝫ eſt ex predictis
et expulſio vni⁹ ↄtrarij eſt introductio alteri⁹
ꝓfecto peruenit in vos regnũ dei.i.ego xp̃c.q̃
deus debeo regnare in vobis.quare g̃ me blaſ
phematis: Vel regnũ dei.i.tempus gratie.ad
merendum regnũ glorie.quod vobis offertur
dum ꝑ verba veritatis et miracula poteſtatis
p̃dicatur.vel ꝑuenit in vos regnũ dei.i. adit⁹
regni celorum patefact⁹ ẽ vobis et credentib⁹

Probato ergo ꝙ demon nõ ẽ actor miraculi
deinde conſequenter ꝓbat xp̃c multipliciter.ꝙ
ipe non ẽ miniſter dyaboli:et prima ratõ ẽ ta
lis. Miniſter nõ eſt potentior actore: ſꝫ xp̃c po
tẽtior eſt dyabolo.ergo xp̃c nõ eſt miniſter di
aboli. Hoc aũt oſtendit ſic. Non eñ poteſt q̃ſ
q̃ intrare in domum fortis.domuꝫ ſuam cuſto
dientis:et bona eius diripere. niſi prius tanq̃
fortior alligauerit fortẽ:et tũc eo victo.domuꝫ
et vaſa.arma et ſpolia illius diripiet.auferet ⁊
diſtribuet. Dyabolus fortis eſt fortitudine na
turalium bonorum. de quo ſcribitur in iob.ꝙ
non eſt poteſtas ſuper terrã que ei comparet͛
Arma eius ſunt aſtutie et doli nequitiaꝝ ſpiri
tualium et omnes ſpecies peccatorum. Dom⁹
et atrium eius eſt mundus.in quo p̃ncipabat͛
vſqꝫ ad ſaluatoris aduentũ. Vaſa et ſpolia ei⁹
ſũt hoĩes obſeſſi.vel decepti a dyabolo. Quo
cuſtodiẽte atriũ ſuũ.ĩ quo ſicut ĩ domo habita
bat.in pace fuerũt oĩa ſua.qꝛ nemo ſibi reſiſte
bat.et adhuc ĩ pace ſũt ab euꝫ oĩa q̃ poſſidet.i.
oẽs peccatores q̃ ei obediũt et fauent:quia ſm
grego.illos pulſare negligit.quos quieto iure
poſſidere ſe ſentit. Sed fortior eo.ſ.xp̃c ſupue
niens.id eſt deſuper de celo veniens:vicit eum
temptatõnibus eius viriliter reſiſtendo.et paſ
ſioneꝫ ab eo ꝓcuratam pacienter ſuſtinẽdo.eo

qꝫ in īfernuꝫ religatꝰ:et ſub pede dn̄i cōtritꝰ:
vniuerſa eiꝰ arma.i.callidiſſimas ōſutias neq̄
tie ſpūalis.ī q̄bꝰ ꝯfidebat:abſtulit.eas ꝯpeſcen
do et detegēdo:et vaſa eius diripuit.i.pcc̄ores
dy̆abolo ſubiugatos.a pt̄ate eiꝰ eripuit:et ſpo
lia eiꝰ diſtribuit.i.peccatores priꝰ a dy̆abolo ca
ptos diuerſis offitijs eccleſiaſticis aſſignauit:
qꝛ quoſdā apl̄os.alios euāgeliſtas. hos ꝓphas
illos paſtores et doctores ordinauit. ſm̄ bedaꝫ
diſtribuit ſpolia in regno eccl̄ie tā militātis q̄
triūphātis.ī diuerſis dignitatibꝰ et p̄mijs. Et
qꝛ xp̄c iſta fecit:ſequit̄ q̄ potētior ē demoībꝰ:ꝛ
iō nō ē miniſter eoꝝ.nec d̄tute eoꝝ egēs ad ei-
tiendū.Ex q̄ etiā ꝯcludit̄ q̄ ip̄e ſit vere xp̄c.qꝛ
ī aduētu xp̄i p̄tās demonis erit diminuēda et
arcēda.Nō ḡ debemꝰ eē ſecuri.qꝛ aduerſariꝰ nr̄
fortis victoris qꝫ vocibꝰ cōprobat̄ nec d̄bemus
deſperare.qꝛ p̄nceps nr̄ fortior illo nō dubitat̄
Vn̄ criſ.Nō debet hoſtē timē fortē.q̄ habet p̄n
cipē fortiorē.Sꝫ vigilemꝰ et laboremꝰ:ne fidu
tia principis fortioris: ꝯtēnamus aduerſariū
nr̄m.Nā ſi ꝯtēdimꝰ ꝯ eū:fortiores illo ſumꝰ.ſi
aūt negligimꝰ:ille fortior īuenit̄.Fortē eñ di
abolū nr̄a negligētia facit:nō illiꝰ potētia.hec
criſoſt.Vn̄ et greg.Dy̆abolus cū ei reſiſtit̄:eſt
debilis ſicut formica.cū v̄o eiꝰ ſuggeſtio recipi
tur:ē fortis vt leo.Et hiero. Tēptamēta ſi ad
te r̄ſpitias:grandia ſūt.ſi ad deū bellatorē for-
tiſſimū:ludꝰ et vmbra ſūt. Deinde ponit ſe-
cūdā rōeꝫ.q̄ talis ē. Miniſter et actor ꝯcordāt
ī volūtate:ſꝫ xp̄c et dy̆abolꝰ habēt ꝯrias volū
tates:ḡ xp̄c n̄ ē miniſter dy̆aboli.Et hoc ē qđ
dicit.Qui nō ē mecū:ī bono ꝯueniēs mee vo-
lūtati:ꝯ ſeu aduerſū me ē:et hmōi ē dy̆abolꝰ:
qꝛ xp̄c vult aīas ſaluare:ſꝫ dy̆abolꝰ vult eas ꝑ
dere.Xp̄c vult hoīes a peccatis retrahē et ad
d̄tutes reuocare:dy̆abolꝰ ad peccata trahē.ꝛ ꝑ
vitia diſtrahere.Vn̄ hiero. Dy̆abolus q̄ cū do-
mino n̄ ē:ꝯ ip̄m ē:qꝛ ille vult aīas tenē capti-
uas:quas xp̄c liberare deſiderat. Deinde ad
idē ponit̄ tertia rō tal̄.Eadē ſūt opa actoris et
miniſtri:ſꝫ nō eadē xp̄i et dy̆aboli: ḡ xp̄c nō ē
ī opando eiꝰ miniſter.Et hoc ē qđ dicit. Et qui
nō ꝯgregat ſeu colligit mecū.ſ.ī fidei vnitateꝫ
in eccleſie ſinū.ī oliue ſupnū:ſpargit ſiue diſp
git.ſicut lupus. et hic ē dy̆abolus. q̄ diuerſas
ſectas et hereſes ac ſciſmata.quātū pt̄ ītrodu
cit:diuerſa eī ſūt opa xp̄i ꝛ dy̆aboli.qꝛ xp̄c col
ligit diſpſa:ſꝫ dy̆abolus diſpgit colligata.Il-
le p̄dicat ydola.hic vniꝰ dei notitiā.Ille t̄hit
ad malū:hic reuocat ad bonum.His ḡ et alijs
modis dy̆abolꝰ ē ꝯriꝰ xp̄o.et nō ē ſecū ꝑ ꝯcordi
am ī volūtate et factꝰ:et iō nō ē ſecū nec coo-
pat̄ ſibi ī eiciēdo demōes et expellēdo.Vn̄ criſ.
Qui igr̄ nō mecū ē neqꝫ mecū ꝯgregat:nō erit
mihi coopator.vt mecū demones eiciat:ſꝫ ma
gis q̄ mea ſūt ſpargē deſiderat. Deīde pꝰ īſtru
ctionē veritatis ſubdit cōminatōeꝫ dānatōis.
Quia eñ eos induratos ſermonibꝰ īſuaſibiles
videt.ad ꝯminatōes terrores ſe ꝯuertit: et blaſ
miā ſpūſſcti.ꝑ queꝫ peccabāt:dicentes.opus

ſpiruſſancti in beelzebub fieri. dicat omnino
carere venia.in hoc ſeculo et ī futuro: intelli-
ge tn̄ niſi peniteāt de peccatꝰ.Vn̄ criſ.Quia dominꝰ
pharizeis excuſādo reſponderat.iam eos
terret:ē eñ hec correctōis nō pua ps.nō ſoluꝫ
excuſādo reſpōdere:ſꝫ ꝛ cōminari. Dicit ḡ.q̄a
nō vultis acq̄eſcere ratōnibꝰ.nec opibꝰ. immo
blaſphematis.ideo dico vobis veraciter et pro
certꝰ.q̄ oē peccatū et blaſphemia.ſ.pcedēs ex
hūana īfirmitate vl̄ ignorātia. remittet̄ homi
nibꝰ ꝑ penitētiā.i.remiſſibile peccatuꝫ ē de ſe.
qꝛ n̄ obuiat directe p̄ncipio.ꝑ qđ fit peccatorū
remiſſio.ſicut obuiat peccatū ī ſpiritūſanctū.
cuiꝰ ſex ſūt ſpēs.ſ.deſperatō.p̄ſūptō.obſtinatio
finalis impenitētia.inuidētia fraterne gr̄e.im-
pugnatō veritatis agnite.Vn̄ ſubdit̄.Sp̄s aūt
blaſphemie nō remittet̄.i.difficile et vix ꝛmit-
tet̄.qꝛ vix aut nūq̄ tales penitēt. et hoc pecca
tū nō habet annexā excuſatōnis rōeꝫ.Ex hoc
patꝫ differētia īter peccatū.blaſphemiā ꝛ ſpi-
ritū blaſphemie.qꝛ duo p̄ma ſunt remiſſibilia
tertiū nō.Peccatū ī ſe vel ī alterū:blaſphemia
ī deū:q̄ ſi ē ex ignorātia vel īfirmitate. dr̄ ſim-
pliciter blaſphemia.ſi ē ex certa malitia: dicit̄
ſpūs blaſphemie.Vn̄ blaſphemia erat ī turbis
ſꝫ ſpūs blaſphemie ī pharizeis.q̄ ſcientes ſcri-
pturas:ex inuidia īpugnabāt opa xp̄i.et ex cer
ta malitia blaſphemabāt deū:dicentes falſa de
ip̄o.qn̄ miracula diuinitꝰ facta attribuebāt dy̆
abolo.qđ erat īpugnatō veritatis agnite.q̄dā
ſpēs peccati ī ſpm̄ſāctū. Blaſphemia q̄ppe ē.ꝑ
quā de deo falſa dicūt̄.Sꝫ ſm̄ aug. raro iā īue
niunt̄ q̄ blaſphemāt ligua:ſꝫ multi vita.Qui-
dā aūt blaſphemāt ex coactōe et hi peccāt ī pa
trē ꝑ īfirmitatē.q̄ ē ꝯtraria p̄ris potētie.quibā
ex deceptōe.ꝛ hi peccāt ī filiū ꝑ ignorātiā.que
ꝯriat̄ filij ſapīe.q̄daꝫ ex ſtudio:et hi peccāt in
ſpiritūſāctū ꝑ malitiā.q̄ ē ꝯtraria bonitati ſpi
rituſſācti.Primū et ſecūdū dimittet̄ digne pe-
nitētibꝰ:qꝛ ex aliq̄ circūſtātia ꝛ remiſſione di
gnum eſt.ſcilicet quia per infirmitatem vel ig
rantiam cōmiſſum eſt.que peccatuꝫ attenuāt
ſed tertium non remittetur. id eſt remiſſione
dignum non erit.quia circūſtantiam excuſan
tem non habet.Inexcuſabiliter eniꝫ meretur
ſupplitium:qui ſi voluiſſet potuit vitare pcc̄m
Vnde bernh̄.Potētia ad patrem. ſapientia ad
filium.caritas pertinet ad ſpiritūſāctū.Hoc ē
quod alubi dr̄.peccare ī patrem.peccare in fi-
liū.peccare in ſpiritūſanctum.Quando eñ ex
fragilitate peccamus.in patrem quaſi contra
potentiaꝫ peccamus.quādo ex ignorantia pec
camus:in filiū quaſi ꝯ ſapientiam peccamus.
quando v̄o ex maliuolentia peccamus:in ſpi.
ritumſanctuꝫ peccamus quaſi contra dilectō-
nem. Et ideo peccare in patrem et filium. hic
ſiue in futuro remittitur.quia qui ex fragili-
tate vel ignorantia peccat.ſicut aliquam excu
ſationem habet in culpa.ita etiam aliquaꝫ re-
miſſionem habere debet in pena.ſiue in hoc ſe
culo ſi penituerit vt facilius conſequatur īdul

gentiam ſiue in futuro. ſi ĩ malo pſeuerauerit
vt tolerabiliorē ſentiat penā. Qui vo ex mali-
tia peccāt: eoꝝ delictū nullā excuſatōez habꝫ
et iō pena eoꝝ remiſſionē habē nō debet: quia
ſi penituerit ĩ hoc ſeculo: plena ſatiſfactōe mꝰ
ctādi ſūt: ſi ñ penituerint. plena dānatōe ĩ fu-
turo ſeculo: nō qꝛ penitētibꝫ venia denegeꝰ: ſed
qꝛ pleno peccato: plena retributio debeaꝰ. hec
bernħ. Spūs ḡ blaſphemie nō remitteꝰ homi
nō qꝛ ei negeꝰ r̄miſſio ſi peniteat: ſꝫ qꝛ hic blaſ
phemꝰ. exigētibꝫ malis meritis. ſicut nūq̄ ad
remiſſionē ita ad penitētiaꝫ pueturꝰ ē. Vñ ait
iohānes. Eſt peccatū ad morteꝫ nō p illo dico
vt roget qs. ſm grego. Peccatum ad mortē: ē
peccatū vſqꝫ ad mortē: p q̄ nō ē rogandū. quia
ſcꝫ peccatuꝫ qđ hic nō corrigiꝰ: eiꝰ venia fru-
ſtra poſtulaꝰ. Peccatū ḡ ĩ ſpiritūſanctū: ē ob
ſtinatō vel ptinatia mētis ĩ neq̄tia obdurate:
pcedēs ex pſūptōe vel deſperatōe. Qui em̄ pſu
mit de miſericordia dei. pmittēs ſibi importu-
netatē. putās ita deū peccata ĩpunita relinq̄-
re: eoipo obſtinaꝰ. i. ptinaciter ĩ peccato ob-
duraꝰ. peccata peccatis ſupaddēs: et ita pec-
cat ꝯ iuſtitiā ſpūſſācti. q̄ ita miſericors ē ĩ iu-
ſtitia. qꝛ ē ꝛ iuſtus ĩ miſericordia: q̄ oleū habꝫ
cū vino: et viceuerſa. Qui aūt pter magnitudi
nē ſceleris deſpat d̄ miſericordia dī. tanq̄ ma-
gnitudo peccati ſui excedat magnitudinē mi-
ſericordie dei: inde obſtinaꝰ. peccata peccatis
ſupaddēs. de peccato ĩ peccatū. effrenata liber
tate ruēs. quouſqꝫ ad cumulū dānatōis veiat
Sꝫ q̄uis tota etiā trinitas peccata remittat.
hmōi tñ peccatū iō ſpecialiter attribuiꝰ ſpūi
ſancto: quia ſpirituſſāctꝰ amor ē patris et filij
et benignitas vtrorūqꝫ. Qui aūt deſperat vel p
ſumit: ſpecialiter facit illi ĩiuriā. cuiꝰ benigni
tati attribuitur r̄miſſio peccatoꝝ. qꝛ putat eū
ĩmiſericordē vel ĩiuſtū. qꝛ ſicut ex miſericordia
peccata remittit: ita ex iuſticia ea impunita ñ
reliquit. Male ḡ de iuſtitia vel miſericordia ſpi
rituſſācti ſentit. q̄ deſperat vꝉ pſumit. Sicut ḡ
morbꝰ ĩcurabilis dī. q̄ directe tollit remedia. p
q̄ expelliꝰ morbus et curaꝰ: vt cū tollit virtu-
tē nature. vel viriū naturaliū: deꝰ tñ q̄ ē ſuper
om̄ia pt̄ curare eū: ſic peccatū ĩ ſpiritūſanctū
ꝯtēnit et excludit illa p q̄ peccatū debet curari
et vitari: vt timorē diuine iuſtitie. ꝛ ſpeꝫ venie
et hmōi: et ſic ex ſui natura dī irremiſſibile:
deꝰ tamē ſua benignitate om̄e peccatū peniten
tibꝫ remittit. Vñ dī irremiſſibile. q̄ſi de difficili
et vix remiſſibile. De hac materia ſic dicit au-
gꝰ. Dico caritati veſtre: forte ĩ oībꝫ ſāctis ſcri-
pturis nulla maior queſtio nulla difficilior in
ueniꝰ. ĩ eo qꝛ ait: q̄ blaſphemauerit ĩ ſpiritum-
ſāctū: nō habet remiſſionē ĩeternū: nō quocū-
qꝫ mō blaſphemauerit: reus erit huiꝰ remiſſibi
lis delicti: ſꝫ modo quodā. queꝫ nos querē atqꝫ
ĩtelligē voluit: q̄ hāc ſentētiā verā terribilem-
qꝫ depromſit. In ſpiritu em̄ ſācto q̄ ĩ vnuꝫ dei
pplus ꝯgregaꝰ: eicitur ſpūs ĩmūdus: q̄ ĩ ſeipm
diuiſus dicitur. Contra hoc donum gratuitū.

contra iſtam dī gratiā loquiꝰ cor impenitens
Ipa ḡ ĩpenitētia ē ſpūs blaſphemie. q̄ ñ remit
teꝰ. neqꝫ ĩ hoc ſeculo: neqꝫ ĩ futuro. Cōtra ſpi-
ritū ei ſanctū. q̄ baptiżanꝰ. quoꝝ peccata oīa
dimittuntur: et quā accepit eccleſia vt cui di-
miſerit peccata: dimittanꝰ ei. verbū valde ma
lū et nimis impiū. ſiue cogitatōe ſiue etiā lin-
gua ſua dicit: queꝰ pacia dei cū ad penitētiam
adducat: ipe ſm duritiā cordis ſui ꝛ cor ĩpeni
tēs theſauriſat ſibi irā ĩ die ire et reuelatōis iu
ſti iuditij dei. q̄ reddet vnicuiqꝫ ſm opa eiꝰ. hec
ḡ omnino impenitētia: nō habet remiſſioneꝫ
neqꝫ ĩ hoc ſeculo neqꝫ ĩ futuro: qꝛ penitētia im
petrat remiſſionē ĩ hoc ſeclo. que valet futuro
Sꝫ iſta impnia. vel cor impenitēs. q̄diu quiſ-
qꝫ in hac vita viuit. nō pt̄ iudicari: de nullo ei
deſperādū ē. q̄diu paciētia dei ad pniam addu
cit nec de hac vita rapit impiū. q̄ nō vult mor-
tē impij. quātū vt ꝯuertaꝰ et viuat. Iō aūt oē
prſus peccatū et blaſphemia remitteꝰ hoībꝫ:
qꝛ vbi hoc peccatū nō fuerit cordis impeniten
tis ꝯ ſpiritūſanctū. q̄ ĩ eccl'ia peccata ſoluūꝰ.
cūcta alia dimittūꝰ. Quō aūt hoc dimittetur
qđ etiā remiſſionē impedit alioꝝ: Omnia ḡ di
mittūꝰ eis: ĩ q̄bus hoc nō ē qđ nūq̄ dimittetur
In q̄bus aūt ē. qm̄ hoc nūq̄ dimittiꝰ. nec alia
dimittūꝰ. qꝛ omniū remiſſio vinculo iſtiꝰ ĩpe-
diꝰ. Ideo peccatuꝫ omne atqꝫ oīs blaſphemia
dimitteꝰ hoībꝫ ĩ hac ꝯgregatōe: quā ĩ ſpūſācto
ꝛ nō aduerſū ſeipm diuiſio ꝯgregat xp̄c. Ipiꝰ
aꝰ ſpūs illa blaſphemia. qua fit vt corde impe-
nitēti huic tāto dono dei. vſqꝫ ĩ finē vite iſtiꝰ re
ſiſtaꝰ: nō remitteꝰ. Vnū ḡ ſuffugiū ē. ne ſit ir-
remiſſibilis blaſphemia. cor impenitēs cauea
tur: nec aliter pnīa pdeſſe credaꝰ. niſi vt tenea
tur eccl'ia vbi remiſſio peccatoꝝ daꝰ: et ſocie-
tas ſpūs ĩ pacis vīculo cuſtodiꝰ. hec auguſti.

Deīde ad reuellēdū et corrigēdū pharizeoꝝ
errorē. ĩducit ſnīaꝫ ſub ſilītudīe arboris. oſten
dēs qꝛ miracula ſua nō ſūt a v̄tute maligna et
dyabolica: ſꝫ a v̄tute bona ꝛ dīna. Vñ dic. aut
facite arborē bonā et fructū eiꝰ bonū: aut faci
te arborē malā ꝛ fructū eiꝰ malū. Loq̄ꝰ vulga
riꝰ. facite. i. dicite: ſm qꝛ dī iſte facit bonuꝫ. i.
dic. Arbor aꝰ hic accipiꝰ pncipiū ipoꝝ opum
ꝛ fructꝰ ipa opa. Inter arborē vo et fructū ſp
ē ſimilitudo. qꝛ arbor bona ſemp fructū bonū
ꝛ arbor mala fructū malū pducit. ḡ qꝛ opa mi
raculoſa q̄ xp̄c faciebat ñ erāt mala et vana.
ſic q̄ fiūt arte magica: ſꝫ erāt bona et ſalubria
ꝯcludit qꝛ pncipiū p qđ talia faciebat erat ſan
ctū et bonū. Quaſi dicēt. Cōſiderate fructū ar
boris bone ꝛ fructū arboris male. vt ex fructu
cognoſcatis vtrū ſit bona an mala: qꝛ ex fru-
ctu arbor cogſciꝰ. Siliter ꝯſiderate opꝰ acto-
ris. vtꝝ ſit bonū an malū: qꝛ opꝰ bonū pcedit
a bono pncipio. ꝛ malū a malo ꝛ ſic ex boītate
opū q̄ ego facio poteſtis ppēdē. qꝛ v̄tꝰ p quā ea
facio: ñ ē mala ſꝫ bōa ꝛ ex opibꝫ q̄ fiūt p artē ma
gicā. cū ſit mala ꝛ vana ptis ppēdē q̄ fiūt v̄tu-
te maliḡ. opꝰ ḡ eitiēdo dmoīa cū ſit bonū ñ ē a

malo pncipio.quale ẽ demoniũ: ſ ʒ a bono pn⸗
cipio: qd ẽ ſpũſſãctus. Male ḡ dicitis: qꝛ ego ĩ
beelzebub eitio demonia. Ubi aug. In hoc ad⸗
monuit nos dñs.vt bone arbores ſumꝰ: et bo
nus fructꝰ habẽ poſſimꝰ. Ubi enĩ ait.facite ar⸗
borẽ bonã et fructũ eiꝰ bonũ: ẽ pceptũ ſalubre
cui obediẽtia neceſſaria ẽ. Qꝫ aũt dicit.facite ar
borẽ malã et fructũ eiꝰ malũ: nõ ẽ pceptũ vt fa
ciatis: ſ ʒ monitio vt caueatis.hec augꝰ. Dei
de q̃ſi explanãdo et aptãdo dictã ſimilitudineʒ
pharizeis: oñdit falſitatis eoꝝ radicẽ: radix eĩ
iſta erat ĩuidia et odiũ.qꝛ licet pharizei et le⸗
giſpiti pmo cognouerit xpm.tamẽ qꝛ cepit rep⸗
hẽdere vitia eoꝝ: iõ pceperũt odiũ et ĩuidiaʒ ꝯ
ipm.ex q̃bꝫ excecati: ceciderũt a pma notitia ĩ
errorẽ.qꝛ talia puertũt iuditiũ rõis rectũ.ꝛ ex
tũc ĩceperũt oĩa facta eiꝰ ĩterp̃tari ĩ malũ: ad
defamandũ ipm. Oſtẽdit ergo illos eẽ malã ar
borẽ ex mala radice: et malos fructꝰ dare. cũ ĩ
intẽtõe cordis eoꝝ malitia habũdet ĩuidie: di⸗
cẽs. Progenies ſeu genimĩa vipaꝝ.i.venena⸗
ti filij venenatoꝝ iudeorũ: qꝛ venenũ ĩuidie ex
vẽis parẽtibꝫ traxiſtis.q̃ pſecuti ſũt pphetas ex
ĩuidia.et vos ex eadẽ rõe pſequimini me p̃reʒ
xpm et mrẽm eccleſiã: quõ poteſtis bona loqui
cũ ſitis mali: Quaſi dicẽt.nõ poteſtis de me bo
na loq̃ ĩuidia phibẽte: cũ ei ſitis arbor mala: ñ
poteritis fructũ bonũ ferre: vtilia quideʒ alijs
pñt loq̃: ſ ʒ nõ meritoria ſibi. Ubi criſ. Nõ pt̃ fi
eri vt alia germina pducãt: niſi q̃lis fuerit ra
dix ĩ terra. Uolũtas enĩ hoĩm radix eſt: verba
aũt ꝛ opa fructꝰ ſũt volũtatis. Ideo quale cor
vnuſq̃ſqꝫ habuerit: talia et ṽba loquit̃ ꝛ opa fa
cit.hec criſ. Et iõ ſubdit̃. Ex habũdãtia ei cor⸗
dis os loq̃t̃.qꝛ verbũ exteriꝰ ẽ ſignificatiuũ in
terioris pceptꝰ. Quaſi diceret. Cor vr̃m plenũ
ẽ veneno: et eructuat de pleno. A pte aũt totũ
ĩtellige.ſ.p locutõʒ oris.locutõʒ cordis ꝛ locu
tõeʒ opis. Per oris enĩ locutõem vniuerſa q̃ a⸗
ctu vel cogitatu vel ſermone de corde pferunt̃
dñs ſignificat. Nã verbũ p facto q̃nqꝫ poni ſo⸗
let. Un̄ yſaias de ezechia. Nõ fuit verbũ qd nõ
oñderet eis.i.res digna verbo. Ubi criſ. Et vi⸗
de ad maiorẽ accuſatõeʒ maloꝝ.et maiorẽ lau
dẽ bonoꝝ.qd dicit. Ex habũdãtia cordis os lo
quit̃. Id ẽ cũ hõ locutꝰ fuerit ṽbũ bonũ vł ma
lũ: ne putes quia tantũ boni vel mali habet ĩ
corde: quantũ oñdit in verbo: ſ ʒ multo ampliꝰ.
Ex habũdãtia enĩ boni vel mali q̃ ẽ in corde v̄⸗
mo pcedit. Quod enĩ exterius dr̃: ẽ ſupeffluẽ⸗
tia eius qd intus ẽ. In q̃ eos vehemẽter teti⸗
git. Si enĩ qd dictũ ẽ ab eis ita malũ ẽ.excogi⸗
ta radix verboꝝ q̃ꝫ ẽ magna.hec criſo. Et ideo
(vt dicit greg.)curandũ ẽ et oĩ cuſtodia mẽs
ſuãda: nõ enĩ añ oculos dei trãſuolãt cogita⸗
tões nr̃e.et nulla momẽta tpis p animũ trãſe⸗
unt ſine ſtatu retributõis. Et quia ex habun⸗
dãtia cordis os loquit̃: iõ bene ſequit̃. Bonus
hõ de bono theſauro.i.de bona intẽtõe et volũ
tate (que ſicut thezaurꝰ abſcõditꝰ latet ĩterius
in mẽte) pfert bona cogitatõis.locutõis ꝛ opis
et malus hõ de malo theſauro ſuo pfert mala.
qꝛ ꝯrie cauſe habẽt ꝯtrarios effectꝰ. Ac ſi dicat
Uos mali eſtis.ideo de theſauro cordis vr̃i nõ
niſi mala pfertis.ſm gloſã.theſaurꝰ cordis eſt
intẽtio.ex qua deꝰ iudicat opa.vñ aliq̃ñ mino⸗
ra maiorẽ et maiora minorẽ habeãt mercedeʒ
Sepe enĩ maiora ĩ genere minori fiũt caritate
et ecõuerſo.ſicut ſepe aliquis maiori caritate
dat elemoſinã.q̃ꝫ alius cãtat miſſaʒ: ideoqꝫ hic
magis meret̃ de elemoſina q̃ꝫ ille d̃ miſſa. Unde
paupcula vidua dãdo duo minuta.parificata
ẽ diuiti zacheo.qꝛ deus nõ penſat quantũ: ſed
ex quãto. De p̃dicta ſimilitudine arboris ꝛ ali⸗
is iã tactis.habes etiã ſup̃ circa finẽ ſermõis
dñi in monte. vbi plura de his videri poteris.

Poſtq̃ꝫ aũt pceſſit pbando et arguendo: con
ſequẽter pcedit cõminãdo.ne credãt puũ vitiũ
male loq̃: et mala verba nõ puniri. Ita ḡ ma⸗
lus pfert mala verba: q̃ quidẽ ñ ſũt puipẽdẽda
q̃m de omni verbo otioſo non tm̃ pnitioſo red⸗
dẽt homines rõem.qd erat valde difficile.quia
locuti ſũt ſine ratione: vel reddẽt rõʒ.i.ſoluẽt
ĩ die iuditij penã: qd iuditiuʒ erit terribile.q̃a
ſine ſpe venie. Si aũt dr̃ q̃ verbũ otioſũ ẽ.quod
rõe vacuũ eſt: ḡ de eo ñ debet queri. nec pt̃ rõ
reddi: reſpondendũ q̃ licet otioſũ ſit ratõne va
cuũ: tamẽ qꝛ verbũ debuit habẽ ratõeʒ.ideo de
ipo exigit̃ rõ.ſ.obmiſſionis rõnis. Et ex hoc
patet q̃ lõge magis verbũ nociuũ et crimino
ſũ acriter puniet̃: et reddet homines in die iu⸗
ditij cõdemnabiles: quale ẽ ṽbũ eoꝝ. quo opa
ſpiritusſãcti calũniabãt̃ et blaſphemabãt: di⸗
cẽtes.in beelzebub eicit demonia. Et ẽ ſẽſꝰ ſm
hiero. Si otioſũ verbũ nõ ẽ abſqꝫ piculo eius
qui loquit̃.et in die iuditij reddet vnuſq̃ſqꝫ ra⸗
tionẽ ſermonũ ſuoꝝ.quãto magis vos redditu
ri eſtis rationẽ calũnie vr̃e! Caueãt ḡ ſibi d̃tra
ctores.opa primoꝝ minuẽtes vel ĩfamãtes: di
cendo illa eẽ facta in ypocriſi.vel p vana glo⸗
ria.vel aliq̃ ĩdebito fine: et ita in beelzebub de⸗
monioꝝ principe. Si enĩ ita iudicat dñs d̃ ver
bo otioſo.quãto magis de nociuo et crimino ſo
Ut aũt dic hiero.otioſũ verbũ ẽ.qd ſine vtilita
te loquẽtis dr̃ et audiẽtis: ſi obmiſſis ſerijs.de
rebus friuolis loquamur: et fabulas narremꝰ
antiquas. Ceterꝝ qui ſcurrilia replicat: et ca⸗
chinnis ora diſſoluit.et aliq̃d pfert turpitudi
nis: hic nõ otioſi ſermonis: ſ ʒ criminoſi tene⸗
bit̃ reus: ideoqꝫ ĩ verboꝝ pondere probatõ cõ⸗
ſiſtit humane vite. Et iterꝝ. Quicquid nõ edifi⸗
cat audiẽtes: in periculũ vertit̃ audientiũ. Et
origenes. Inanis eſt omnis ſermo. in quo nõ
ẽ intrinſecus aliquid pro deo vel p dei manda⸗
to. Unde etiam greg. Ociosũ verbũ ẽ.quod aut
ratõne iuſte neceſſitatis.aut intentõe pie vti
litatis caret. Etſi de verbo otioſo et cogitatõe
minutiſſima reddenda eſt ratio in die nouiſſio
penſandum eſt quanta peccata ſequantur mlꝰ⸗
tos. Sic enim deus vniuſq̃ſqꝫ vias conſiderat.
ſic greſſus enumerat: vt nec minutiſſime cogi
tationes.aut tenuiſſima verba que apud nos

diluerūt. eiꝰ iuditiū indiſcuſſa remaneāt. Vñ ꝛ
criſ. otioſū vbū itelligit nō malū: ſꝫ bonuꝫ. qḋ
nō opat. i. qḋ nō edificat audientē. Si ḡ ꝑ bo-
no vbo et otioſo rationē ſumꝰ reddituri. qḋ ſpe
ramꝰ de malo? Etſi de malo vbo rationē datu-
ri ſumꝰ: qḋ ſperamꝰ de ope malo? hec criſo. Et
ideo cauenduꝫ ē a verbis otioſis et malis. Ex
verbis enī tuis ſi fuerit bona ac bonitati mē-
tis ꝯſona. et ſub debitis circūſtātijs ꝓlata. iu-
ſtificaberis. i. mereberis. vel tāq̄ iuſtꝰ remune
raberis: et ex vbis tuis ꝯdemnaberis: ſi fuerit
mala et ꝑdictis ꝯria. Scriptū ē enī. q: mors ꝛ
vita ī manibꝫ līgue. Et ideo ex ſmonibꝫ tuis
iuſtificaberis vel ꝯdēnaberis. qḋ oīm ē iuſtiſſi
mū. etenī tu dñs es et dicēdi et nō dicēdi. Vñ
criſ. Manſuetuꝫ iuditiū. nō enī ex qbꝫ aliꝰ dicit
de te: ſꝫ ex qbꝫ ipemet locutꝰ es calculatōes iu
dex feret: et tu dñs es dicēdi. Et iteꝝ. Vnuſq̄ſq;
hoīm ex volūtate ſua ſola. aut peccato: aut iu
ſtus ꝯſtituit. Cōuincit aūt vniuſcuiuſq; pec-
catoris volūtas. teſtimonijs tribꝫ. i. cogitatio-
nū. verboꝝ et opū. hec criſ. Hic ḡ docemur. vt
os nr̄m cuſtodiamus. ne vba otioſa vel mala
lōq̄mur. q: ſicut vas qḋ nō operit cito īmūdū
fit. et quicquid ē īteriꝰ: frigeſcit. ſic ē et de cor-
de. niſi os qḋ ē eiꝰ opculū teneat cū diſcreta cu
ſtodia clauſū. Et (vt dicit greg) ab oī rectitu-
dinis ſtatu ꝑeunt: q ꝑ noxia verba dilabūt. Et
ideo frequēter oremꝰ: dicētes. pone dñe cuſto-
diā ori meo: et oſtium circūſtātie labijs meis.
Vñ criſ. Magis vtiq; virgine aliq̄ cuſtodi lin-
guā. Equus ē rgalis līgua. Si igr̄ impoſueris
frenū et docueris ābulare cū bona cōpoſitōne
q̄eſcit ſuꝑ eā. et deſuꝑ ſedebit rex. Si aūt īfre-
natā dimiſeris ferri et ſaltare: dyaboli et de-
monū ſeſſio fit. hec criſ. Vñ et origenes. Eoꝝ
qui verba di loquunt os deꝰ apit: illoꝝ vo qui
loquunt mendatiū. falſū teſtimoniū. ſcurrili-
tates. turpitudines. ſuſurronū q̄; et detractoꝝ
et eoꝝ q otia loquunt: dyabolus os apit. Ma
gnū ḡ ꝑiculū ē loq de ſecularibꝫ et vanis. cum
multa ſint diuina et vtilia. de qbus loqui poſ-
ſumus. Vñ ambro. Nō mediocre ꝑiculū ē. cuꝫ
tanta habeamꝰ eloquia dei et opa q fecit: his
ꝑtermiſſis loq q ſecli ſūt. Et maxime a verbis
detractorijs cauere debemꝰ: ne male lōq̄mur de
alijs. Vñ augꝰ. Vide quō iraſceris: ſiquis de te
mala loquat. Quō iraſceris alteri qñ de te ma
le loquit: ſic iraſcere tibi qñ de altero male lo
q̄ris. Et nonſolū cauere debemꝰ ne verba detra
ctoria loquamur: ſꝫ etiā ne audiamꝰ: quia ſi ñ
eēt auditor ñ eēt detractor. Vñ bernḃ. Detrahē
et detrahentē audire: quid hoꝝ damnabiliꝰ ſit:
nō facile dixerim. Et iteꝝ. lingua detractoris
et auris auditoris: dyabolꝰ ſedet ſuper vtrūq;.
Cauendū ē etiā valde a verbis ꝯtētōſis et rixo-
ſis. q: occaſionē dāt multis malis. Vñ criſ. Cō
tētō ē altricatō longa. Naſcit at ex vana glia
que di amor victorie. Nemo enī diu ꝯtēdit: ni-
ſi q vincere ꝯcupiſcit. Gloriā tibi putas eſſe ſi
viceris: ſed occidiſti gladio amicum et amici-
tiaꝫ eiꝰ in ipo. et iō quaſi de amico occiſo dab
rationem. Nā ſi hominem nō occidiſti ferreo
gladio: amicū tñ occidiſti gladio ꝯtētōſi ſmo
nis. hec criſ. Multū inſuꝑ cauē debemꝰ: ne pri
mū verbo vel cogitatu iudicemꝰ. Vñ criſo. Ex
ſermonibus tuis ꝯdemnaberis ait. Nō audis.
qñ et pharizeus vera locutꝰ ē: ſꝫ tñ vltimā de
dit vindictā. Etenī habet iudicē: qui deliquit.
Ne igr̄ capias dignitatē vnigeniti: illi iuditij
thronꝰ ꝯſeruatꝰ ē. Sed ſi vis iudicare: eſt tibi
iuditiū. multū lucrū habēs. Sedere fac in con
ſciētia tua itellectū diſcernentē: et affer ī me-
diū omnia delicta tua: et īueſtiga peccata aīe
ꝛ expete cū diligētia noxas: ꝛ dic. Propter qḋ
hec et hec tu facere auſus es? Etſi hec quidem
fugerit oīa: q aūt alioꝝ ſūt inueſtigauerit: dic
ad eā. Nō ꝑ his te iudico: nō ꝑ his ītraſti te ac-
cuſatura. Quid ei ſi ille obeat: tu cur hec ꝛ hec
dliq̄ſti? Excuſantē te accuſa: q tuipiꝰ ſūt ītuere
nō que alioꝝ. Et ꝯtinue ī hāc dehuc agoniam
Deinde ſi nihil habē dicat ſꝫ retardat: dilania
flagella eā velut quandā ancillā elatā et for-
nicatā. Et hoc ſm vnāquāq; diē ꝯſtitue iuditi
um et ſubſcribe flumē ignis. vermem ꝯſcie ve
nenū emittēteꝫ. et alia loca tormentoꝝ: et ne di
mittas eā eē cū dyabolo. Etſi doluerit hec au-
dēs. nec ſubtrahas manū. Nō enī moriet ſi ꝑ-
cuſſeris. a morte aūt eā eripies. Et paruoꝝ ma
gnas expete noxas. vt neq; ꝓpe magna deueni-
at. Si hec feceris ſm vnāquāq; diē. cū libera ꝑ
palatōe ſtabis ſecꝰ tribunal illud terribile. Ita
paulꝰ factꝰ ē purus: ꝓpter hoc et dixit. Si noſ
metipſos iudicaremꝰ: non vtiq; iudicaremur.
hec criſ. Moraliter at ī verbis ſiue in loquē-
do attendēda ſūt quinq;. ſ. quid. cui. vbi. quādo
et qualiter dicat. Iſti ſūt quinq; digiti in ma-
nu lingue. Quid determinat apl's: dicēs. Ser
mo vr̄ ſit ſemꝑ in grā ſale cōditꝰ. i. gratꝰ. vtil:
ſine otōſitate. Otioſa ſūt oīa. q aut īutilia. aut
inhoneſta. aut nociua ſūt. Inutilia ſunt q nec
loquētibꝫ nec audiētibꝫ ꝓſūt. Inhoneſta q nec
dignitati loquētis nec audiētis ꝯueniūt: noci-
ua ſūt. que vel ad errorē vel ad prauitatem du
cunt. Cui determinat ſapiēs: dicens. Cuꝫ ſtul
to ne multū loquaris. Qui ḡ cum alio loquit:
ꝯſideret an ꝓpter ſe vel ꝓpter aliū loqui habeat.
Si ꝓpter illū. Vtrū ſit talis. q ſua correctōe in-
digeat. vel qui correctōeꝫ nō rcipiat. Vbi. que-
dā enī ſūt loca. vbi nullo modo. vt in ſanctua-
rio. quedam vbi raro. vt in conuiuio: quedaꝫ
vbi moderate. vt in locutorio eſt loquendum.
Quando. determinat eccleſiaſtes: dicēs. Tem-
pus tacēdi ꝛ tp̄s loquēdi. Tacēdū ē aliqñ ꝓpter
auditoꝝ īfirmitatē. aliqñ ꝓpt vitādā precipita
tionē. aliqñ ꝓpt ꝑſone alteriꝰ reuerētiā. aliqñ
ꝓpt auditorum indignitatē. Quō aūt loquen-
dum. i. quo geſtu. quo ſono. qua ſignificatōne.
Sit ḡ geſtus ſimplex et humilis. ſonꝰ mitis et
ſuauis. ſignificatō verax et dulcis. Compēdiū
aūt omnium ꝑdictorum hoc eſſe vr̄: vt tarde ꝛ
raro quis loquatur. Vnde ſeneca. Sūma ſum

maruȝ hec eſt: tardiloquū te eē iubeo. Et iterū
Quicqd dictur⁹es: anq̄ alijs dixeris tibi. Ma-
gna ē res vocis et ſilentij tēperamentū. Et ite-
rū. Quod tacitū eē vis: nemini dixeris. qꝛ nō
poteris ab alio exigere ſilentiū ſi tibipi nō p̄-
ſtas. hec ſeneca. Sȝ heu ſūt aliq̄ nōſolū ſecula
res: ſȝ et religioſi. q̄ qnq; etiā ſine cauſa rōna-
bili alijs irati. toruos oculos et vult⁹ oñdunt:
ac inſup dentibꝫ ſtridēdo. voces furioſas emit-
tūt: et ſic demonē q̄ intus eos poſſidet: alijs ex
tra pdūt. Hi tales. bene in hoc daciano in bea-
tū vincentiū ſeuiēti aſſimilanť: de q̄ ī ſermone
aug. ſic dicitur. Per furioſas em̄ daciani vo-
ces. per truces oculos: et minaces vult⁹. et to-
ci⁹ corporis mot⁹. ille habitator ei⁹ īterior mō-
ſtrabať. et p hec ſigna viſibilia. tanq̄ p ſui va
ſculi qd impleuerat crepātis rimulas videbať
Hec aug. Tales etiā quādoq; ſuis linguis acu
tis parcūt. et ſe abſcondētes: taciturnitati inſi
ſtūt: ac ſilentiū qd boni ex religionis obedien
tia deo ſacrificāt: ipi ex pūerſitatis malitia de
monijs et nō deo immolāt. Vñ ī collatōe abba
tis ioſeph de amicitia: ſic de talibꝫ diciť. Illud
vo q̄le ē: q̄ interdū paciētes eē nos credimus
qꝛ reſpōdere ↄtēnimus laceſſiti: ſȝ ita commo-
tos fratres amara taciturnitate. vel motu ge-
ſtuq; irriſorio ſubſannamus. vt eos magis ad
iracundiaȝ vultu tacito puocemus. q̄ tumida
potuiſſēt incitare ↄuitia: in eo nos eſtimātes
minime apud deū reos. qꝛ nihil ore ptulim⁹ qd
nos notare hoim iuditio: aut ↄtemnare potu
iſſet. Ita igiť tacere nihil pdeſt. ſi iccirco nob
īdicim⁹ ſilentiū: vt quod agendū ↄuitio fuerat
hoc taciturnitate faciam⁹: aſſimilātes quoſdā
geſtus. qbꝫ et ille quē curare nos oportuit ve-
hemētiore īardeſcat iracūdia. Vtiq; em̄ tale ſi
lentiū erit equaliter noxiū: qꝛ ſic exaggerat ī
alteri⁹corde triſtitiā: ita ī ſuo nō pmittit exti
gui. Nonnulli q̄ȝ cū triſtificati fuerit vel irati:
ab ipo etiā ptinaciter abſtinent cibo. In quo
plane ſacrilegij crimē euitēter incurrūt. ieiu-
nia. ſ. q̄ ſoli deo p humiliatōe cordis et purga-
tōe vitioꝝ ſūt ſpecialiter offerēda p dyabolico
tumore tollerātes. Qd tale ē ac ſi orōes atq; ſa
crificia nō deo ſȝ demonibꝫ deferāt: illā q̄ȝ mo-
ſaycā increpatōeȝ mereanť audire: ſacrifica-
uerūt demonijs et ñ deo: dijs q̄ȝ ignorabāt. hec
vbi ſup̄. Sic ḡ pdicti miſeri tāpuerſe litigādo
q̄malitioſe tacēdo domonibꝫ ſuiūt: qui vtrobi
q; ſe ingerēdo: eis illudūt. Quoꝝ illuſiones ñ
īcurrerēt: ſi nō fictam ſȝ verā humilitatē ⁊ ca
ritatē haberent. quia nec tūc ad tantā impaci
entiā deuenirent. Et quod adhuc peius eſt. ta-
les ſepe abſq; fratris offenſi rcōciliatōe acce
dūt ad altare: et ſic accedentes iuditiū ſibi mā
ducāt et bibunt. Et inſuper a dyabolo exceca-
ti. quandoq; ſe excuſando dicunt. quia nihil ad
uerſus alium habent: nō intelligentes qꝛ ſm
euāgelium attendere debent. ſi alius aduerſus
eos quid habet: Aufer domine obprobriuȝ ta
liū puerſoꝝ a religione ſeruoꝝ tuoꝝ. Oratio.

OPera virt⁹ eice a me demoniū p ↄtritō
nē: o ōbū pris. ſana mutū p ↄfeſſionē
o intima lux illumina cecū p ſatiſfa-
ctōeȝ: et vt fortis armat⁹ me nō poſſideat. vni-
uerſa arma eius. ſ. vires aīe mee interiores: et
corporis ſēſus exteriores ī tuū ↄuertere obſeq
um. Opto etiā et deſidero deus altiſſime. vt q̄-
tiēſcūq; malign⁹ ſpūs abhominādas cogitatōs
blaſphemie mihi īmiſerit: tociēs ex voto oīm
deſiderioꝝ meoꝝ ineffabilis laus et grārūactō
tibi ſit ī perpetuas eternitates: et blaſphemia
ſua ſecū ſit in perditionem Amen.

De iudeis ſignū de celo q̄rentibꝫ. et de ſpiri-
tu immūdo olī eiecto ab eis. Ca. LXXIIII.

Finitis autē verbis do-
mini aduerſus blaſphemiā ſcriba
rū et phariſeoꝝ: quidā ex eis pca-
tiores volētes expiri volūtate xpi
et capere eū dixerūt. Magiſter. volum⁹ a te ſi-
gnū videre. ſ. nō qdcūq;: ſed de celo. Reputa-
bant em̄ miracula xpi pua: eoq̄ erāt vt cōiter
circa inferiora. vtpote circa ſanitates corpoꝝ
et ſimilia: iō querebant ab eo ſigna fieri circa
corpa celeſtia. forte māna deſcēdere vt tpe mo
yſi. vel ſonare tonitrua. ſicut tpe ſamuelis: qd
magnū fuit in paleſtina tpe eſtatis. pter de-
fectū materie et potētiā agētis. ſ. ſolis omnes
vapores ↄſumētis: vel igneȝ de ſublimi deſcēdē
vt tpe helye. vľ ſolē ſtare ſic tpe ioſue. vľ retro-
cedere vt tpe ezechie: vel alia hmōi: q̄ſi nō poſ
ſēt et illa calūniari. et dicē ex occultis ⁊ varijs
paſſionibꝫ accidiſſe. Naȝ q̄ calūniať eis q̄ ocul'
videt. manu tenet. vtilitate ſētit: qd factur⁹ eſt
de his q̄ d celo venerit: Vtiq; rñdebit ⁊ magos
ī egipto multa ſigna feciſſe de celo: vel calūnia
biť alio mō. Vñ criſ. Cū multa ſigna vidiſſent
tanq̄ ſi nullū vidiſſēt: ita ſignū petebāt. Vere
em̄ nullū viderūt: quia corporali aſpectu vide
rūt: nō ſpiritali affectu. Ubi ſciendū. q̄ aliq̄
malignātes detrahebāt miraculis xpi dupliciť
vno mō attribuebāt ea vtuti demonis. vt viſū
ē ſup̄ ī pcedēti capitulo: alio mō reputādo ea
pua vt dr̄ hoc loco. Iſti eī ac ſigna eius nō vi-
diſſēt. vel q̄ſi q̄ viderāt pua vel nulla fuiſſēt: tē
ptātes eū. de celo ſignū q̄rūt: nō ex deuotōe vt
ex hoc credāt: ſȝ magis ex curioſitate: et vt fa
cilius q̄ pmis ↄdicāt. Adulātes aūt dicūt ma
giſter: vt blāditijs alliciāt: quem ↄuitijs blaſ-
phemauerāt. Vñ criſ.. Hi quos oportebat ad-
mirari et obſtupeſcē et credere: nunc a neq̄tia
nō deſiſtūt. Vñ ať vba: et adulatōe et yronia
ſūt plena. Putabāt eī allicē p hoc. Et nūc q̄dē
ↄuicianť: nūc adulanť: nūc ať demoniacū vo-
cāt: nūc magiſtrū. Vtraq; pnitioſo ↄſilio. etſi
ↄria ſit q̄ dicebāť: pp̄ hoc ⁊ eos et vehemēter
tetigit. hec criſ. Et qꝛ male q̄rebāt iō nō dat e-
is ſignū: ſȝ rñdēs ait illis. Generatō mala in
ope: et adultera ī fide. qꝛ relicta pprio viro. ſcȝ
deo: ydolis fuicbāt. etſi ydola nō colebāt: tñ a
vero ſponſo xpo ſe alienabant: ſignum de ce-
lo querit ad calumniaȝ contra me: quaſi alia
q̄ viderūt ſigna nō fuerint. Vide quō cuȝ iudei

De iudeis ſignũ de celo querentibus et de ſpũ immundo

xp̃o ↄuiciabãt: dicẽtes. i pncipe demonioꝝ ei-
cit demones. mãſuete eis reſpõdet p rões ĩpro
bãs dictũ eoꝝ: hic ṽo cũ laudãdo adulant. ma
giſtrũ vocãtes. aſpe eos tãgit: demonſtrãs ſm
criſoſt. ꝙ vtraq; paſſione erat ſupior. et neq; ↄ
uitijs ĩ irã ↄducit. neq; adulatõe mollit ĩ quo
oñdit amplectẽda eẽ obprobria: et adulatões
vitãdas. nã (vt ait criſ.) Uir ſapiẽs ĩ faciẽ ce-
dit: qñ ĩ facie laudat. Nõ ſic mlti maiores hu
ius tpis faciũt. q̃ bona ſuadẽtes ↄtẽnunt. et eis
tanq̃ ↄuiciãtib' iraſcunt: ſ; mala ſuggerẽtes
audiũt: et eoꝝ adulatõe molliunt. Utinã attẽ-
derẽt ↄſiliũ ſapiẽtis q̃ dicit. Meli' ẽ a ſapiente
corripi: q̃ ſtultoꝝ adulatõe decipi. Deinde ſub-
iũgit. Et ſignũ nõ dabit ei. ſ. pctãtis et de celeſti
bus. quale petit ad calũpniã: niſi ſignũ ione p
phete qd̃ fuit humilitatis et abiectõis ↄ eoꝝ
ſupbiã. Quaſi dicẽt. Tu generatõ pua. petis ſi
gnũ celeſte et ſignũ potẽtie vel glorie de ſubli-
mi: et tibi nõ dabit niſi ſignũ terrenũ. ⁊ ſignũ
paſſionis et ĩfirmitatis: ſignificatũ ſigno et fa
cto ione pphete. Jonas enĩ fuit niniuitis ſignũ
dupliciter. ſ. ṽbo et facto: verbo. q: viua voce
eis ſignificauit ꝙ pirẽt. niſi ↄuerterent: facto.
eo ꝙ fuẽit ĩ vẽtre ceti trib' dieb' ⁊ noctib'. Ubi
fuerũt tria. ſ. abſorptõ. detẽtio. euomitõ. abſor
ptio fuit ſignũ mortis xp̃i. detẽtio ſepulture. e-
uomitio reſurrectõis. Et ſic dabit eis ſignũ. i.
ſignificatio ĩ facto ione. vt. ſ. ↄuertant et ſal-
uẽt. Nõ hoc ẽ dictũ. q̃i alia ſigna añ mortẽ xp̃i
nõ fuerit data: ſ; quia mors ⁊ paſſio xp̃i fuit ſi
gnũ pcipuũ et vltimũ. ⁊ ſignũ ſignoꝝ. ĩ qd̃ oĩa
ſigna ducebãt: iõ dandũ iudeis dr̃. q: ſi illi cre
derẽt ſaluarent. ſi nõ crederẽt: dãpnarent. ſic
ionas fuit ſignũ niniuitis. vtſi vellẽt credẽ ſal-
uarent. ſinaũt: ſubuerterent. Nõ g̃ dat eis ſi-
gnũ diuinitatis de celo qd̃ q̃rebãt: q: pp̃ter eoꝝ
curioſitatẽ et malitiã videre ĩdigni erant: ſ; de
abyſſo maris ⁊ pfũdo ĩferni q̃le ionas ceto fura
t' ſ; ð abyſſo mortis liberat'. ⁊ accepit ⁊ dedit
ſignũ videlicet ĩcarnatõis ñ diuinitatis. paſſi-
onis ñ glorificatõis. Diſcipulis aũt ſuis ſignũ
de celo dedit. q̃b' eterne beatitudinis gloriã. et
pus figuraliter ĩ mõte trãſfigurat'. ac poſtea
veraciter ĩ celũ ſubleuatus oñdit. Quia enĩ iu
dei terreni et ĩfimi erãt. iõ de terrenis ⁊ ĩfimis
ſignũ debebãt habẽ. Uñ dat eis ſignum ð pmo
ſue paſſionis et ſepulture: dicẽs. Sicut enĩ fu
it ionas ĩ vẽtre ceti trib' dieb' et trib' noctib'
ita erit fili' hoĩs ĩ corde terre trib' dieb' et tri-
bus noctib' p ſynodochen accipiẽdo. ſ. ptem ſe-
xte ferie ⁊ totã diẽ ſabbati. et ptẽ diei dñice re
ſurrectõis p trib' dieb' ⁊ noctib'. Per iſtos q̃
q̃rebãt ſignũ de celo: ſignant curioſi et ſupbi.
q̃ ſup vires celeſtia rimant. ⁊ nimis curioſe di
uina ſcrutant. de celo et celeſtib'. ac ſecretis di
uinis diſputãtes. vel de reuelatõib' et viſionib'
pſumẽtes. obmiſſa via. ſ. pceptis dñi ⁊ ↄſilijs
q̃b' venit ad illa. pp̃ter qd̃ opprimũt a gloria.
q: p hoc aliqñ labũt ĩ erronea documenta. vel
qñq; ĩ peccata ſpũalia et carnalia: pp̃ter qd̃ dr̃

eis. generatõ mala ⁊ adultera ⁊ cetera. q: q̃rũt
q̃ nõ ſũt ſcibilia. nec ad fidẽ vel mores vtilia. et
ideo nõ dabit eis ſignũ niſi ſignũ ione pphete.
quẽ deglutiuit cet'. et ſic deludit et ðglutit eos
dyabol'. Deinde iudeoꝝ malitiã. quã obſti
natã et obduratã dñs puidit. exẽplis q̃buſdã
ↄdẽnat. q: ↄuerſio niniuitaꝝ. et factuz regine
auſtri. oñdit iſtos ĩ iuditõ (q̃ omnes tã boni q̃
mali ſurgẽt) grauius puniẽdos. et ↄdẽnabit e-
os. i. oñdet ↄdẽnãdos. q: ex illoꝝ facto appare-
bit iuſta iſtoꝝ ↄdemnatõ. Uñ dicit. Uiri nini-
uite q̃ ſũt aſſirij. ſurgẽt. ſ. ĩ reſurrectõe genera-
li. in iuditio futuro cũ generatõe iſta. ſ. iudai-
ca. q̃ ſimiliter tũc ſurget: et ↄdemnabit eã. i. cõ
demnandã oñdet. ſ. pmo ex ↄpatõne populi ad
pplm. q: ibi niniuite gẽtiles ⁊ barbari. hic iudi
pplus dei. Secũdo ex ↄpatõe pdicãtis ad pdicã
tẽ. q: ibi ionas ppheta purus hõ. hic xp̃c dñs p
phetaꝝ de' et hõ. vbi ionas pegrin' hic xp̃c cõ-
ciuis ſu'. Tertio ex ↄpatõe pdicatõis ad pdi-
catõez. q: ibi ionas tm̃ trib' dieb'. hic xp̃c trib'
ãnis pdicauit. ibi ionas nullũ miraculum: hic
xp̃c multa fecit. Quarto ex ↄpatõe effect' ad ef
fectũ. q: ibi egerũt penitẽtiã: iſti ṽo ñ: ſ; etiam
addiderũt blaſphemiã. Ubi criſoſt. Jlli pphetã
ſuſceperũt: iſti dñm ĩpm repulerũt. Jlli neq; ĩ
lege ĩſtructi. neq; pphetis admoniti: ad dñm ↄ
uerſi ſũt. cognoſcẽtes ſuũ peccatũ: iſti tot pce-
ptis erudit legis et pphetaꝝ: a dño receſſerũt.
Jlli qui ſemp fuerũt populus dyaboli. ĩfra tres
dies facti ſunt populus dei: iſti qui ſemper vi-
debantur populus dĩ. infra tres dies facti ſũt
crucifixo xp̃o. populus ſathane. Deinde ſub
ditur. Regina auſtri. id eſt regina ſabba. cui'
regnum erat ĩ auſtrali parte. reſpectu hierlm
que non dubitatur electa eſſe. et ſm quoſdam
dicebatur ſibilla: ſurget. id eſt reſurget in iudi
tio extremo cum generatione iſta peſſima: ⁊ ↄ
demnabit eam. id eſt oſtendet condemnandam
hoc eſt ex facto ſuo oſtendetur iuſta iſtoꝝ cõ-
demnatio. quia venit a finibus terre. id eſt a lõ
ginquis partibus audire ſapientiam ſalomo-
nis: qui tamen non fuit niſi ſolum forma xp̃i.
Ex his aggrauatur iudeorum malitia. quia il
la mulier: iſti viri. illa a remotis venit. iſti p̃-
ſentem habuerunt: illa cum labore. iſti ſine dif
ficultate: illa laudauit alienigenam. iſti con-
demnauerunt propriuz terrigenã: illa ad ĩpm
venit quem ſola fama cognouit. iſti probatuz
miraculis contempſerunt: illa ad purum ho-
minem. iſti ad deum et hominem: illa cum mu
neribus. iſti cum obprobrijs et vulneribus. Et
ecce pluſq̃ ſalomon hic. ſcil; xp̃c preſentialiter
poſitus. quia hic deus: ille homo. ille ſcientiaz
habuit terreſtrium hic omniuz: ille edificauit
templũ defectibile: hic indefectibile. Ubi criſo.
Regina auſtri cum eſſet gentilis et mulier: ob
tantam longitudinem itineris venire ad eum
nec propter infirmiorẽ ſexum impedita eſt. cõ
cupiſcentia enĩ ſapientie infirmitati dabat vir
tutem: iſti autem viri et ſacerdotes quorum p

priū eē debuerat amare ſapientiā. ante oclos ſuos. et ĩ medio gremio ſapiā poſitā ɔtēpſerūt. Illa ad hoīez cucurrit. iſti a deo receſſerūt Illa munera multa obtulit vt audiret eū. iſti aūt nec pmia regni celoꝝ accipe volūt vt credūt. Et iteꝝ. Regina auſtri venit a finibꝫ terre. ad audiendū ſalomonē: et xpiani nolūt venire de plateis ad audiendū xpm. multi etiam de eccl'ia exeūt: et ibi xpm ſolū relinquūt. hec criſ. Miſtice hic damnata plebe iudeoꝝ. eccleſie miſteriū ſecretū exprimit. q̄ ĩ niniuitis et in regina auſtri de toci⁹ finibꝫ orbis ɔgregatur et ĩ illis fides gentiū iſraheli antefert. Due eī ſūt ptes eccleſie. vl' duo genera hoīm ĩ ea. vnū qd̄ peccauit: ſꝫ deſiſtit p penitētiā: et hoc ſigtū ē p niniuitas. de q̄ꝝ peccato legit: alteꝝ qd̄ mortaliter nō peccauit et hoc ſignatū ē p reginā auſtri: de peccato cui⁹ ñ legit. Vñ ambro. Eccleſia fideliū ex gētibꝫ collecta. q̄ ĩ niniuitis p penitētiā pterita peccata delet. et in regina auſtri. q̄ electa eē nō dubitat. p ſapiētiā cauet futura. ĩ iudicio ɔdēnabit generatōēz hāc nequā dānabit autē nō ſine ptate: ſꝫ operatōnis exēplo. q: pfert eccl'ia ſynagoge. Ex duobꝫ igitur ɔſtat eccl'ia. vt aut peccare neſcias. aut peccare deſiſtas. pnīa em̄ peccata abolet: ſapiā cauet. hec ambro. Per niniuitas etiā ſignantur peccatores. ad vocē pdicatoris pniam agentes et p reginā auſtri ſimplices. ſapiam xpi. deuote querētes: quo ꝝ ſalus ſm ſentētiaz ſaluatoris. pponit ſaluti eoꝝ q̄ vident iuſti vel ſapiētes. ꝛ d̄ ſua iuſtitia vl' ſciētia pſumētes. Niniuite q̄ꝫ interptant germina pulchritudinis. ideo etiaz ſignificare poſſūt iuuenes exiſtētes ĩ ſtatu potiſſimo iuuētutis. q̄ ſolēt d̄facili ad vitia declinare. et ad bonā intētōēz defacili penitere pꝓter quod ſubdit. q: fecerūt penitētiā ad pdicatōēz ione. q̄ colūba interptatur. et iō p eū ſimpliciter admonēs ſignificat. Per rginā vo auſtri ſignari pt anīa rationalis. q̄ ſi bene regat vires inferiores p dictamē legis nature: dicit regina: ſꝫ ſi hoc facit ex caritatis feruore. tūc dr̄ regina auſtri: eoq: ab auſtro puenit feruor caloris. ſignās feruorē caritatis. Et hec regia venit ad verū ſalomonē ihm xpm p deuotōēm afferēs ei auꝝ ſapiē et gēmas v̄tutū et aromata bone fame. iſtis vtēdo ad diuinū honorem. Ex facto igit iuuenū pdictoꝝ. obſtinati ſenes: ex facto aīe bene et ex caritate ſe regētis anīa frigida et negligēs: ɔdemnabiles oñdunt. q̄ p generatōēz iudeoꝝ ſignant. Poſt hec dñs ɔt iudeos nolētes aſſimilari niniuitis. q: eo penitētiā pdicāte. nō penituerūt: vel regine auſtri q: eo docēte: nō didicerūt: ĩducit exēplum ad arguendū ĩgratitudinē eoꝝ. oñdens eos ſimiles homini pus a demone obſeſſo. et poſt liberato: et iteꝝ pꝓter negligētiā plenius poſſeſſo. Nā pmo dyabolus habitauit ĩ eis. qñ erant in egipto viuētes ſm ritū egiptoꝝ. q̄ expulſus fuit ab eis. qñ ĩ figura xpi mactauerūt agnū. et ſāguine ei⁹ liniti ſūt: qñ et legē acceperūt. q̄ excludebat cultū demonū. ꝛ ĩducebat ad colēdū vnū deū verū: et ſic eiectus trāſijt ad poſſidendū plenius gētiles. ſine lege et pꝓhetaꝝ oraculis viuētes: et iō eos tenebat ĩ ydolatria ſubiectos. Sꝫ aduenīēte xpi pdicatōne et apl'orum iudei p maiori pte ĩcreduli pmāſerūt. gētiles vo deuote fidez xpi acceperūt: et ſic dyabolus eiect⁹ a gētibꝫ: reuerſus ē ad poſſidendū populū iudaicū. errore excecatū: et facta ſūt nouiſſima hui⁹ pꝓl'i peiora priorib⁹. q: peior ē modo q̄ a pncipio añ legē datā fuerit ſtat⁹ ei⁹. Vñ ait.

Cū ĩmūdus ſpūs. ſ. dyabol⁹. ĩmundū faciēs et ĩmunditiā diligēs vel ĩhabitās: demones eī dicūt ſpūs ĩmūdi. vel affectōe. quia diligūt immūda. vl' pſuaſione. quia ſuadēt ĩmūda. vl' ĩhabitatōe. q: ĩhabitāt corda ĩmunda: exierit ab hoīe. ſ. a pꝓl'o iudaico. quia ſm ambro. in hoīe tocius iudaici pꝓl'i compatio ē: a q̄ viuente adhuc ſub lege nature ĩmūdus ſpūs exierat p ſuſceptōēz legis moſaice: ambulat p loca arida et inaquoſa. i. corda gentiliū. pus humore gratie et virore fidei. ac pinguedine ſpūſſancti carentia. ritū ydolatrie et maculas criminū eis immittēdo: querēs ĩ eis requiē. i. ppetuā māſionē appetēs ibi finaliter manere p infidelitatē ꝛ dominatōēz et nō ĩuenit: q: aduenīēte xpo. et pdicantibꝫ apl'is. ſuſcepta xpi fide: inde electus fuit. Tūc dicit intra ſe. Reuertar in domū meaz id ē ad populū iudaicū. vñ exiui eos dimittendo. Et veniēs ĩuenit eā vacantē ab obſuantia legis et opibꝫ virtutū p negligentiaz. ac fide et bonis opibus vacuā: ꝛ xpm hoſpitē nō habentē: et ſcopis mūdatā ab opibꝫ vitōꝝ ſupficialiter et ſm apparētiā. q: populus iudaic⁹ habebat quādā exteriorē mūditiā. ſicut em̄ ſcopa nō tollit tenaces ſordes: ſed ſupfitiales: ita ipi qd̄ deforis ē ſcopebāt et mundabant. ac mundītiā exteriorē q̄rebāt: ſꝫ it⁹ ſordidi manebant et ornatā exteri⁹ p ypocriſim. et boni ſimulatōēz. pꝓter legis apparentiā. et tradicōnū pharizeoꝝ obſuātiā. Tāgit ḡ tria q̄ dāt locū dyabolo. ſ. otioſitatē. ſāctitatis pſūptōēz: et virtutis ſimulatōēz. Similit hodie timendū ē eccl'ie ne olī expulſus ab eo dyabol⁹: eā ĩueniat vacātē ab obſeruātia mādatoꝝ dei: et ſcopis mundatā. ſm exteriorē apparentiaz: et ornatam p exteriorez cultū: et obſuantiā humanarū tradicōnū. Multi em̄ hodie plus attēdūt ad cultū eccl'ie corpalē q̄ ſpūalē. q: pietes eccl'ie ꝛ altaria ornāt ꝛ d̄ ornatōe ꝛ purgatōe miſtroꝝ parꝝ curat. Sꝫ ecōtrario ĩ eccl'ia fuit pmitiua: maior em̄ vis fiebat ĩ ornatu ſpūali et ĩteriori. Et iō multū diſtat nūc eccl'ia in hoc tpe malo: a ſtatu ſuo priſtino. Vñ hiero. Xpi eccl'ia prius nata ꝛ poſt adulta. pſecutōibꝫ creuit: martirijs coronata ē. Et poſtq̄ ad xpianos principes venit: potētia q̄dē ꝛ diuitijs maior: ſꝫ v̄tutibus minor ē facta. Tūc vt firmi⁹ poſſidat iudeos vadit p conatū: ꝛ aſſumit. vij. alios ſpūs. p q̄s vniuēſitas d̄monū ꝛ vitōꝝ q̄bꝫ tēptat: ĩtelligit: q: vniuēſitas hoc nūero ſepe d̄ſigt. hec ſt. vij.

gētes pugnātes ꝯ filios iſrľ. Iſte aūt ſeptena-
rius: ſeptēꝫ donis ſpūſſācti expelliť. Et addit.
neq̄ores ſe. vel ꝓpter numeꝝ. vel ꝓpter conatum
vel ꝓpť effectū quē īducūt: qꝛ eos ad q̄s redeūt
neq̄ores q̄ꝫ aň faciūt. Et itrātes ſeu īgreſſi ha-
bitāt ibi. et ſic oīa cumulāť ī eis vitia. hec ē eī
intētio demonū: vt nō trāſeāt ad horā vel tp̄s
modicū: ſꝫ vt īmoreť vſqꝫ ad obitū. Et fiūt no-
uiſſima hoīs. ſ. ꝓpľi iudaici. peiora p̄oꝛibꝫ: qꝛ iu
dei aň legē datā fuerūt pc̄tis irretiti. et a dyā
bolo poſſeſſi: ſꝫ pꝰ aduētū xp̄i ī peccato ſuo ob
ſtinati: ſūt peiores facti. qꝛ eoꝝ peccata ꝓpť īḡ
titudinē. ſūt q̄ſi duplicata. deteriores eī ſť iſra-
helite blaſphemātes xp̄m ī ꝯuēticulis ſuis: q̄ꝫ
olim fuiſſēt ī egipto aň notitiā legis: qꝛ maioꝛ
īfidelitas ē veniētē nō ſuſcipe: q̄ꝫ vēturū ň cre
dere. Deinde ſilitudinē dictā. et q̄ dedat pa-
bola: exponit. q̄ꝫ q̄ hic quaſi de vno hoīe ꝑ ſimi
litudinē dictū. de toto ꝓpľo iudaico īelligatur
oňdit dicēs. Sic erit generatōni huic peſſime
ſcꝫ iudaice: put ſup̄ dictū ē de hoīe vno. Mala
fuit generatō hec ī deſerto qň vitulū adorauit.
qň ꝯdňm murmurauit. qň terre ꝓmiſſionis ꝯ̄
traxit: ſꝫ peioꝛ ī terra ꝓmiſſionis aň aduentuꝫ
xp̄i. qň filios et filias demonijs immolauit: ſꝫ
peſſima pꝰ aduentū xp̄i. qň dei filiū ad eā miſ-
ſū crucifixit. Moraliter exponiť iſtud exēplū
de hoīe. qui pꝰ grām baptiſmalē vel penitētia-
lē ꝛcidiuat ī culpā: ſicut canis reuerſus ad vo
mitū: dyābolus eī ab hoīe exit. qň ī baptiſmo
pompis illiꝰ. et p̄cedentiū peccatoꝝ illecebris
hō abrenūtiat: vel qň ꝑ penitētiā et ꝯfeſſioneꝫ
a peccatis mūdať. ꝓponēs q̄ꝫ ab eis abſtineat:
qui eiectꝰ ambulat ꝑ loca arida et inaquoſa.
quia corda iuſtoꝝ ab oī carnalis ꝯcupiē amo
re ſiccata et īmunia. tēptādo explorat: ſi quos
ibi nequitie ſue greſſus figere poſſit. Sꝫ ī eis
tanq̄ꝫ ꝑ grām dei ſolidatis requiē ň īuenit: q̄a
q̄ p̄uis cogitatōibꝫ et actibꝫ paſciť: ī mētibꝫ fi-
deliū oīa ſua tēptamēta ceſſare ꝑpēdit. Et vo-
lēs reuerti ī domū prioꝛē: peccatoꝛ eňi ē domꝰ
dyāboli. ſicut iuſtꝰ tēpluꝫ dei: inuenit eā vacā
tē a bonis actibꝫ ꝑ negligētiā: et ſcopis mun-
datā a ſoꝛdibꝫ vitioꝝ. ſm̄ apparētiā: et oꝛnatā
ſimulatis virtutibꝫ. ſ. exterioꝛibꝫ et apparētibꝫ
nō īterioꝛibꝫ et veris. Tūc aſſumit alios ſeptē
ſpūs neq̄ores ſe. i. vniuerſa vitia dyābolo neq̄
ora: qꝛ dyābolꝰ ſolū ſuggerit malū. habitꝰ aūt
vitioſi itranei cū quadā violētia ad malū īcli-
nāt: et ingreſſi īhabitāt vacantē et toꝛpentem
a tot eňi demonibus hō poſſideť. quot vitijs ibi
ciť: ſingulis eňi vitijs ſinguli demones p̄ſidere
dicunť. Et fiūt nouiſſima hoīs illius peioꝛa p̄
oꝛibꝫ. et hoc ꝓpter īgratitudinē doni et grē p̄ce
dētis: ḡuiora eňi ſūt crimina pꝰ baptiſmuꝫ vel
pňiam: qꝛ meliꝰ ē. i. minꝰ malū ē viaꝫ veritatis
nō agnoſcere: q̄ꝫ pꝰ agnitā retroꝛſū ꝯuerti. i. le
uius ē ꝯmittere aliq̄d peccatū cū ignorātia: q̄ꝫ
idē cū ſciā q̄ ad penā: minoꝛē eňi ꝓ illo paciet
pene vindictā: qꝛ ꝑ ꝯtēptū grē. quaꝫ de ſe male
viuēdo pellit. deteriora ſuꝑplitia mereť. et vul

nꝰ iteratū tardiꝰ ſanať. Vň criſoſt. Hec aūt nō
ſolū ad illos: ſꝫ ad nos etiā dicta eē rōeꝫ habꝫ
ſi illuminati ⁊ a p̄oꝛibꝫ eruti malis: rurſus ab
eadeꝫ poſſideamur neq̄tia. Etēī difficilioꝛ iam
erit pena poſterioꝝ peccatoꝝ: ꝓpter q̄d ꝑalitic-
co dixit xp̄c. Ecce ſanus factꝰ es. noli peccare
ne deterius aliquid tibi ꝯtingat. Et iteꝝ cū ſe-
mel aliquis liberatꝰ a malis. nō ſobriꝰ efficituꝛ
multo difficiliora paciet prioꝛibꝫ. etēī diffici
lioꝛ ia erit pena poſterioꝝ peccatoꝝ. hinc aūt
nonſolū penā excogita: ſꝫ etiā infinitā di lōga
nimitatē. Sꝫ ne ꝯfidamꝰ: ſꝫ timeamꝰ. Etenim
pharao ſi in prima plaga eruditꝰ fuiſſet. nō vti
qꝫ accepiſſet exꝑientiā poſterioꝝ: nō vtiqꝫ po
ſtea ſimul cū ipo exercitu ſubmerſus eēt. Sed
nō rubrū mare iam ꝑtrāſire nūc ē: ſꝫ pelagus
ē ignis: pelagus nō tale neqꝫ tantuꝫ: ſꝫ multo
maius et ſilueſtriꝰ. Jdqꝫ rogo vt ꝯpūganť ſer
mones gehēne audiētes. Nihil eňi delectabiliꝰ
ē diſpoſitōe hac: quare hac nihil amarius. Cō-
uertit eňi aīas nřas. et erigit intellectū: et ꝑni
tioſaꝫ ꝯcupiaꝝ captiuatōeꝫ picit. et medicina
nobis hec fit. Excogitemus igiť. et mittamus
principiū vel nūc et oſtiū pnīe: et tangamꝰ vi-
aꝫ artā. Vſqꝫ q̄ laſciuia: vſqꝫquo remiſſio. nō ī-
pleti ſumus pigritātes. deridentes. tardātes?
Nō eadē rurſus erūt mēſa et ſaturatio. et ſup-
habundantia: et pecunie et poſſeſſiones et fa
bricatōes. Et quis finis? Cinis et puluis et ſe-
pulcra et vermis. Oſtendamꝰ itaqꝫ nouā quan
dā viā. faciamus terrā celū. ⁊ omnino aſſuma
mus virtutē. vt futuris pociamur bonis. hec
Criſoſtomus. Oratio.

Domine ihū xp̄e mḡr bone fac mecū ſi-
gnū gratie tue ī bonuꝫ. vt me miſerum
quē cetus et draco ille magnꝰ abſoꝛbu-
it pc̄tis ſpūalibꝫ et carnalibꝫ tāq̄ꝫ diebꝫ et no-
ctibꝫ. et hoc tribꝫ. quia ꝯſēſu et ope ac ꝯſuetu-
dine: tu miſericoꝛditer de faucibꝫ eiꝰ digneris li
berare. Fac etiā me p̄terita peccata plangere
et futura cauere. Exicca me ab humoꝛe ꝯcu-
piē. vt quietē nō īueniat in me. mūda me ſco-
pis ꝯfeſſionis a vitioꝝ ſoꝛdibꝫ: et oꝛna me ve-
ris v̄tutibꝫ. ne me a bonis vacantē īueniat: et
iterato deterius peccare faciat Amen.

De muliere vocem de turba extollente. ac ꝺ̄
matre et fratribus domini eum querentibus.
Capitulum ſeptuageſimumquintum.

Factū eſt aūt cū dominꝰ
ihs hec dicēt reſpondēs blaſphemi
is iudeoꝝ. extollēs. i. ex coꝛde tollēs
ac ꝯſtanter et alte ꝓferēs vocem in
xp̄i cōmēdatōeꝫ et iudeoꝝ blaſphemantiū ꝯfu
tatōeꝫ. q̄dā mulier ň diues. nō potēs. nō nobilˀ
ſꝫ pauꝑ de turba et de cōi plebe et popularibꝫ
(Solēt eī populares deuotōres eē maioꝛibus)
ꝓrupit ī laudē xp̄i ꝯ vitupiū iudeoꝝ. Et dr̄ fu-
iſſe ſcā marcella. ācilla beate marthe. q̄ ň po-
tuit āpliꝰ blaſphemias iudeoꝝ ꝯ xp̄m ſuſtinere
et ꝯ blaſphemos vocē extulit ī laudē xp̄i ⁊ ma
tris ſue ꝯmēdās eiꝰ ꝯceptū ⁊ ꝑtū coꝛpalem: et

dicẽs. Beatus ẽ vẽter q̃ te beatum portauit.ꝑ quẽ oẽs beatificamur et beata ſũt vbera q̃ ſuxiſti. Matrẽ beatificat et laudat ex filio.et nõ ecõuerſo: q: grã et gloria ꝓuenit ꝑncipaliter ab ip̃o. Ubi apparet magna ꝯfidẽtia et audatia et fides et deuotõ iſtius mulieris ĩ duob. Primo ĩ eo q̃ ñ ſilẽter et ĩ aure loq̄bat̃: ſ; extollẽs vocẽ ĩ altũ: nõ timuit. ſuauitate eñ verborum xp̃i accẽſa fuit. Secũdo ĩ eo q̃ ſcribis et phariſeis dñm tẽptãtib ſimul ⁊ blaſphemãtib. ip̃a magna fiducia dei filiũ ꝯfitet̃. vt et ꝑſentiũ iudeoꝝ calũniã: et futuroꝝ hereticoꝝ ꝑfidiã ꝯfũdat. Nã ſicut tũc iudei blaſphemãtes.et eum ĩ beelzebub eicere demonia: dicẽtes. negabãt eũ eẽ dei filiũ: ita poſtea quibaȝ heretici negabãt eũ eẽ verũ hoĩeȝ: dicẽtes eũ nõ verã carneȝ ex maria virgine aſſũpſiſſe: ſ; corp⁹ ethereũ attuliſſe. Hec aũt mulier vtroſq; ꝯfutat. q: et verũ dei filiũ p̃ri ꝯſubſtãtialẽ aduerſus blaſphemãtes ꝯfitet̃. cũ matrẽ ex filio tanq̃ ꝑncipio. rõe diuinitatis beatificat: ⁊ verũ. nõ fãtaſticũ hominis filiũ matri ꝯſubſtãtialẽ teſtat̃. cũ eũ vẽtre portatum vberibuſq; lactatum ſignificat.

Sp̃ualiter aũt iſta mulier ſãctã eccleſiaȝ ſignat. q̃ ĩter turbas iudeoꝝ. paganoꝝ et hereticoꝝ. credula voce dñm ih̃m xp̃m ꝯfitet̃. cuius reuera voce vẽter marie virginis beat⁹ ꝑdicat̃ q̃ toci⁹ mũdi r̃dẽptorẽ portare meruit. ſicut ip̃a de ſe ait: ex hoc beatã me dicẽt oẽs generatões Ubi beda. Et nos igit̃ extolllam⁹ vocẽ cũ eccleſia catholica. cui⁹ hec mulier typũ geſſit: extollam⁹ et mẽtẽ de medio turbaꝝ: dicamuſq; ſaluatori. Beat⁹ vẽter q̃ te portauit: et vbera que ſuxiſti. Uere eñ beata parẽs. q̃ ſicut quidã ait Enixa ẽ puerꝑa regẽ. Qui celum terrãq; regit per ſecula. cuius.

Nomẽ ab eterno ꝯplectẽs omnia gyro.
Imperium ſine fine manet: que vẽtre beato.
Gaudia m̃ris habẽs: cũ v̾ginitatis honore.
Nec primã ſimilẽ viſa ẽ nec habẽ ſequẽtem.

At ih̃s ꝯfirmãdo v̾bũ mulieris et ꝯmẽdando laudẽ m̃ris. ac fidẽ et ꝯſtantiã eiuſdẽ m̃lieris aliorũq; ſimiliũ: dixit. Quinĩmo. beati q̃ audiunt v̾bũ dei: et cuſtodiũt illud. Per qð ſignauit beatã v̾ginẽ ſe ꝯcepiſſe felitius ꝑ fidẽ et deuotõeȝ ſp̃ualiter q̃ corꝑaliter. Acſi dicat. Iuxta tuã ſentẽtiã ꝑncipaliter beata ẽ illa cui⁹ vẽter me portauit: ſ; nõſolũ ip̃a beata ẽ. imo etiã oñes ſũt beati ĩ p̃nti ĩ ſpe. et tandẽ ĩ futuro ĩ re. q̃ audiũt verbũ dei corde credẽtes: ⁊ cuſtodiũt illud oꝑe adĩplẽtes. Beata quidẽ et felix ẽ m̃r mea. q̃ me portauit et lactauit: ſ; magis id̃ felix atq; beata. q: verbũ dei audiuit. audiẽdo credidit. credẽdo cuſtodiuit. hoc eñ niſi feciſſet: nec felix nec mater mea eẽ potuiſſet. Uñ elizabeth ad eã ait. Beata q̃ credidiſti: qm̃ ꝑficient̃ ĩ te q̃ dicta ſũt tibi a dño. Beatior ꝯ fuit. q: verbũ ſp̃ualiter mẽte ꝯcepit. auditu fidei ſuſcepit. memoriterq; ac ſtudioſe opatõe cuſtodiuit: quia ꝯceptõ ſp̃ualis q̃ xp̃c ĩ corde ꝯcipit̃: felitior eſt q̃ carnalis. Fides eñ ꝑ dilectõeȝ opans beatitudinẽ eternã ꝓmeret̃. nõ aũt ꝯceptõ vel portatio ſine fide. q̃a impoſſibile ẽ ſine fide deo placẽ Uñ ſ̾m aug⁹. beatior fuit maria ꝑcipiẽdo fidem xp̃i: q̃ ꝯcipiẽdo carnẽ xp̃i: et feliti⁹ ꝯcepit deuȝ mẽte ꝑ fidẽ q̃ corꝑe ꝑ carnis aſſũptõem. Nihil eñ marie materna ꝓpinq̃tas ꝓfuiſſet: niſi illuȝ felitius corde q̃ carne geſtaſſet. Uñ criſ. Neq; ꝯcipe xp̃m. neq; mirabilẽ illũ fetũ parere habet aliquã vtilitateȝ. virtute nõ exiſtẽte: qm̃ nulla hui⁹ ei vtilitas. ſi nõ vniuerſa q̃ oportȝ fecerit et nihil part⁹ ei ꝓfuiſſet niſi valde bona et fidelis eſſet. Si v̾o marie nihil ꝓdeſſet. ſine ea q̃ ſ̾m aĩaȝ ẽ v̾tute. genitũ eẽ ab ea xp̃m: m̃ltomagis nos etſi patrẽ etſi filiũ habuerim⁹ v̾tuoſũ ⁊ nobileȝ. ip̃i v̾o erim⁹ lõge a v̾tute illi⁹: nob ꝓdeſſe poterit. hec criſ. Ubi beda. Pulchre atteſtatõi m̃lieris ãnuit. nõ eã tm̃mõ q̃ verbũ dei corꝑaliter generare meruerat: ſ; ⁊ oẽs q̃ verbuȝ dei ſpiritaliter auditu fidei ꝯcipe: et boni oꝑis cuſtodia. vel in ſuo vel ĩ ꝓximoꝝ corde parere et quaſi alere ſtuduerint: aſſerẽs eẽ beatos: q: et eadẽ dei genitrix et inde quidẽ beata. q: verbi ĩcarnãdi miniſtra facta ẽ tꝑalis: ſ; inde multo beatior. q: eiuſdem ſemꝑ amãdi: cuſtos manebat eterna. Qua ſentẽtia ſapiẽtes iudeoꝝ tãq̃ ĩdignos beatitudine clam ꝑcutit. qui verbum dei nõ audire et cuſtodire: ſ; negare ⁊ blaſphemare querebãt. hec beda. Et ſ̾m eundem. tota vite celeſtis perfectio duobus his ꝯp̃henditur vt verbũ dei audiam⁹ et faciam⁹. Quẽ ergo beatitudo marie delectat: verbũ dei libẽter audire et cuſtodire ſtudeat: et beatus erit. Quiſq̃s eñ verbũ dei libenter audit: xp̃m ꝯcipit. ſi aũt oꝑe ĩpleuerit: xp̃m parit. quẽ maria portauit corꝑaliter: ip̃e portat ſp̃ualiter. Uñ aug. Qui corde credit ad iuſtitiã: ꝯcipit xp̃m. et q̃ ore cõfitetur ad ſaluteȝ: parit xp̃m. Unde dominus alibi. Siquis fecerit voluntatem patris mei: ip̃e me⁹ frater ſoror et m̃r ẽ. Hac laude xp̃i matriſq; ei⁹. cũ ſe audiret laudari a quadã muliere. Norbert⁹ fũdãs ⁊ edificãs monaſteriũ ꝑmõſtratẽſe: ait ei. Et maledicta tu. et q̃ tibi ſuggeſſit v̾ba dñica et laudẽ ei⁹ ĩ me miſerũ retorq̃re: q̃ etiã modica laude capi ꝯſueuerã. Uerbuȝ dñi debet audiri reuerẽter ꝓpter ꝑcioſitatẽ. Si eñ aliq̃s habẽt ꝑticulã de veſte dñi. vel lacrimã q̃ exiuit de oculis ei⁹. vel ſtillaȝ ſãguinis. q̃ exiuit de carne ip̃ius: valde reuerẽter ſuſciꝑet et ſ̾uaret: multofort̃i⁹ verbũ dñi. qð nõſolũ egredit̃ d̾ ore ei⁹: ſ; d̾ ĩtimis cordis ip̃i⁹. Itẽ paciẽter: nõ cũ tedio vel murmure et detractõne Itẽ obediẽter. vt. ſ. quod quis audit: oꝑe impleat. Mali libenter debẽt audire v̾buȝ dei. vt corrigant̃: nã verbũ dei ẽ medicina aĩe ꝯ͂ morbũ peccati. Boni etiã q̃ ſũt ĩ ſtatu triplici: libẽter debẽt audire verbum dei. Incipiẽtib enim hoc ꝯuenit vt erudiantur: et illis verbũ dei eſt lac. Profitiẽtibus etiam ꝯuenit audire verbũ dei. vt dirigãtur ĩ via ꝑfect⁹ ſpiritualis. Perfectis etiã ꝯuenit audire verbum dei. vt ampli⁹ ꝑfitiant̃: q̃bus verbum dei ẽ ſolid⁹ cibo. Eſt eñ

verbũ dei manna celeſte:et ſapit cuilibet ꝑ ſuo
velle. Vñ origenes. Nũc ergo feſtinem⁹ celeſte
mãna ſuſcipe:illud eñi mãna ꝓut quiſq; deſide
rat:talẽ ſaporẽ reddit ĩ ore ei⁹. Tu ḡ ſi verbuȝ
dei qđ ĩ eccl'ia p̄dicat̃:tota fide et tota deuotõe
ſuſcipias:fiet tibi ip̄m verbũ qđcũq; deſideras.
Verbi gratia. Si tribularis:ↄſolat̃ te dicens.
Cor ↄtritũ et humiliatũ de⁹ ñ deſpities. Si leta
ris ꝓſpere:futuroꝝ cumulat tibi gaudia:di-
cẽs. Letamini ĩ dño et exultate iuſti. Si iracũ
dus es:mitigat te dicẽs. Deſine ab ira.et delin
que furorẽ. Si ĩ doloribꝰ es:ſanat te dicẽs. Do
min⁹ ſanat oẽs lãguores tuos. Si in paupꝫtate
ↄſumeris:ↄſolat̃ te dicẽs. Dñs alleuat de ter-
ra inopẽ:et de ſtercore erigit paupeȝ. Sic ḡ mã
na verbi đi. reddet ĩ ore tuo ſaporẽ:quẽcũq; vo
lueris. hec origenes. Adhuc aũt dño ih̄u p̄di
cãte.et q̃ ſup̄ dicta ſũt ad turbas loquẽte:ma-
ter ei⁹ et fr̃es.i.ↄſãguinei venerũt querẽtes eũ
licȝ eñi pharizei eẽnt mixti cũ turbis:tñ p̄nci
paliter p̄dicabat ꝓpter turbas erudiẽdas. Et q:
faciliter eũ adire p̄ turba nõ poterãt:⁊ etiã ne
fructũ diuini verbi impedirent:foris ſtabãt:et
miſerũt ad eũ vocantes ip̄m. Fr̃es hic vocant̃
ↄſobrini dñi ſm̃ morẽ ſcripture.q̃ ſepe ↄſãgui
neos ſolet fr̃es nominare. Et cũ dñs erat occu
pat⁹ ĩ offitio p̄dicãdi:p̄mo vn⁹ ⁊ p⁹ illũ plures
de turba dixerũt ei. Ecce mater tua et fr̃es tui
foris ſtãt querẽtes te. Jſti ĩſidias tẽdebant. ac
malitioſe et inſidiãdo hec dicebãt.ſ.ad tẽptan
dũ et explorandũ.ſi carnis affectu p̄dicatõnem
ĩceptã dimitteret.vel ĩterrũperet.vel ſi ſpiritua
li opi p̄ferret carnẽ et ſãguinẽ.arguerent ip̄m
eẽ purũ hoĩeȝ.natũ ꝓpter affectõeȝ carnaleȝ:et
vt ꝓp'is vidẽs q̄ parẽtes carnales haberet. ip̄m
filiũ dei nõ crederet:cũ deus carnaliter nõ ge-
neret. Et iđ multas ĩplicant circũſtãtias.que
ip̄m mouere poterãt ad ceſſandũ:dicẽtes. Ec-
ce mater tua.q̃ p̄cipit̃ honorari.et fr̃es tui.q̃s
et natura et lex iubet diligi: foris ſtãt expectã
tes te ĩ loco exteriori.vbi verecũdũ ẽ ſtare.q̃-
rẽtes te q̃ſi ꝓpter te tm̃ venerit:et iđ debes meri
to ad eos egredi. Vñ criſ. Vidẽs dyabol⁹ q: per-
ſuadebat ꝓp'o xp̄c eẽ ſe filiũ dei:dicens.et ecce
ce pl⁹ q̄ ſalomon hic timẽs ne ſi dei filius cog-
ſceret̃ q̃ putabat̃ hõ:ip̄e dereliq̃ueret̃ ab omi-
bus:ad cõuincẽdos ſermones eius.ſubĩtrodu-
xit ꝑentes ip̄ius carnales. vt ꝑ eoꝝ ↄtẽplatõeȝ
diuinitatis ei⁹ obſcuraret naturã. Jdeoq; veĩt
aliquis quaſi dyaboli aduocatus.q̃ hũano ore
verba dyabolica loqueret̃: dicẽs. Ecce mater
tua et fr̃es tui foris ſtãt:volẽtes loq̃ tecũ. Ac
ſi dicat. Quid gloriaris o ih̄u de celo dicens te
deſcẽdiſſe:q̃ radices habes ĩ terra. Ecce mater
tua et fr̃es. Nõ pt̃ eẽ filius dei. quẽ hoĩes genu
erũt:nõ potes ĩ te illũ abſcõdere.quẽ natura ↄ
uicit. Hec criſoſt. Sic et hodie multis p̄latis ꝓ
curat dyabol⁹ ꝓpinquoꝝ multitudinẽ. vt ĩ car-
nali affectõe obſcuret eoꝝ dignitatẽ et ſancti-
tatẽ. Et bñ dr̃ foris ſtãt. ad ſignificãdũ q̄ car-
nales amici clericoꝝ debẽt eẽ remoti ab eis. vl'
ſaltẽ a cordibꝰ eoꝝ q̄tũ ad carnalẽ affectuȝ:et
tñ ĩ m'ltis videm⁹ hodie ↄriũ. Miſtice ſm̃ be
dã. mater et fr̃es ih̄u poſſũt dici ſynagoga ⁊ iu
dei.ex q̃bꝰ ſm̃ carnẽ ẽ edit⁹.q̃ foris ſtare dicũ-
tur xp̄o p̄dicãte. q: gẽtibꝰ xp̄o credẽtibꝰ:ſyna-
goga cũ iudeis extra fidẽ manſit ꝑ maiori ꝑte.
Et notãdũ đ beata virgine.q̄ tã q̄ pia mr̃ filiũ
q̃rebat puulũ.q: ei⁹ abſentiã nõ ſuſtinebat.ſcȝ
qñ eũ amiſerat.q̃rebat adultũ.q: ei⁹ p̄ñtia ſaci
ari ñ poterat. vt hic patȝ.q̃rebat mgr̃m factuȝ
ſcȝ crucifixũ.q: iã ei⁹ p̄ñtiaȝ amittebat qñ iu-
xta crucẽ ſtabat. Sȝ ĩuenit p̄mo ĩ medio docto
rũ interrogãtẽ. nũc ĩ medio ꝓp'oꝝ p̄dicãtẽ. vl-
timo ĩ medio latronũ pacientẽ. Primo ĩ tẽplo
ſecũdo in domo. tertio ĩ patibulo. Jbi cupiebat
ĩuenire.et iđ laborabat et dolebat ĩ querẽdo fi
liũ. hic cupiebat videre:et iđ ſtabat foris expe
ctãdo ei⁹ aſpectũ:ibi cupiebat ſimul crucifigi.
et iđ ſtabat iuxta crucẽ. vſq; ad finẽ ſuũ. Jh̄s
aũt ad req̃ſitõeȝ mr̃is vocat⁹. p̄dicatõis offitiũ
ꝓpter mr̃is affectũ (licȝ eã ſũme diligẽt ⁊ hono
raret) reliquẽ vl' ĩterrũꝑe noluit. q: nobiliora
ſũt oꝑa miſericordie ſp̄ũalis q̄ corporal'. ⁊ vtili
tas mr̃is eccl'ie p̄ferenda ẽ vtilitati mr̃is ꝓp̄rie.
Jn q̃ feruor xp̄i apparuit. quẽ ĩ p̄dicãdo habu-
it. Vñ ĩſidiãtes ↄfutauit:et ſicut q̃ ĩtus p̄uã in
tentõeȝ vidit:malignũ eoꝝ verbũ rõnabiliter
repulit:oſtendẽs q̄ ſp̄ũalis occupatio carnali
affectõi. et op⁹ dei negotijs familiariũ ꝑſonaꝝ
p̄poni debet:et dicẽs. Que ẽ mr̃ mea. et q̃ ſũt fra
tres mei: Acſi dicẽt mr̃i et ꝓximis. Neſcio vos
in oꝑe ſp̄ũali. et pr̃is mei p̄dicatõ nõ ẽ ꝓp̄t vos
dimittẽda:ſeu etiaȝ ĩterrũpẽda. Et q̃ſi ad ꝓte-
ſtandũ veritatẽ. extẽdẽs man⁹ ĩ diſcip'los ſuos
q̃ ĩ circuitu ei⁹ ſedebãt:dixit. Ecce mr̃ mea. ſcȝ
hi q̃ me ĩ ſuo corde ↄcipiũt. ⁊ me ꝑ p̄dicatõeȝ in
cordibꝰ auditoꝝ pariũt:⁊ fr̃es mei. q̃ oꝑa pr̃is
mei faciũt. et mihi ĩ celo coheredes erũt. Qua-
ſi diceret. ĩtantũ ẽ mihi aliq̃s ꝓpinqu⁹:ĩquantũ
eſt ſpiritualibus actibus intẽtus. Et ille eſt mi
hi magis ꝓpinquus. qui ſpiritualibꝰ opibus ẽ
magis intent⁹. Spirituales ꝓximos p̄fero car
nalibus. et vtiliora oꝑa min⁹ vtilibus. adeo:vt
ſpirituali opi vacãs. omnino carnales poſtpo
nã affectus. Dominus ſe noſſe matrẽ diſſimu-
lat:⁊ ꝑ cognationẽ ꝓximos:dicẽs ſibi ꝓximos
eſſe ꝑ ſpiritũ ↄiunctos. Quo exemplo nob̄ mõ-
ſtrauit quod verbo docuit. ſ.q̃ amat pr̃em aut
matrẽ plus q̄ me:non ẽ me dignus. i. qui opi
ſpirituali carnales p̄ponit affectus. Qui ḡ ĩ cõ
ferendis benefitijs et dignitatibus eccleſiaſti-
cis perſonas accipit. preferens carnẽ ſpiritui.
et opus minus vtile vtiliori:formã a domino
p̄ſcriptam relinquit:⁊ maxime deũ offẽdit. vñ
hiero. Nõ matrẽ negauit. ne nat⁹ de fantaſma-
te putaret̃:ſed ap'los cognatõi p̄tulit. vt ⁊ nos
in comparatione dilectionis:carni ſpiritũ p̄fe
ramus. Vñ et ambro. Nec tamen iniurioſe re
futãtur parentes:ſed religioſiores copule mẽ
tium docentur eſſe q̄ corporum: nec putet eſſe
aliquis offendiculũ pietatis. vbi mãdatũ legis

implet. Vñ etiã criſ. Nõ ſpernẽs generatõem
carnalẽ: neq3 erubeſcẽs humanã ↄceptõe3: ta-
le dedit reſpõſũ. ſ3 volẽs oñdere q2 p̃ponẽda eſt
cognatio ſpiritalis carnali. Deinde dñs ibs
quaſi rõe3 dicti ſui reddit. q̃ſi dicendo. nec ſolũ
diſcipuli ſpãliter: ſ3 etiã quicũq3 fideles et iu-
ſti eternaliter: ſũt mater mea et fr̃es mei. Qui
cũq3 enĩ fecerit corde. ore et ope: volũtatẽ ĩ p̃-
ceptis ac ↄſilijs et exẽplis patris mei. q̃ ĩ celis
ẽ. ipẽ me⁹ fr̃ et ſoror et mater ẽ. frater et ſoror
credẽdo q2 filius dei eſt. dedit enĩ eis p̃tate3 fili-
os dei fieri his q̃ credũt in noĩe ei⁹. Frater q̃p
pe et ſoror dĩ ꝓpter vtrũq3 ſexũ. qui ad fidẽ col-
ligit. Qui aũt xp̃i fr̃ et ſoror ẽ credẽdo: mr̃ eius
fit p̃dicãdo: et ĩ cordibꝰ primoꝝ dicto vel exem
plo eũ generãdo. Igit q̃ filij et filie ac heredes
dei ſũt ꝑ grãm: fr̃es et ſorores ⁊ matres ac he-
redes xp̃i ſũt. q̃ ẽ dei filius ꝑ naturã. Hic etia3
eos et fr̃es et ſorores ac mr̃es vocat: qm̃ q̃ſi fra
tres et ſorores ac mr̃es diligit. Et his q̃dẽ verb
aptiſſime mõſtrat. q̄ carnali amori ſpũalis a
mor debet p̃ferri: et ꝓpinq̃tas caritatis ꝓpinq̃ta
ti ↄſãguinitatis. Eo enĩ amore et mr̃em ⁊ fra
tres om̃eſq3 ꝓpinq̃s nr̃os diligẽ debemus. q̃ xp̃c
mr̃em et fr̃es ſuos dilexit. Diligebat enĩ eos:
nõ q2 magis ſm carnẽ ꝓpinqui erãt: ſ3 q2 volun
tatẽ p̃ris ei⁹ magis faciebãt. Ille g̃ magis xp̃o
ẽ ꝓpinq̃or. q̃ ẽ melior. q2 vt dicit hiero. nõ ĩ ſexi
bus: ſ3 ĩ factis diſcernit. Et: vt ait greg. apud
dñm nõ grad⁹ elegãtior: ſ3 vite melioris actio
cõprobat. Hãc aũt ſentẽtiã ſm criſ. dñs indu-
xit. vt nullus d̃ generis nobilitate aut ſãctoꝝ
ꝓpagine ſine v̄tute ↄfidat. docens nos ĩ nulla
cognatõe ↄfidẽtes virtutẽ negligẽ. Si enĩ ma-
rie nihil ꝓdeſſet mr̃em eẽ niſi v̄tus adeſſet. q̃s
vtiq3 alius ꝑ cognatõe3 ſaluabit? Vna enĩ no-
bilitas ſola ẽ volũtatẽ dei facẽ: ⁊ hic nobilita-
tis mod⁹ ẽ illo melior et p̃ncipalior. Oratio.

Domine ihũ xp̃e da mihi vt verbũ tuu3
audiam fide credẽdo. ⁊ cuſtodiam ope
adimplẽdo: fac me ſpũaliter ꝑ auditũ
portare. et ꝑ cuſtodiã nutrire idipm̃ dei verbũ
Da mihi dñe de⁹ me⁹. vt occupatõe3 ſpiritua-
lẽ oĩ affectõi carnali. et op⁹ dei negotijs huma
nis. ac vniuerſaliter vtiliora. min⁹ vtilibus. te
rectore. te duce p̃ferã ſemꝑ et p̃pona3. Fac me
corde. ore et ope. tuã ĩ p̃ceptis. ↄſilijs et exẽplis
facere volũtatẽ. vt merear ſuitor tibi gr̃⁹ fieri
et tãdẽ inter dei filios et heredes ꝑ tuã gratia3
computari Amen.

De increpatõe pharizeoꝝ et legis doctorũ.
Capitulum. LXXVI.

Cum aũt dominus iam
p̃miſſa loqueret. rogauit eũ q̃dam
phariſeus vt prãderet cũ illo. Inui
tabãt pharizei dñm. nõ vt reficere
tur: ſ3 vt cõp̃hẽderẽt. accuſarẽt ac ꝑderẽt. Vñ
ad domũ pharizeoꝝ nõ ĩtrabat niſi rogat⁹: ſ3
ad ↄuiuiũ publicanoꝝ bene ibat etiã ñ ĩuita-
t⁹. Supponendũ ẽ q̄ dñs p⁹ ſmonẽ exiẽs de do-
mo ĩ q̃ hoſpitat⁹ fuerat et docuit. locut⁹ ẽ matri

decentẽ honorẽ exhibens ei: ⁊ deĩde iuit ad do-
mũ pharizei magis intẽdẽs reficẽ q̄ refici. Vñ
cirillus. S3 xp̃c q̃ pharizeoꝝ nequitia3 noue-
rat diſpẽſatiue ↄdeſcẽdit. ſatagẽs cõmouẽ eos
ad ſimilitudinẽ optimoꝝ medicoꝝ q̃ graui⁹ in-
firmãtibꝰ afferũt remedia ſue ĩduſtrie. Et in-
greſſus domũ recubuit et quieuit. i. ad cõmedẽ
dũ ſe poſuit. Obmiſit aũt lauare man⁹: vt illo
rũ errorẽ corrigeret q̃ credebãt q̄ illa locio ad
ſalutẽ neceſſaria eẽt: et vt ꝑ eã ĩterior mũdatõ
a peccatis fieret: et vt demõſtraret q̄ nõ lotis
manibꝰ mãducare hoĩe3 ñ coinq̃nat. Vñ pha
rizeus intra ſe murmurauit et reputauit ma-
gnã eẽ culpã. q̄ ſm traditões iudeoꝝ nõ eẽt lo
tus añ prãdiũ. Mira ſtultitia filiũ dei arguit.
q2 p̃cepta hoĩm nõ ſuat. q̃ traditõibꝰ hominũ
ſubiect⁹ ñ erat. Dñs aũt cogitatõni illius rñ-
dit. oſtẽdens ꝑ hoc ſe eẽ deu3. cui nuda et apta
ſũt ſecreta cordiũ: et arguit ipos pharizeos: q̃
qd̃ foris erat a ſordibꝰ exterioribꝰ mũdabãt. et
qd̃ intus erat a macula rapine et iniquitatis ⁊
fraudis nõ mũdabãt: q2 de mũditia exteriori ĩ
vaſis et corꝑibꝰ ſuis erãt multi ſoliciti et dili-
gẽtes. et de mũditia interiori ipius mentis ne-
gligẽtes et nõ curãtes. cũ tamẽ merito debẽt eẽ
ecõuerſo. q2 ĩterior mũditia ẽ neceſſitatis. exte
rior aũt ſolũmõ honeſtatis: vñ ñ interior: ſed
exterior ſine peccato obmitti pt̃. Et iõ xp̃c ex-
teriorẽ lotionẽ omiſit: vt haberet occaſionem
arguẽdi pharizeos. d̃ exteriori mũditia tm̃ cu
rãtes. et interiorẽ negligẽtes: exteri⁹ ſimulãtes
iuſtitiã et ſãctitatẽ. int⁹ retinẽtes neq̃tiã et ini
q̃tatẽ. S3 o pharizee mũda p̃us qd̃ int⁹ ẽ. ſ. cor
et aĩa3 a fraude et malis deſiderijs. vt mundu3
fiat qd̃ ẽ deforis: vt foris ꝑ opa veraciter ſãcti
tatẽ oñdere poſſis. Qui enĩ vtrãq3 hoĩs naturã
ſc3 corpus et aĩa3 fecit: vtrãq3 mũdari delide-
rat. Vbi beda. Hoc ↄ illos q̃ corꝑalia pc̃ta for-
nicatõe3 videlicet. immũditiã. libidinẽ. furtu3
rapinã. et cetera talia q̃ſi grauiſſima deteſtan
tur: ſpũalia vo q̃ nõ minus damnat apl̃s. hoc
ẽ amaritudinẽ. iram. indignatõe3. clamorem.
blaſphemiã. ſuꝑbiã et auaritia3 q̃ ẽ ydolorum
ſeruit⁹: vt leuia ↄtẽnunt. hec beda. Per hoc e-
tiã arguunt illi. q̃ de minoribꝰ magnã vim fa-
ciũt: et de maioribꝰ parũ curãt. Sicut aliq̃ re-
ligioſi plus põderãt fractionẽ ſilentij: vł aliq̃d
eiuſmodi. q̄ iniuſtũ grauamẽ xrimi. vel alia3
etiam tranſgreſſioẽ preceptorũ dei. Phariſeis
etiam ſimiles ſunt clerici. qui bene tonſo capi
te et raſa corona. in veſte alba et mũda et lo-
tis manibus accedũt ad altare: ĩtus pleni aua
ritia et iniq̃tate alijſq3 immũditijs multipha-
rie. ac dei lege3 poſtponẽtes: et traditõnes ho-
minum in exterioribus ſolicite cuſtodientes.

Deinde dominus quaſi bon⁹ p̃ceptor docet q̃-
liter noſtri ↄtagiũ corꝑis mũdare debem⁹: di-
cẽs. Verũtamẽ do vob ſalutis ↄſiliũ. ſ. qd̃ ſuꝑ-
eſt. id ẽ de eo quod ſupereſt poſt alioꝝ reſtitu-
tionẽ. date elemoſinã: q̃a p̃mo d3 fieri r̃ſtitutõ
et de eõ qd̃ remanet elemoſinarũ elargitio. Vł

ſm bedā. de eo ꝙ ſupeſt victui et veſtitui neceſ
ſario: neqꝫ eñ ita faciēda iubet̄ elemoſina vt
teipm̄ ꝯſumas inopia: ſꝫ vt tui cura corꝑis ex
pleta inopeꝫ quātū vales: ſuſtētes. Et ecce oīa
mūda ſūt vob̄. qꝛ elemoſina magnā habet ỽtu
tē ad peccatoꝝ remiſſionē. Vñ in daniele dicit̄
Peccata tua elemoſinis redime. Vel verūtam̄
ꝯſiliū et remediū. qđ ſupeſt et reſtat pꝰ tāta ſce
lera vo vob̄. hoc. ſ. date elemoſinā. ſ. ordinate:
vt incipiatis a vob̄. Qđ dictū ſic ē intelligēdū
vt prius hō ſibi faciat elemoſinā. mūdādo ſe i-
teriꝰ ꝑ fidē et baptiſmū. credēdo in xp̄m: ⁊ ſi pꝰ
baptiſmū īmunditia innocentie fuerit fedata
emūdet ꝯſciam ꝑ pniam. Qui eñ vult ordina
te elemoſinā dare. i. miſericordiā facē: a ſeipo
debet incipere. et eā p̄mo ſibi dare: ē eñ elemo
ſina omne opꝰ miſcdie. Vñ dicit̄ ī eccleſiaſtico
miſerere aīe tue placēs deo. Nullus eñ opꝰ ho
minis deo placere pt̄: niſi ipe p̄us placeat. Vñ
in geneſi legimꝰ. ꝙ deꝰ prius reſpexit ad abel ꝙ̄
ad munera eiꝰ. Et tūc ſupeſt: vt q̄ ꝓprie ſubue-
nit miſerie: ſubueniat et aliene. dādo elemoſi-
nā ꝓcedente ex fide et caritate: et ſic ꝑ miſcdiā
ſui et ꝓximi omnia mūda ſūt: et nullā mētē in
quināt et immūdā faciūt. Ergo miſcdia et ab-
olitio peccati ꝓmittit̄ omnibꝫ miſcdiā facien
tibꝫ. Qđ itaqꝫ hic dr̄. date elemoſinā ad oīa que
vtili miſeratōe fiūt: valet. Nō ei ſolū q̄ dat eſu-
riēti cibū. et cetera hmōi: verūetiā ⁊ q̄ dat ve-
niā peccāti. atqꝫ orat ꝓ eo. et q̄ corripit et aliq̄
emēdatoria pena plectit: elemoſinā dat. vñ au
gꝰ. Facere elemoſinā: ē facē miſcdiā. Si itel
ligis: a te icipe. Quō eñ es miſericors alteri ſi
crudelis es tibi? Audi ſcripturā dicētē. Miſerē
aīe tue placēs deo. Redi ad ꝯſciāꝫ tuā. quicūqꝫ
male aut īfideliter viuis. ⁊ ibi īuenies mēdicā
tē aīam tuā. īuenies egētē. paupeꝫ. erūnoſā in
uenis forte nec egētē: ſꝫ egeſtate obmuteſcēteꝫ
Qñ īueneris aīaꝫ talēītus ī corde tuo: illi fac
p̄us elemoſinaꝫ. In iudicio et caritate fac ele-
moſinā cū aīa tua. Quid ē iudiciū? Diſplice ti
bi. Quid ē caritas? Dilige deū. dilige ꝓximum.
Hāc elemoſinā ſi p̄termittis. quātūuis ames:
nihil facis. quādo tecū nō facis. Hec aug. Et
qꝛ pharizei ex ẏpocriſi nōſolū q̄rebāt exterio-
rē mūditiā: ſꝫ etiā apparētē iuſtitiā: ac decias
dabāt et elemoſinā faciebāt: putauerunt xp̄m
īaniter loq̄: q̄ſi eis q̄ elemoſinā ñ facerēt: ⁊ eū
ī cordibꝫ ſuis deridebāt. Nōſolū eñ triticū. vi
nū et oleū: ſꝫ etiā res ꝯtēptibiles. ſ. ciminū. ru
tā. mentā et hmōi decimabāt. et de reſiduo ele
moſinā faciebāt. qđ nō facile facit xp̄ianꝰ ali-
q̄s. vt ꝑ hoc apparēt iuſti: q̄i volēdo iplē māda
tū dī de decimis reddēdis: etiā circa mīma. vt
ꝑ hoc crederēt̄ multū volūtarij ad implēdū di
uina mādata. cū tñ eēnt trāſgreſſores in maio
ribꝫ: et vt de eis diceret̄ a vidētibꝫ. qm̄ oīm de-
cimas dāt. q̄ etiā olerū decimas dare nō negli
gūt. Dñs ỽo cogitatū eoꝝ ſciēs: ſubiūxit dicēs
Ve. ſ. dānatōis vob̄ pharizeis. q̄ decimatis mē
tā et rutā et oē olus. ſ. minuta ⁊ ꝯtemptibilia

fructuū vīoꝝ. et reliq̄tis grauiora legis. ſ. iu-
diciū et iuſticiā ſubuertēdo. ac caritatē et opa
miſcdie obmittēdo. Nō ē hoc facē miſcdiā ⁊ ele
moſinā. hec ei. ſ. iudiciū ⁊ caritatē oꝫ facē p̄mo
loco. qꝛ hec p̄cepta ſūt ad dei honorē: ⁊ illa. ſcꝫ
decimā et elemoſinā nō obmittē. q̄ ſūt ad ſacer
dotū et ꝓximi neceſſitatē. Illa facite et iſta ꝑ-
ponite. Nō eñ ꝑ elemoſinā emit̄ īpunitas ī ini
q̄tate manētibꝫ. Decimātes igr̄ et elemoſinam
faciētes exteriora mūdabāt. ſꝫ qꝛ iudiciū ⁊ ca-
ritatē reliq̄bāt: īteriora nō mūdabāt. Optime
aūt ꝯiūgūt̄. iudiciū et caritas. qꝛ iudiciū ſiñ ca
ritate vergit ī crudelitatē: caritas ſine iudicio
ī remiſſionē: caritas cū iudicio ī eq̄tatē. Iſtud
aūt de decimatōe pt̄ dupliciter ītelligi. Vno mō
reſpectu ſui. quia licꝫ miſtri tēpli accipent de-
cimas a ꝑplō: tñ de illis acceptis a ꝑplō et ď his
q̄ habebāt ex labore ſuo: decimas reddebāt ſa-
cerdoti ſūmo: et iō ad ſimulatōꝫ ſāctitatis red
debāt eis decimas de minimis. Hoc etiā facie-
bāt rōe cupiditatis. vt ꝑ exemplū ſui īducerēt
ꝑplm ad reddēduꝫ ſibi decimas de oībꝫ vſqꝫ ad
minima. Alio mō pt̄ ītelligi reſpectu alioꝝ. q̄s
ꝑ doctrinā ſuā īducebāt ad ďcimas ſtricte ſibi
ſoluēdas. Illud etiā qđ de obmiſſione grauioꝝ
legis addit̄: ſimiliter dupliciter ītelligit̄. Vno
mō reſpectu ſui. qꝛ iſta q̄ erāt magne neceſſita
tis: facē obmittebāt. Alio mō reſpectu alioꝝ
qꝛ alios ad talia obſuāda inducē negligebant
Similiter hodie faciūt ſacerdotes eccleſie ⁊ p̄-
lati. q̄ ſoliciti ſūt circa ſubiectos de redditōe de
cimaꝝ et ſimiliū q̄ eis debent̄. ⁊ parū curāt ſi ī
maioribꝫ criminibꝫ īuoluāt̄. Et qꝛ honor eſt
p̄miū ỽtutis. ⁊ ex appetitu apparētis iuſtitie ſe-
q̄t̄ appetitꝰ īdebiti honoris: iō ꝯſequēter argu-
it arrogātiā et ābitōeꝫ pharizeoꝝ: ꝯminando
eis ve et penā eternā: dicēs. Ve. i. eterna dāna
tio īminet vobis pharizeis. qui diligitis p̄mas
cathedras ī ſẏnagogis. Nō dic q̄ habetis cathe
dras: ſꝫ q̄ diligitis. has eñ appetē ābitōis ē: in
iūctas ſuſcipe caritatis. In q̄ rep̄mit omnem
īdebitū appetitū honoris. ⁊ īſtruit nos. vt ambi
tōe careamꝰ ⁊ p̄matū ī eccl'ia nō ābiamꝰ. Ve ğ
miſeris ad q̄s pharizeoꝝ vitia trāſierūt. q̄ per
breue et īcertuꝫ hꝰ vite ſue curriculū. q̄ pecca-
ta hūilit̄ deplāgē debuerēt: ad prioratū aſpirare
vel ꝓ eo certare nō metuūt. Et nōſolū volebāt
eſſe doctores et mḡri in ſẏnagogis. volētes vo
cari ab oībꝫ rabbi: ſꝫ etiā q̄rebāt ſalutatōes in
foro cauſaꝝ et negotiōꝝ: ex q̄ videt̄ ꝙ idē erāt ī
ſẏnagoga mḡri: et īforo aduocati. Sꝫ ñ ꝯueit
vt litibꝫ ītēdant q̄ diuino offitio mācipant̄: ne
mo eñ militās deo: īplicat ſe negotijs ſeculari
bꝫ. vñ raba. Culpa ñ caret. ſi ī foro litibꝫ ītēdāt
q̄ ī cathedra moẏſi ⁊ ſinagoge mḡri cupiūt ap
pellari. Et qꝛ vitia occulta puniuntur a deo
grauius. quanto peccatores tales volunt alijs
preferri ī honoribus ideo poſt hec arguit eorū
ſīlatōꝫ. ꝯminādo eis ve pene etne: qꝛ erāt q̄i ſe-
pulchra q̄ nō apparēt. ſ. exteriꝰ. q̄lia ſūt interiꝰ
qꝛ aliq̄ñ exteriꝰ ornant̄ et fetore īteriꝰ replent̄

et hoïes ambulãtes ſupra. neſciũt q̃lia ſũt inꝰ.
Sic quicũq; decepti ꝑ phariſeoꝝ ⁊ ẏpocritaꝝ
ſententias eos imitanꝰ. q̃ſi ſupra ſepulchra ig-
ranter gradiunꝰ. Et bñ compat eos mortuoꝝ
ſepulchris. q: aĩa mortua eſt in corꝑe ẏpocrite
⁊ peccatoris. Uñ ſepulchꝝ dicitꝰ quaſi ſemi pul
crũ. ⁊ tales ſũt ẏpocrite exterius nitidi. ⁊ inte-
rius fetidi. Tales nõ ſũt filij ſponſe. i. eccleſie:
que dicit. nigra ſum. ſ. exterius. ſʒ formoſa ſum
ſcʒ interius. ſʒ iſti econtrario ſũt diſpoſiti. Hic
repꝛehendiꝰ q̃libʒ ſanctitatis ſimulatio falſa. vt
abſtineamꝰ ab ea. Uñ Cirillus. Per ea quibꝫ il-
los repꝛehendit. nos facit meliores. vult eñ am
bitõe nos carere. ⁊ nõ plꝰ venari apparentiã. q̃
verã exiſtentiã. qḋ tũc phariſei agebãt. Unde ⁊
Chriſo. Sed q̄ tales extiterint phariſei. nõ eſt
mirabile. Si aũt nos digni reputati fieri tem-
pla. fiamꝰ repente ſimulachra. ſolũ fetorẽ conti
nentia: hoc ẽ extreme miſerie. Quidã aũt le
giſperitus dicta a xp̃o contra phariſeos. in cõ
tumeliã legiſpitoꝝ retorquet: dicẽs. Magiſter
hec dicẽs nõ tm̃ phariſeis. ſʒ etiã nobis legiſpi
tis qui maiores ſumus cõtumeliã facis. Hic le
giſperitus ignorabat imperitus legem verita-
tis. q: redargutio culpe. nõ eſt contumelia ꝑ-
ſone. et qui erubeſcit redargui. ceſſet a culpa:
nec offendat eum corripientis caritas. ſʒ ꝓpria
iniquitas. Ubi Beda. q̄ miſera cõſcientia. q̃ au
dito dei verbo ſibi contumeliaʒ fieri putat. Et
cõmemorata pena ꝓditoruʒ. ſe ſemꝑ intelligit
eſſe damnandã. Uñ mihi meiſq; ſimilibꝫ vnum
ſupeſt ſuffragiũ. dño cũ ꝓpheta ſupplicaꝛ. Utinã
dirigantꝰ vie mee ad cuſtodiẽdas iuſtificatões
tuas. tũc nõ ꝯfundar. dum reſpiciã in oĩa mã
data tua. Hec Beda. Cõmuniter ſcribe ⁊ legiſ-
periti. erãt doctores legis. queſtiones legis ſol-
ventes. phariſei vo. ſ. ſacerdotes iudeorũ diuiſi
ab alijs. q̃ſi religioſi videbanꝰ. Dñs aũt liberri
mus vitioꝝ correctoꝛ. ne legiſpitoꝝ altitudineʒ
verebaꝰ. ſʒ eos redarguit: q: pccã eoꝝ publica
⁊ manifeſta erãt. ⁊ iõ publice eos arguendo. cõ
tumeliã eis nõ faciebat. ꝑut iſte legiſpitus ſibi
ĩponebat. Sʒ nõ ſic hodie nr̃i maiores faciũt.
qui in corrigendo ꝑſonas. accipiũt. Uñ Augꝰ.
Noſtri principes cũ pauꝑes delinquẽtes publi
ce arguãt ⁊ ꝯfundãt. diuitibꝫ maiora peccãtibꝫ
nec nutũ faciũt: q̃ꝓpter Anaxagoras. leges
principũ telis araneaꝝ ꝯꝑabat. q̃ minora aĩa-
lia capiũt. ⁊ maiora trãſmittũt. Uñ Chriſ. Si
poſſibile eſſet in diuites vindictã ꝓcedere. vide-
res ex eis repleri carceres vniuerſos. Sʒ cum
oĩbꝫ ſuis hoc malũ hñt diuitie. q̄ ĩ malignitate
peccãtes. ab vltõnibꝫ eruũt. Uñ etiaʒ valerius
maximꝰ narrat. q̄ Socrates vidẽs vnũ duci ad
ſuſpendiũ: riſit. ⁊ interrogatꝰ cur rideret: rñdit
Uideo magnos latrones. ducẽtes ꝑuum latro-
nem ad ſuſpendiũ. Minuta ſacrilegia puniunꝰ
ſʒ magna triũphis extollunꝰ. Uñ ⁊ Augꝰ. Re-
mota iuſtitia qḋ ſũt regna. niſi magna latroci
nia. ⁊ latrocinia quid ſũt niſi ꝑua regna? Ideo
eleganter ⁊ veraciter alexandro magno. quidã
pirata cõpꝛehenſus. cum ab eo interrogatus. qḋ
ſibi vt mare infeſtũ haberet? ille libera voce rñ
dit. quid tibi vt orbẽ terraꝝ? Sʒ q: ego exiguo
nauigio facio latro vocoꝛ: q: tu magna claſſe
imperatoꝛ. Et reuera ſic heu ẽ ⁊ hodie. nam mi
nores ⁊ pauꝑes ꝑ leui trãſgreſſione grauiꝰ pu-
niunꝰ. ſʒ maiores ⁊ potẽtes etiã ꝑ enormibꝫ ni
hil patiunꝰ. Sʒ nõ gloꝛienꝰ. q: in p̃nti ſic inta-
cti ꝑmanent. nam in futuro penas debitas cuʒ
vſura recipient. Tunc potentibꝫ qui hic ꝑperã
pauꝑes innocentes iudicabãt: nullũ erit cõſi-
ſtoriũ. nullum tribunal: ſʒ corã illis tunc iudi-
tio ſtabunt. quos hic ſuo ꝑuerſo iuditio neduʒ
iudicabant. ſʒ ⁊ ſepius cõdemnabant. O quot ĩ
iuſtitie fiunt hodie in vna ciuitate. de quibꝫ nõ
eſſet mirũ ſi ipa ⁊ tota patria redigereꝰ in nihi
lum. Aliter eñ iudicãt extraneo q̄ domeſtico
Aliter minori q̄ maiori. Aliter ꝑ carnem con
iũcto q̄ remoto. Aliter pauꝑi q̄ diuiti: qḋ omĩ
no ⁊ manifeſte ẽ contra legeʒ dei altiſſimi. Nul-
lam quippe legem ſcriptã in iudicãdo reſpiciũt
ſʒ ſm̃ affectões varias. quas ad diuerſas ꝑſo-
nas habent. ſententias varias ꝓferunt: dicẽtes
ſic vel ſic mihi videꝰ: nec dicunt. ſic vel in lege
ſcriptum habeꝰ. Quanta autẽ mala iniuſtitia
inducit. patet ex bonis q̃ iuſtitia facit. de quibꝫ
Cẏprianꝰ ſic ait. Juſtitia regis. pax ꝓploꝝ. tu-
tamen patrie. vnitas plebis. munimentũ gẽtis
cura languoꝝ. gaudiuʒ hoĩm. tẽperies maris.
aeris ſerenitas. terre fecũditas. ſolatiũ paupe-
rum. hereditas filioꝝ. ⁊ ſibimetipſi ſpes futu-
re beatitudinis. Hec Cẏprianus. Hoꝝ oĩm cõ-
traria timẽda ⁊ expectanda ſũt de iniuſtitia. q:
in lege veteri ⁊ euãgelica legiꝰ ꝓplꝰs punitꝰ ꝓ-
pter mala iuditia. Et heu ĩiuſtitia ⁊ maloꝝ cõ
ſuetudo in multis locis iam tantũ excreuit. q̄
vix extirpari poſſit. Uñ q̃a mala conſuetudo
multa mala inducit. iõ apud longobardos cõ-
muniꝰ dici ꝯſueuit: q̄ meliꝰ eſt in ciuitatẽ ignẽ
ponẽ. q̄ malã ꝯſuetudinẽ inducere: q: ad exti-
guendũ ignẽ oẽs currũt. ad malã vo ꝯſuetudi
nẽ ãpliandã oẽs intẽdũt. Sʒ vtinã ſeq̃renꝰ do-
ctrinã ⁊ ꝯſiliũ Senece q̃ ſic dic de ꝯſuetudine.
Bona ꝯſuetudo excutẽ dʒ: qḋ mala iſtruxit. et
prio redarguit dñs legiſpitos de ĩmoderata do
miatõne. ⁊ ĩordinata auſteritate. ꝯminãdo eis
ve dãnatõis. q: alijs onera ĩportabilia impone
bãt. ⁊ ipi nec vno digito tangẽ ſarcinas cura-
bãt. i. alijs ĩpoſita nec ĩ minimis ꝑficiebant. alijs
erãt ſeueri. ⁊ ſibi nimis ꝓpitij. ꝯ ius naturale. in
alijs fieri volebãt. qḋ ſibi nolebãt: dicebãt et ñ
faciebãt. docebãt grãdia. ⁊ nõ faciebãt mĩora.
Iſti diuerſa põdera hẽbãt. aliꝰ ei facta ꝓpria. et
aliꝰ aliena põderabãt: vbi theophilꝰ. Quotiẽs
eĩ doctoꝛ facit q̃ docet. alleuiat faſcẽ. tradẽs ad
exẽplũ ſeipm̃. Qñ vo nil agit eoꝝ q̃ docet. tũc g̃
ues faſces videnꝰ eis q̃ doctrinã ſuſcipiũt. vt po
te q̃ nec a doctoꝛẽ põt portari. Per iſtos ſignãꝰ
ꝑlati alijs ĩponẽtes g̃uia ⁊ mag̃. ⁊ pauca faciẽ
tes aut nulla. Uñ Gregꝰ niſſenꝰ. Tales ſũt mõ
mlti iudices ſeueri peccãtiũ ⁊ debiles agoniſte.

intolerabiles legiſlatores. ⁊ debiles portitores.
nec appropinq̄re volētes. nec palpare vite hone
ſtatem. quā irremediabilit̄ exigūt a ſubiectis.
Deiñ redarguit legiſpitos ɔdēnando eos de
ſil'ata deuotōe ⁊ falſa religiōe: q: ob fauorē vul
gi captandū. ſil'abāt ſe honorē ⁊ ɔdēnare acta et
pc̄ta. ac pſidiā pr̄m ſuoꝝ. monumēta ꝓphaꝝ q̄s
occiderīt pr̄es eoꝝ. p ẏpocriſim ⁊ nō ex pietate
magnifice edificādo ⁊ ornādo. q̄ſi de morte ino-
centū ꝓphaꝝ dolētes ⁊ dicētes. q̄ ſi fuiſſēt ī die-
bus pr̄m ſuoꝝ. nō eſſent ſocij ī ſanguīe ꝓphaꝝ.
vt viderent̄ iuſtiores pr̄ib; ſuis: q̄ occiderūt il-
los. ſ; ip̄o ope teſtificabant̄ q̄ntū pr̄ne neq̄tie
ɔſenſerit. pſeq̄ndo xp̄m dn̄m ꝓphaꝝ eis pmiſſu;
⁊ ab ip̄is ꝓphis p̄nūciatū: defectꝰ alioꝝ videbāt
⁊ nō ſuos: q: vt dicit b. Chriſ. alter alteriꝰ cul-
pā facile ītelligit. ſuā difficile: ſm̄ l'ralem ſenſū
hoc faciebāt vt viderēt̄ horrē crudelitatē pr̄m
ſuoꝝ. et ſil'r faciūt q̄ vitia v̄bis deteſtant̄. vt ab
eis inmunes ab ig̃rantib; videant̄. Deiñ re-
darguit legiſpitos ɔdēnando eos de p̄ua ⁊ puer
ſa ſcp̄turaꝝ expoſitōe. q: gloriabant̄ ſe hr̄e no-
ticiā legis ⁊ ꝓphaꝝ. quā xp̄c vocat clauē ſcie: q:
p hāc noticiā potuerīt in fidē ⁊ veritatē xp̄i in-
trare: ſ; ip̄i malitia excecati. hāc clauē abſtule
rūt. dicta legis ⁊ ꝓphaꝝ vel trūcando vl' puerſe
intelligēdo ⁊ exponēdo. ac xp̄i dogmata et opa
denigrādo. vt ip̄i ad intellectū veritatis ⁊ fide;
nō intrarēt. nec alios q̄ intrare deſiderabāt: in-
trare pmitterēt. q: puerſitate doctrine ſue phi
bebāt. Clauis ḡ ſcie ē auctoritas docēdi. p quā
d; intellectꝰ verꝰ latēs interiꝰ apiri. ⁊ ip̄i eɔ̄rio
claudebāt puerſe inꝑ̄tando. ⁊ alios in errorem
ducēdo. vt p; circa p̄ceptū de honore pentū. qđ
p ſuā euacuabāt doctrinā. ⁊ etiā circa alia plu
ra dn̄i p̄cepta. Scđm Bedā;. oīs etiā doctor q̄
auditores q̄s v̄bo edificat. exemplo ſcādalizat:
nec ip̄e regnū dei ītrat. nec eos q̄ poterāt ītrare
pmittit. De p̄miſſis redargutōib; ſcribaꝝ et
phariſeoꝝ hēs latiꝰ īfra feria tertia pꝰ palmas
vbi ponūt̄ multa ſil'ia: ſ; nō ſūt eadē. q: diuerſ
tpib; dicta. Ultiō exaggerat phariſeoꝝ ⁊ le-
giſpitoꝝ neq̄tiā ⁊ obſtinatōem. q̄ ex v̄bis xp̄i ñ
fuerīt emēdati: ſ; magis peiorati. q: cū dn̄s hec
p̄miſſa ad illos dicēt. veritati offēſi ceperūt do
ctorē v̄itatis pſeq̄. ⁊ doloſe ſibi inſidiari: q: cepe
rūt grauit̄ inſiſtē. i. reſiſtē ac inſtare. ⁊ os eiꝰ cō
primere. i. ſmonē eiꝰ ī plurib; interrūpere ſeu
v̄ba oris eiꝰ calūniari. de multis inſidiātes ei ⁊
ml'ta ab eo īſidioſe q̄rētes. vt eū terrerēt ⁊ ſtu-
pefacerēt. q: ɔturbati minꝰ p̄uidēt et ſic ex va-
rijs q̄ſitis ⁊ abiectis aliq̄d calūniabile de ore eiꝰ
extraherēt. ⁊ ī v̄bis eū capent vt accuſare eum
poſſēt. Doctrīa ḡ v̄itatis fiebāt deteriores. q̄ ī-
de debuerāt fieri meliores. Uñ Beda. Quera p
fidie ſil'atōis ⁊ īpietatis ſue crimīa audierit ip̄i
teſtant̄. q̄ tāto intonāte turbine. ñ ip̄i reſipiſcē
ſ; doctorē veritatis inſidijs moliunt̄ aggredi.

Domie ihu xp̄e da mihi añ prādiū ſpūa
le. ſ. añ pceptōe; ſcte eukariſtie p ɔfeſ-
ſionē purā ſpūalit̄ baptizari ⁊ lauari:
vt ab inimicoꝝ inſidijs ⁊ accuſatōnib; te ꝓtegē
te valeā liberari. Da mihi vitare oēm ẏpocri-
ſim ⁊ ſil'atōem. oēm arrogantiā ⁊ ābitōem. nec
peccē in te vel ī ꝓximū meū. p mēdacē vſurpa-
tōem pfectōis. p excellentiā ſingl'aritatis. p te-
meritatē īiuſti iuditij. vel p p̄uitate; cuiuſcūq;
mēdatij. ne cū phariſeis ī vanitate pticipem. ſ;
te veritate me ducēte. p te viā ad te vitā miſeri
cordit̄ pueniā Amē.

De frē petēte hēditatē ⁊ de diuite volēte horrea āpliare. Ca. LXXVII.

Quidā; aūt de turba co-
gnoſcēs ihm eē iuſtū: dixit ei. Mgr̄
dic frī meo. vt mecū diuidat heredi
tatē. nō fuit iſte exptus. q̄ bonū et
⁊ q̄iocundū hītare frēs ī vnū. Incōuenient̄ at
petebat: q: nec tp̄s nec locꝰ erat. et xp̄c tpalib;
nō intēdebat. imo ea ɔtēpnere docebat: q̄ etia;
tm̄ colligē ⁊ nō diſpgere venerat. ⁊ iō r̄ndit di-
cens. Homo ſi carnalis ⁊ terrenꝰ. humum ſapiēs ⁊
ſm̄ hoīem ambulās. q̄s me ɔſtituit iudicē. ſ. li-
tiū. aut diuiſorē. ſ. facultatu; ſup vos. ſ. q̄ frēs
eſtis. inter q̄s nō iudex ſ; pietas d; eſſe ſeq̄ſtra.
q̄ſi diceret. Nō ſū miſſus ſiue ɔſtitutꝰ ad iuditi
um terrenaꝝ poſſeſſionū ſ; celeſtiū. Nō ſū diſſē
ſionis deꝰ: ſ; collectōnis ⁊ pacis ⁊ vnitatis. qui
veni hoīes pacificare cū deo. ⁊ angelis. ⁊ vt ml'
ti cor vnū ⁊ aīam vnā hēbant. nō vt diuidant̄
p diuerſa. ſ; vt colligant̄. ⁊ habeāt oīa ɔmuīa
nec ſit aliq̄s egēs inter illos: ſ; diuidat̄ ſingul'
put vnicuiq; opꝰ fuerit. Ille q̄ nō colligit mecū
ē frn̄itatis diuiſor. ⁊ diſſenſiōis auctor. Ubi be-
da. Qui mgr̄o ſupne pacis gaudia cōmendāti
terrene diuiſionis vult ingerē moleſtiā. merito
hō vocat̄ ſm̄ illud. Cū ſit inter vos zelus ⁊ cō-
tentio: nōne hoīes eſtis? Ubi Ambro. Dn̄ ḡ ter
rena declinat: q̄ ꝓpter diuīa deſcēderat. Nec iu-
dex dignat̄ eſſe litiū ⁊ arbiter facultatū. viuoꝝ
hn̄s mortuorūq; iuditiū iuditiū ⁊ arbitriū me
ritorū. Nō ſolū ḡ q̄d petas. ſ; a q̄ poſtules intu
endū ē. Nec maiorib; intento aīo. putas mino
rib; obſtrependū. Uñ nō īmerito refutat̄ h̄ fr̄.
q̄ diſpenſatorē celeſtiū geſtiebat corruptibilib;
occupare. Hec Ambro. Per hoc q̄ xp̄c noluit ſe
intromittē ī diuiſione hēditatis terrene. oñdit
q̄ p̄dicatores euāgelij et ſpūalib; debiti. ñ debēt
ſe intromittē de negotijs ſecularib;. ob q̄ minꝰ
ſoliciti ſint de ſpūalib;. Sic ⁊ apl'i vt poſſēt va
care verbo dei. curā tpaliū a ſe abiecerūt: dicē-
tes. Nō eſt equū nos derelinq̄re verbū dei. ⁊ mi-
ſtrare mēſis. S; heu hodie pſone eccl'iaſtice li
tibus ⁊ cauſis eouſq; occupant̄: vt his ſolūmō
vacare videant̄. vtiliora poſtponētes. ⁊ legem
dei. auaritia ad hoc tracti ⁊ inuitati. Primo q̄
dem floruit eccl'ia ī ſtrage martirū. ſcđo creuit
ī pfectōne hereticoꝝ. nūc aūt corruptōe falſoꝝ
frm̄. litib; ⁊ inutilib; creſcē nō deſinit. Quis ḡ
dn̄s poterat. tn̄ diuidere nolebat. ne ſicut mul
ti faciūt. ſpūalia ꝓpter tpalia intermittēt. ⁊ ne
fauere videret̄ auare cupiditati petentis. q̄ ad
circūueniendū frēm hoc petebat. ⁊ quē nō ta;
ius q̄ res ⁊ amor hn̄di trahebat: quiq; terrena

et nō celeſtia ſapiebat. ſicut ſreni int̄ q̄s hmōi
zelus ⁊ ɔtentio diuidende hereditatis eſſe ſolet
Vñ ⁊ ex hoc ɔſequenter auaritiā q̄ a deo ſepat
ſtatim rep̄hendit. ⁊ cauere docuit: dicens tā ad
turbas q̄ ad diſciplos. q: auaritia ɔmune viti
um ē tā clericoꝝ q̄ laicoꝝ. tam religioſoꝝ q̄ ſe
culariū. tam minorū q̄ maioꝝ. q: oēs auaritie
ſtudent. Vñ eos ſm̄ Bedā. occaſione hui⁹ ſtulti
petitōis aduerſos auaritie peſtē: q̄ radix oīm
maloꝝ ē. p̄ceptis pit̄er ⁊ exēplis minuere ſata-
git: dicēs. Cauete ab oī auaritia. ſ. tā interiori
q̄ exteriori: q̄ ɔſiſtit in cupida acq̄ſitōne tp̄aliū
⁊ tenaci retentōe eoꝝ. Vñ Beda. Dicit aūt ab
omi. q: nōnulla ſimpliciter ab hoīb̄ geri vidē
tur: ſ; intern⁹ arbiter q̄ intentōne fiant q: cer-
nit: diiudicat. Vel ſm̄ Cirillū dicit ab oī. ſ. ma-
gna ⁊ pua. Quia nō in habundantia diuitiaꝝ
cuiuſq̄ vita ei⁹ eſt. ſ. ſpūalis p̄ quā ɔiūgiť deo:
q: nō in ſolo pane viuit hō. nec etia; corp̄alis.
q: tp̄alis vita diuitiaꝝ multitudine nō ptendi-
tur. imo frequēť ex ſolicitudinib̄ aīarū ⁊ deli-
tijs corp̄m minuiť. Vita homīs tp̄alis nō cōſi-
ſtit in habūdantia reru;: q: qñq; plus minuiť
et abbreuiať in pſperitate q̄ aduerſitate. Vita
etiā ſpūalis nō ɔſiſtit in habūdantia. imo fre-
quēter piclitať. Vñ Chriſ. Neq; enī aīe ſoli: ſ;
ipi corpori ſūt nociue delitie. eoq̄ ex forti fit de
bile. ⁊ ex ſano egrotiuū. ex agili graue. ex for-
moſo deforme. ex iuuene veteroſum. Vñ ⁊ Se
neca. Poteſt noſtra puidētia languorē progaē
huic corpuſculo moram. ſi voluptates quibus
maior pars perit. poterim⁹ regere ⁊ cohercere
Hec Seneca. Propter habūdantiā q̄; ⁊ ſupflui
tatem ciboꝝ ⁊ potuū. mors plurimū accelerať
plures enī ex repletōne q̄ ex attenuatōne mori
untur. Vñ dicit ẏpocras. q̄ ex plenitudine q̄-
cunq; egritudines generanť. Vite etiā paupeꝝ
nullus ſtruit inſidias. diuites aūt in omi loco
cibo ⁊ potu timent eas. Vñ Theophilus. Hoc
dicit dñs refellens auaroꝝ intentōnes. qui vi-
denť coaceruare diuitias q̄ſi diu victuri. Sed
nūquid te opulētia longeuū efficiet? Quid igiť
manifeſte ſuſtines mala. incerte tā quietis? Nā
dubiū ē an debes attingere ſenium: cui⁹ gracia
theſaurizas. Et ad deteſtandū auaritiam. ⁊ ad
ſuum p̄poſitum declarandū inducit ſimilitudi-
nē. Vñ Theophil⁹. Dicto q̄ ex affluentia opu;
nō p̄ꝛlatur vita hūana. ad hui⁹ fidem pabola;
ſubdit. Homīs cuiuſdā diuitis vberes fruct⁹
ager attulit. i. habūdantes. ⁊ multoplures q̄ ſo
lito curſu cōſueuit: ⁊ cogitabat p̄ ſolicitudīe. q:
habūdantia diuitiaꝝ īducit ſolicitudinē. ⁊ per
cōſequēs animi anxietatē. q: nō ſupplent indi-
gentiam. Cogitabat inq̄ intra ſe dicens. nō ex-
tra ſe pferens. ne audireť. diues enim auarus
oēm hoīem timet: nā ſm̄ Auguſtinū. videt diui
tem. ⁊ eſtimat p̄donem. videt pauperē ⁊ ſuſpica
tur furē. Quid faciam. q: nō habeo quo ɔgre-
gem fructus meos? Anguſtiabať iſte diues ex
opulētia. infelix in pn̄tibus bonis. infelicior ī
futuris. ager enī ei nō tam redditus q̄ gemit⁹
attulit ḡuiores. ⁊ ſolicitudo nimia creuit ei ex
auaritia. ⁊ anguſtia. ex facietate deſtrua; hor-
rea mea. ⁊ maiora faciam. Nō oportebat eum
horrea dilatare: bene erant horrea parata. ſ.
pauperū eſurientiū ventres. ſ; nō meminit ɔmu
nis nature: nec ſciebat cogitare niſi de ɔgrega
tōne tp̄ali. nō de celeſti: cuius horrea ſunt pau
peres xp̄i. Et illud inquit ɔgregabo. cū ecōtra
rio deberet dicere: diſpergam paupib̄us omīa
q̄ nata ſūt mihi. i. p̄pter me ſolum. vel meo labo
re. ⁊ bona mea. in quo dicit mendatiū. quia ex
iniquitate dictum ē meū ⁊ tuum. cū omīa iure
nature eſſent ɔmunia. Bona ſua reputant te-
poralia. cum tñ homīs vt homo eſt. ſint bona
ſpūalia et nō terrena. Unde Gregorius. Nō eſt
homīs terrena poſſeſſio: ſ; celeſtis. Et Ambro.
Nō ſunt bona homīs. que ſecum ferre non po-
teſt: ſola miſericordia eſt comes defunctorum.
Vñ dixit quidā phus. qui de incendio euaſerat
Ego nihil pdidi bona mea mecum ſunt: aīmo
enī illa porto. nō humeris. Bona noſtra bona
interna ſunt. Unde Seneca. Sapiens intra ſe
omne bonū terminabit. Et dicit idem Seneca
q̄ quidam capta patria. ⁊ liberis amiſſis. cum
ex incendio publico ſolus ⁊ tñ beatus exiret. i-
terroganti victori. nūquid aliq̄d pdidiſſet: ni-
hil inquit pdidi. bona mea mecum ſūt. Et di
cam aīme mee. i. animalitati mee. vel mihimet
ipi. ſm̄ q̄ totus homo denoīať a parte digniori
Anima mea hñs multa bona. imo habebatur
ab eis. poſita. i. repoſita ⁊ congregata ad obſer
uandū auare. nō ad erogandū libere in annos
plurimos. Ubi Cyrillus. Diues igiť nō parat
pmanentia horrea: ſ; caduca. ⁊ qđ ſtultius ē vi
te ſibi taxat longitudine;. S; o diues. fruct⁹ q̄
dem habes in horreis: ſ; ānos plurios vñ pote
ris obtinere? Hic arguiť hñtiū redditus ſibi ſuf
ficiētes rep̄henſibilis detentio. ⁊ collectō ſupra
ānū eoꝝ q̄ ſingulis ānis redeūt ⁊ innouanť. Et
ſubiūgit. Requieſce. ſ. a labore. vbi peſti auaritie
peſtē iūgit deſidie. vt nec p tp̄alib̄ deū inē pellet
ecce ocietas. ɔmede. ecce guloſitas. bibe. ecce e-
brietas. epulare ſplēdide ⁊ ſupbe. magno deliti
arū apparatu. vbi p̄dictis mal' etiā laſciuiā ⁊ vo
luptatē addit. ecce ɔmeſſatōis celebritas. Hic q̄
exp̄muť q̄tuor mala. q̄ euēire ſolēt ex diuitiaꝝ
habūdātia. Hec fuit iniq̄tas zodome. ſupbia in
epulatōe. ſaturitas panis ī ɔmeſtiōe. ⁊ habūdā
tia ī ebrietate. ⁊ otiū in reqe. Ubi Beda. Cui ſi
mile ē qđ ī eccl'iaſtico legiť. ē q̄ locupletať pce
agēdo. ⁊ hec ē ps mercedis illi⁹ in eo q̄ dicit īue-
ni requiē mihi. ⁊ nūc mādūcabo de bonis meis
ſol⁹. ⁊ neſcit q̄ tp̄s p̄tereat: et relinq̄t oīa alijs.
ſm̄ eūde; Bedā. nō rep̄hendiť iſte diues. ī eo q̄
terrā coluerit. ⁊ fruct⁹ eruare voluerit: ſ; q̄ oē
vite ſue fiduciā ī ſua habūdātia poſuerit. fru-
ctuſq; natos. fruct⁹ ſuos ⁊ ſua bona ɔputās. nil
paupib̄ erogare ɔſtituerit. iuxta impiū dñi di
cētis: qđ ſupeſt date elīnā: ſ; ſue in futuꝝ elīne
reſuare ſtuduerit. S;: vt dic Baſili⁹. dū ī ab-
ſcōdito loq̄ť. eloq̄a ei⁹ examinanť. vñ ſibi rñſa

ꝓueniunt. Sequit̃ eñ. Dixit aũt illi deus.i. contrariũ ſue cogitatõni fecit. dicere eñ dei facere ẽ. ſm̃ illud pſalmi. Ipe dixit et facta ſunt. Stulte q̃ nõ cogitas de dei ꝓuidentia ⁊ iuſticia. Ubi Baſili⁹. Audi ꝯueniẽs tibi ſtulticie nomẽ qd̕ tibi nullus imponit hoim: ſed ipe deus. hac nocte repetent. ſ. exactores ⁊ demones a te animã tuã. tanq̃ ſuã. ⁊ ſibi ꝑ pctm̃ venditã ⁊ obligatam. vt deceterro tp̃s nõ habeas emendãdi ⁊ te redimẽdi. Uñ in Eccl'iaſtico. nihil iniquꝰ q̃ amare pecuniã. hic eñ aĩaȝ ſuã venalẽ hȝ. Ubi Beda. Qui multa tibi delitiaꝝ tp̃a ꝓmittebas. prima hac nocte morte ꝑrept⁹ alijs ꝯgregata relinques. Hec a deo ad hoies dicere ẽ ꝑuas ei⁹ machinatões ſubita aĩaduerſione ꝯpeſcere. Dies eñ exit⁹ tanq̃ fur ĩ nocte ꝯphendit. qñ ſtultoꝝ aĩas futura nõ ꝑmeditãtes eicit. Uñ ⁊ Gregori⁹. Eadẽ eñ nocte ſublatus. q̃ multa fuerat preſtolatus. vt. ſ. qui in longũ ſibi ſubſidia colligendo pſpiceret. ſubſequentẽ diẽ vel vnũ minime videret. In nocte aũt ablata eſt aĩma. q̃ in obſcuritate cordis ẽ euulſa. In nocte ablata ẽ. q̃ ꝯſideratõnis lucẽ hr̃e noluit. vt qd̕ pati poterat ꝑuideret. Hec Greg⁹. Que aũt paraſti: cui⁹ erũt? Quaſi diceret. nõ erũt tua: q2 nõ portabis ea tecũ. ſolas eĩ diuitias virtutũ portat homo ſecũ. Uñ Chriſ. Hic eñ ea deſeres. nõ ſolũ nullũ inde ꝑcipiens cõmodũ. ſȝ etiã ſarcinã pctoꝝ portans ſuꝑ humeros ꝓprios. ⁊ q̃ quidẽ a te ꝯgeſta ſũt. plerũq3 in man⁹ inimicoꝝ ꝑueniẽt. a te ṽo ſuꝑ his rõ requiret̃. Uñ ⁊ Ambro. Fruſtra eñ ꝯgregat opes. q̃ ſe his neſcit vſurũ. Neq3 eñ noſtra ſũt. q̃ nõ poſſum⁹ afferre nobiſcũ Sola virtus comes ẽ defunctoꝝ: ſola nos ſeq̃tur miſcdia. q̃ tabernacula defũctis acq̃rit eterna Hec Ambro. Hec q̃ſtio. ſ. quo paſti. cui⁹ erũt potiſſime ꝑt fieri ꝑſonis eccl'iaſticis q̃ non ꝑñt relinquere bona eccl'ie heredib9 ſuis. vñ in Eccliaſt. Unus eſt. ⁊ ſecundũ nõ hȝ. nõ filiũ. non frẽm. ⁊ tñ laborare nõ ceſſat. ⁊ nõ ſaciant̃ oculi ei⁹ diuitijs. Et applicando ad ꝓpoſitũ ſubiũgit. Sic eſt videlȝ ſil'r ſtult⁹. ⁊ ad ſil'em finẽ venturus. ac ĩ nocte ⁊ improuiſe a diuinis iudicijs rapiend⁹: q̃ ſibi. i. vtilitati priuate theſaurizat. ſcȝ bona tp̃alia. nõ diſtribuens pauꝑib9. vt ab eis recipiat̃ in eterna tabernacula. talis eñ ĩ morte pauꝑrim⁹ erit: q2 theſaurizat. ⁊ ignorat cui ea cõgregabit. an tinee demolienti. an furi effodiẽti. an hoſti diripiẽti. an igni deuorãti. et nõ ẽ diues in deum. q2 vacuus bonis ſpũalib9. ⁊ ſine theſauro meritoꝝ: cui⁹ expectatio non eſt dñs. nec apud deũ eſt ſubſtãtia ei⁹. In deũ nãq3 diues eſt q̃ trãſitoria contẽpnens. pauꝑib9 tribuit: cui⁹ expectatio eſt dñs. cui⁹ ſubſtantia. i. conſcia. fides ⁊ poſſeſſio q̃ ſuſtentat̃ ⁊ paſcit̃ ẽ apud deũ. nõ ĩ ſacculis ⁊ inferiorib9 terre hui⁹ Sȝ vt dicit Greg⁹. tanto quiſq3 min⁹ dolet q̄ deſunt eterna. quantomagis gaudet q̄ affũt tp̃alia. Ubi Beda. Si is q̃ ſibi theſaurizat ⁊ nõ eſt in deũ diues. ſtultus ẽ ⁊ in nocte rapiend⁹: ergo q̃ vult eſſe in deũ diues. nõ ſibi theſaurizet. ſȝ poſſeſſa pauꝑib9 diſtribuat. ſic eñ ſapiens ⁊ filius lucis eſſe merebit̃. Uñ bñ ⁊ Pſalmi. cũ de auaro quolibet diuite ꝑmiſiſſet: ſȝ ⁊ fruſtra cõturbat̃. theſaurizat et ignorat cui cõgregabit ea: mox vbi cordis ſui theſauruȝ locaſſet: aperuit dicens. Et nunc q̃ expectatio mea. nõne dñs. ⁊ ſubſtãtia mea apud te ẽ: hec Beda. Per iſtũ ergo diuitẽ intelligit̃ omĩs homo ꝯgregans ⁊ cõſeruare bona tp̃alia. vt inde ocioſe ⁊ delitioſe viuat. ⁊ frequẽter ꝯtingit q̄ tales ſubito moriũt̃ ⁊ ſic a ꝓpoſito ſuo defraudant̃. Cũ iſto eñ diuite multi hodie dicunt apud ſe. Epulare. letare. quieſce. plenus es bonis. vtere letus eris. nõ curo qualia ſint poſt me tp̃a. fiat tñ pax ⁊ fertilitas in dieb9 meis. Sȝ timeãt tales ne ſubito ⁊ improuiſe aĩam ab eis rapiant demones exactores. Uñ bene de talib9 ⁊ ſimilib9 ſic dicit Auguſtin⁹. Gaudet piſcis: qñ hamũ nõ videns eſcaȝ deuorat. Sȝ cũ piſcator eũ adducere cepit: viſcera ei⁹ torquent̃ primo. deinde ab omĩ leticia ſua ꝑ ipam eſcã de q̃ letatus eſt ad ꝯſũptõnem trahit̃. Sic ſũt oẽs qui de bonis tp̃alib9 beatos ſe putant. hamũ eñ acceperũt. ⁊ cũ illo vagãtur: veniet tp̃us vt ſentiant quanta tormenta cũ auiditate deuorauerũt Hec Aug⁹. Quis intelligens hec. in diuitijs ſpem ſuã ponet. cum ⁊ diuitie tam facile amittant̃. ⁊ hõ tã ſubito moriat̃? Qui eñ iſta bñ attẽderet. de facili ab auaritia caueret. Nã vt ait Hiero. facile ꝯtempnit oĩa: q̃ ſe cogitat moriturũ. Diuitie ergo ſi affluãt noli coꝛ apponere. etſi nõ affluãt. noli ſolicit⁹ ꝑ eis eſſe. ne ĩmũda peſte maculeris auaricie. Nã vt ait Ambro. oẽs cupidi. oẽs auari. gyȝei leprã cũ diuitijs ſuis poſſidẽt. Et vt dicit Criſ. q̃ auaritie ſeruit: ⁊ p̃ntib9 ꝯpedib9 ꝯſtringet̃. ⁊ futuris incẽdijs ꝑparat̃. Dicit̃ tantũ malũ eſſe in inferno. q̄ ſemꝑ ſiciant ⁊ nũq̃ ſacient̃. ⁊ hãc penã auari iam ſuſtinẽt. cui tantã cupiditatẽ acquirẽdi diuitias hñt. vt nullo modo ſacient̃. Unde dicit Baſilius de iſto diuite. q̄ horrea q̃dem crepabant ꝑ copia ꝯditorũ. auarus tñ animus nequaq̃ implebat̃. Que ẽ iſta auiditas hominũ cũ ipſius belue modũ nõ habeant. Tunc eñ belue rapiũt quando eſuriũt: parcũt ṽo prede. cũ ſaturitatẽ ſentiũt. Inexplebilis ẽ auaricia hoim. ſemꝑ rapit. ⁊ nunq̃ ſaciat̃. nec deũ timet. nec homiẽm reueret̃. nec patri parcit. nec matrẽ agnoſcit. nõ frĩ obtpat. nõ fidem amico ſeruat. viduam opprimit. pupillũ inuadit. Que ẽ inſania hec acq̃rere aurũ ⁊ ꝑdere celũ? At autem dicit Petrus damiani. auaritia q̃ſi biceps ẽ coluber. vtroq3 conſueuit oꝛe mordere. vtroq3 peſtiferum virus influere: duȝ aut aliena res querit̃. aut habita delectabilit̃ poſſidet̃. Aliena etiã ſm̃ Gregoriuȝ rapere cõuincit̃. q̃ vltra ſibi neceſſaria retinere ꝓbat̃. Uñ dicit hic baſilius. An iniuſtus eſt deus: inequaliter res nobis diſtribuẽs. Cur tu habũdas. ille ṽo mendicat. niſi vt tu bñ diſpenſatõnis merita ꝯſequaris. ille ṽo paciẽtie brauijs decoret̃. At tu nõne ſpoliatoꝛ es: q̃ diſpenſanda ſuſcepiſti. propria

reputādo? Eſt panis famelici quē tu tenes. nu-
di tunica. quā ī ꝯclaui ꝯſeruas. diſcalciati cal-
cius. q̄ penes te marceſcit. indigētis argentuꝫ
qḋ poſſides. q̄circa tot īiuriaris. q̄t dare valēs
Hū ⁊ Berñ. Clamāt nudi. clamāt famelici. cō-
q̄rūt ⁊ dicūt diuitibꝰ. Nob̄ fame ⁊ frigore miſe-
rabilit̄ laborātibꝰ. qḋ ꝯferūt tot mutatoria. vel
extēſa ī ꝑticis vel plicata in māticis? Nr̄m ē qḋ
effūditis. nob̄ crudelit̄ ſubtrahit̄. qḋ inanit̄ ex-
pēditis. Et nos eñ dei plaſmatio: xp̄i nos ſan-
guie redēpti ſumꝰ. Nos igit̄ frēs vr̄i. videte q̄le
ſit. de fr̄na portōne paſcē oculos vr̄os. vita nr̄a
cedit vobis ī ſupfluas copias. Nr̄is neceſſitati-
bus detrahit̄. quicq̄d accedit vanitatibꝰ vr̄is.
Duo deniq; mala de vna ꝓdeūt radice cupidita
tis. dū ⁊ vos vanitādo ꝑitis. ⁊ nos ſpoliādo pe
rimitis. vñ ⁊ Chriſ. Oīa q̄ nob̄ deus dat. ꝑ nos
alijs dat: vt de eo qḋ accepimus partem impo-
tentibus faciamus. Oratio.

Ne reuoces me dñe ī dimidio dieꝝ meo-
rū: nec morte inprouiſa me ꝑire ꝑmit-
tas: ſꝫ ſpatiū vere ⁊ fructuoſe ⁊ tibi ḡ-
te pn̄ie mibi ꝯcedas: vt ſic valeā trāſitoria con
tēpnere. ⁊ digna ſatiſfactōne ī bac vita pc̄ta de
lere: q̄tenꝰ pꝰ bāc vitā merear ſine īpedim̄to te
videre. ⁊ ad te letus ac ſecurꝰ ꝑuenire. Tu es eī
dñe expectatō mea. ⁊ apud te ē mea ſubſtātia.
tu es ꝑs bēditatis mee. q̄ reſtitues bereditateꝫ
meā mibi. vbi cū fr̄ibꝰ meis electis tuis q̄ſcaꝫ
epuler. ⁊ iocūder. in ꝯſpectu tuo inet̄nū Amē.

De probatica piſcina ⁊ paralitico.
Capitulum. LXXVIII.

Poſt bec aſcendit ibs in
birl'm ad diē feſtū iudeoꝝ. ſ. pētbe-
coſtes. ⁊ boc erat feſtū nouoꝝ. qꝛ ī
bac ſolēnitate mēſis ꝑmitiuoꝝ offe
rebant̄ ꝑmitie frugū. Ubi notandū. q᷑ apḋ iu-
deos erāt p̄cipue tria feſta. in q̄bꝰ ōbebat q̄libꝫ
aſcēdere ad locū ſtatutū a deo: ſicut erat tūc tē
plū. ſ. in ſolēnitate azimoꝝ. in ſolēnitate ebdo-
madaꝝ. ⁊ in ſolēnitate tabernaculoꝝ. Pr̄ia ſo
lēnitas. ſ. azimoꝝ. q̄ vocabat̄ pbaſe. fiebat an-
nuatim ī p̄io mēſe. boc ē in marcio. ad ꝯmeō-
randū bñfitiū liberatōis de egipto. qꝛ pbaſe int̄
p̄tat̄ trāſitus. Iſtud feſtū ſp̄ualit̄ celebramꝰ q̄ñ
iā dimiſſis vitijs ad ōtutes trāſimꝰ. Scōm fe-
ſtū. ſ. ebdomadaꝝ boc ē pentbecoſtes. fiebat in
memoriā legis date. q̄ data fuit q̄nq̄geſima die
ab exitu de egipto. Hoc feſtū nos celebramꝰ. cū
legibꝰ obtꝑamus. Tertiū feſtū. ſ. tabnaculorū.
boc ē ſcenopbegia. fiebat ad rememorandū di
uinū bñfitiū ꝓtectōis ⁊ deductōis ꝑ deſertū. vbi
ī tabernaclis bitauerūt ſub vmbra ramoꝝ. ad
ſignandū q᷑ ꝑ aridaꝫ terrā deſerti eos duxerit.
ad terrā ꝓmiſſionis. Hoc feſtū nos celebramꝰ.
q̄ñ ꝑ būc mūdū q̄ſi ꝑegrini trāſimꝰ. ⁊ ſic trāſeū
do virides ramos bīe. ⁊ de ōtute in virtutē ꝓfi-
cere debemꝰ. Ad dies feſtos iudeoꝝ dñs aſcen-
dit. bō cū boībꝰ ſolēnitates celebrās. ⁊ cum eis
dies feſtos agēs. ne legi ꝯ̄rius videret̄. ⁊ vt po-
pulis vndiq; tūc ꝯfluētibꝰ. fidei doctrinā annū
ciaret ⁊ īpartiret̄. ſalutiſq; miſteriū pādere. ⁊
veritatis lumē oñderet. ac ōtutē ſuā manifeſta
ret. ⁊ eos ꝑ doctrinaꝫ ⁊ ſigna attrabēt. Erat
aūt ī birl'm iuxta templū ꝓbatica piſcina. in q̄
aq̄ pluuiales. a tēplo ⁊ edifitijs tēpli ſtillantes
colligebant̄. Et dicebat̄ piſcina. qꝛ aq̄ nō bñs
piſces ī aliq̄ ꝯcauitate collecta. etiā piſcina q̄ſi
ꝑ ꝯ̄riū dici ſolet. Et a ꝓbaton grece qḋ ē ouis la
tine dicebat̄ ꝓbatica. q̄ſi ouina ſeu ouiaria. vel
peculialis: qꝛ miſtri. ſ. natbinei q̄ aq̄ baiuli in
templo erāt. exta et cadauera pecudū ⁊ p̄cipue
ouiū. q̄ ⁊ plurimū in ſacrifitijs offerebant̄. ī ea
ad ſacrifitiū p̄io lauabāt: ⁊ poſtea ī luteribꝰ ī
atrio ſacerdotū exiſtentibꝰ. cuiꝰ interp̄tatōnem
ponit ī bebraico dicēs. q̄ cognomiant̄ bebraice
betbſaida. i. domus pecoꝝ ſeu peculialis. qꝛ ibi
corꝑa pecoꝝ in porticu iacebāt. donec lauarēt̄
a miſtris. Et babebat q̄nq; porticꝰ ⁊ aditꝰ in
circuitu. vt ꝑ plura loca poſſēt miſtri ad aquā
deſcēdere ⁊ inde boſtias abluere. In bis. ſ. porti
cibꝰ iacebat ī caſulis ⁊ locis. ⁊ ad q̄ſcendū pa-
tis. magna multitudo languentiū. cecoꝝ. clau-
dorū. aridorū. ⁊ alioꝝ infirmoꝝ. expectantium
aque motū. Et ſubdit̄ cauſa. Angelus aūt dñi
ſ̄m tp̄s aliqḋ. i. ī diuerſis tp̄ibꝰ ꝑ interpolatōeꝫ
deſcēdebat in piſcinā. ⁊ mouebat̄ aq̄ ex deſcēſu
angeli. q̄ dabat virtutē ſanatiuā aque illi. ⁊ ſa-
nabat̄ vnꝰ infirmꝰ. ſ. q̄ primꝰ deſcēdebat ī aquā
pꝰ eius ab angelo motōem. a q̄cunq; detinebat̄
infirmitate. Quia eñ incertū erat tp̄s. q̄ ange
lus in piſcinā deſcendere. ⁊ aqua moueri debe-
bat: iō languētes ꝯtinue ibi iacebāt. vt parati
eſſent. Dicunt̄ aūt languētes diu ex q̄cunq; in-
firmitate infirmati. qꝛ languor ē longꝰ angor.
Cauſa ōo deſcenſus angeli ⁊ ipſiꝰ miraculi aſſi-
gnatur a quibuſdam dicentibus. q᷑ in piſcina
fuit lignum dominice crucis. ⁊ propter eius p̄-
ſentiam ⁊ reuerentiā fiebant iſta: quod ibi per
aque motōem enatauit tempore cōuenienti. ſ.
appropinquāte paſſione xp̄i. Per boc etiaꝫ oñ-
debat̄. qꝫ natura bumana a morbo peccati per
lignum dominice crucis erat ſananda. Et quia
boc auctoritate nō ꝓbatur: ideo potius eſt di-
cendū. q᷑ piſcina reuerentiā accepit. tum a fa-
cto. tum a miſterio. A facto autē duplici. ſ. ab
ablutōne ſacerdotū ⁊ boſtiarū ⁊ ab boſpitalita
te pauperum ibi receptoꝝ. A miſterio autē. qꝛ
ibi ſp̄uſſanctus dignitatem figuraliū boſtiarū
oñdere voluit: propter dignitatē paſſionis xp̄i
que in eis ſignificata fuit. ⁊ ideo angelus locū
illū viſitauit. ⁊ mouebatur aqua. vt infirmi ex
ipſo aque motu ſcirent graciā curatōnis adeſ-
ſe. Mouebat̄ autē forti motu. ⁊ turbabat̄. qꝛ a
fundo cōmiſcebatur. qḋ relictum fuit ex ablu-
tōne de carnibus ſanctis. cum aqua ſanctifica-
tōnis ⁊ curatōnis vt baptiſmus ſignificaretur
cōmixtus cum paſſione xp̄i. qui curatōem ſpi-
ritualem perfectā fuit exbibiturus. Uoluit er
go dominus expreſſam figuraꝫ baptiſmi ī bac
piſcina oſtendere: que cōueniebat cum baptiſ-
mo in mūdando ⁊ ſanando. virtute occulta dei

ad motõem angeli. ſicut baptiſm⁹ ſub ſenſibili
elemento mũdat aĩam virtute occulta verbi. et
aliqñ cũ hoc ſanat coꝛpus miraculoſe. Verũtñ
qꝛ figura eſt. deficit a figurato. ideo iſta piſcina
nõ ſanabat niſi coꝛpus. ⁊ vna vice nõ ſanabat
niſi vnũ. baptiſm⁹ aũt ꝑtingit ad aĩam: ⁊ ſanat
oẽs quotq̃t veniũt ad ipm̃. niſi ponãt impedi-
mentũ Hec itaqꝫ piſcina ſanãs infirmitates ĩ-
uiſibili virtute. apparuit añ baptiſmuꝫ xp̃i. ad
ſignandũ virtutẽ hui⁹ baptiſmi. q̃nqꝫ poꝛtic⁹ ha
bens. i. aditus. ꝑ q̃s ſignanꝭ lex. ꝓphe. agyogra
pha. euangeliũ. ⁊ ap̃lica doctrina. hec em̃ q̃nqꝫ
mentõem faciũt de xp̃i baptiſmate. q̃ſi ad ipſuꝫ
p̃bentes aditũ. tria prima figuratiue: duo alia
exhibitiue. Per angelũ deſcendentẽ in piſcinaꝫ
ſignaꝭ xp̃c. qui dicitꝭ magni ↄſilij angelus. ipſe
em̃ deſcendens in ioꝛdane. vim regeneratiuã de
dit aquis. tactu ſanctiſſime carnis ſue. Sꝫ qm̃
diuina virtus nõ alligaꝭ ſacramentis. ideo ad
hoc ſignificandũ. languidus iſte de quo hic agi
tur. nõ fuit ſanatus ꝑ deſcenſũ in piſcinã. ſed ꝑ
xp̃i ſermonẽ. cũ ei dixit. ſurge tolle grabatũ tu-
um ⁊ ambula. Multi erãt ibi infirmi: ſꝫ vn⁹ ſa-
nabaꝭ. qꝛ ſol⁹ in vnitate fidei ⁊ eccl'e q̃ vnũ deũ
colit ↄſiſtens iuſtificaꝭ. vn⁹ dñs. vna fides. vnũ
baptiſma. Ve ḡ illis q̃ vnitatẽ odiũt. ⁊ in hoibꝰ
ꝑtes faciũt. Erat aũt ibi paralitic⁹ iacens in
grabato. ⁊ trigintaocto annos hñs in infirmi-
tate ſua. In quo oñdiꝭ infirmi patiã: q̃ tot an-
nis expectauit eripi. ⁊ ñ ↄ̃ſiſtebat. ⁊ꝑ hoc digni
oꝛ ad ſanandũ apparebat. Iſte em̃ ꝓpter pecca-
tum p̃cedens infirmitatẽ incurrerat. ⁊ diu pu-
nitus fuerat. et qꝛ penã pacienter ſuſtinuerat.
ideo dignuꝫ erat. vt ei ſubueniretꝭ. Propter qđ
dñs nõſolũ oculo coꝛꝑis: ſꝫ etiã miſeratõis eũ
videns: dixit ei. Vis ſan⁹ fieri? Quaſi diceret. ĩ
volũtate tua ẽ. qꝛ tu tibi ꝑ pc̃m fuiſti cauſa ĩ-
firmitatis. ⁊ ideo voluntatẽ ad me a pc̃o ↄuer
te. ſicut ad auctoꝛẽ ſalutis ⁊ curaberis. Nõ pe-
tit q̃ſi dubitans de volũtate. ſꝫ vt euꝫ erigat in
ſpem ſanitatis. de q̃ iaꝫ q̃i deſꝑabat: ⁊ vt magis
excitet deſideriũ ei⁹. qꝛ ꝑ hoc homo dignioꝛ effi
ciꝭ accipere dei donũ. R̃ndit ei languidus. oñ-
dens ſuũ deſideriũ. Dñe. hoiem nõ habeo. vt cũ
turbata fuerit aqua. mittat me in piſcinã. Dũ
em̃ venio ego. ali⁹ añ me deſcendit: q̃ſi diceret.
Multũ deſidero. ⁊ bñ habeo voluntatẽ. ſꝫ inopia
tanta ẽ. q̃ ñ habeo adiuuantẽ ⁊ poꝛtantẽ. ⁊ ego
tam debilis ſũ. q̃ ita cito ſicut alij venire ñ poſ-
ſum. Pc̃oꝛ em̃ omĩ deſtituiꝭ auxilio hũano. ⁊
hoc quidẽ facit pc̃m in hoĩe ip̃o. qꝛ tollit ↄmu
nionẽ ſc̃oꝝ. ꝑ quã deberet hr̃e adiutorium ab
alio. ⁊ vulnerat ipaꝫ naturã. ꝑ quã deberet ha
bere auxiliũ in ſeip̃o. Hoc aũt dicebat palitic⁹
qꝛ videbat ihm̃ foꝛtẽ ⁊ aptũ ad poꝛtandũ eũ. et
magnũ reputaret ſi in hoc ei ſeruire velleꝫ. Sꝫ
ſtatim ↄtulit ei maius bñficiũ. videlicꝫ ſanita-
tem ꝑfectã. Vñ ſequiꝭ. Dicit ei ihs. Surge re-
ſtitutus ſanitati: tolle grabatũ tuũ. reſtitutus
priſtino vigoꝛi. ⁊ ambula. ad declaratõem diui
ni miraculi. Grabatũ ſyriace diciꝭ a graba qđ
eſt caput. qꝛ ẽ lectus poꝛtabilis. in quo tm̃ ca-
piti aliq̃d ſubſtratum ẽ. ⁊ ſolũ caput in ſtramẽ
to requieſcit. ſicut pauꝑes infirmi habẽ ſolent
Et ſtatim ſan⁹ factus ẽ. qꝛ diuina virt⁹ infinita
eſt. ⁊ in inſtanti opaꝭ. ſanitas aũt que virtute
nature reſtituiꝭ. in tp̃e eſt. ⁊ nõ in inſtanti ac-
quiriꝭ. ⁊ ſuſtulit ſeu poꝛtauit grabatũ ſuum. ⁊
ambulabat. in ſignum reſtitute virtutis. Et ſic
poꝛtat penitens onus peccati in quo pri⁹ req̃e-
uit. qñ iniunctã ſibi ꝓ peccato pnĩam ſuffert. ⁊
ambulat ſicut gradu coꝛꝑis ita ꝓfc̃u virtutis
Grabatum em̃ in quo iacet peccatoꝛ: ẽ peccati
delectatio: qꝛ q̃diu homo poꝛtatur ab iſto gra
bato. vel de eo ſurgere nõ p̃t. infirmus eſt. ſꝫ cũ
ſurgit de eo. ⁊ poꝛtat eũ: tũc eſt ꝑfecte curatõis
ſignũ: ſed multotiens impediꝭ homo ne poꝛtet
grabatũ ſuũ. ꝓpter peccati cõſuetudinẽ. Hic ḡ
factũ eſt miraculũ ⁊ intus in aĩa ⁊ exteri⁹ ĩ coꝛ
poꝛe. Ad lr̃am q̃ppe p̃cepit. vt ſurgeret ⁊ tolle-
ret grabatũ ⁊ ambularet. vt oñderet ꝑfectã ſa-
nitatẽ hoĩ reſtitutã. In omibꝰ em̃ miracul' ſ̃m
ipſi⁹ nature optimum. dñs opus fecit ꝑfectũ. ſi-
cut de aqua ꝑfectũ fecit vinũ: qꝛ dei ꝑfecta ſunt
opa. Nihilomin⁹ tñ hec tria in iuſtificatõne p̃-
cepit pc̃oꝛis. primo q̃ ſurgat recedendo a pec-
catis. ſc̃do vt tollat grabatuꝫ. poꝛtando onus
pnĩe ꝓ eo. tertio vt ambulet ꝓficiendo in bonũ.
⁊ de bono in meli⁹ ⁊ eundo de virtute in virtutẽ
Conſidera hic. q̃ trigintaocto annos iſte infir-
mus habebat. ⁊ tñ nõ deſperabat. in q̃ pc̃oꝛibꝰ
exemplũ daꝭ pacientie. ⁊ vt ꝑſeuerãter inſiſtẽt
oꝛoni. cũ ſpe ſalutis ↄſequende ab eo: q̃ ait. Pe
tite ⁊ accipietis. q̃rite ⁊ inuenietis. pulſate ⁊ a-
perieꝭ vobis. Vñ Chriſ. Oñdiꝭ pacientia para
litici. triginta em̃ ⁊ octo ãnos manẽs hic. ⁊ ſ̃m
vnũquemqꝫ annũ. alios quidem erutos videns
ſeipm̃ õo detentuꝫ egritudine: neqꝫ ita recedit
neqꝫ deſperauit. Et nimirũ nõſolũ p̃teritoꝝ tri
ſtitia: ſꝫ ⁊ futuroꝝ deſperatio: ſufficiẽs erat eũ
niſi paciẽs eſſet abigere ab hoc loco. Sꝫ tũc q̃-
dem infirmitas impedimentũ volẽti curari fie-
bat: nũc aũt dñs vnuſq̄ſqꝫ ẽ accedere. Nõ ei an-
gelus eſt q̃ turbat: ſed angeloꝝ dñatoꝛ: qui oĩa
opaꝭ. Nõ eſt nũc dicere laborantẽ hoiem nõ ha
beo: nõ eſt dicere. in quo venio deſcẽdere. alius
ante me deſcẽdit: ſꝫ etſi oꝛbis terraꝝ vniuerſus
veniat. grã nõ conſumitꝭ. neqꝫ actio finiꝭ: ſꝫ ſil'
manet ⁊ talis qualis añ hoc: ⁊ ſicut ſolares ra-
dij ꝑ vnamquãqꝫ illuminãt diẽ. ⁊ nõ ↄſumunꝭ
neqꝫ a multa largitõne minor ei⁹ fit lux. ita et
multomagis ſp̃us actio in nullo minuiꝭ. a ml'-
titudine eoꝝ qui pociunꝭ ea. Et iterũ. Erube-
ſcamus dilecti: ⁊ ingemiſcamus in multa deſi-
dia. Triginta ⁊ octo ãnos habebat aſſiſtẽs pa-
liticus. ⁊ ñ potitus eſt his q̃ volebat. ⁊ nõ poci
ebatur. nõ a ꝓpria negligentia: ſꝫ p̃peditus ab
alijs. ⁊ vim paciẽs. ⁊ neqꝫ ita toꝛpebat. Nos aũ
ſi decem diebus aſſiderimus ſtudioſe ꝓ aliquo
rogantes. ⁊ non potiti fuerimus. neglimus de
reliquo. eodem vti ſtudio. Et hominibus tanto
quidem aſſidemus tempoꝛe militãtes ⁊ afflicti

⁊ in fine multotiẽs ab ipa ſpe excitẽtes. dñatori
do clemẽti. vbi omino ẽ recipe retributõez mł
to maiorẽ. laborib nõ ſuſtinem⁹ aſſidere cũ de-
cẽti ſtudio. Et q̃nto hec ſupplicatio digna? Etſi
nihil ſuſcipe eſſet. hoc ipm. ſ. ↄtinue ei loq̃. noie
infinitis dignũ bonis eſſet eſtimare? Sʒ labo-
rioſũ: aīs. ↄtinua oꝛo. Et q̃ tibi grã vtiq; eẽt vt
ei⁹ rei ſuſcipes mercedẽ. ſi nõ laborioſa hec res
eſſet? Quĩ circa illa magis aīa affectuoſe diſpo
niẽ. p quib laborauit Hec Criſ. Cõſidera etiã
q̃ ſicut dñs req̃ſiuit infirmũ ſi vellet ſan⁹ fieri.
ita nobis ſine nr̃o ↄſenſu. ſalutẽ nõ dabit. Et fa
ciliter ↄſequiẽ hõ veniã a deo. dũmodo velit. et
obicẽ ñ ponat. Et iõ inexcuſabiles ſũt pctores
voluntati dñi ⁊ ſue ſaluti nõ ↄſentiẽtes. Quia
vt ait Aug⁹. Qui creauit te ſine te: nõ iuſtifica
bit te ſine te. Moraliẽ pbatica piſcina. i. ouilẽ.
in q̃ oues lauabanẽ. q̃ in ſacrifitio deo offere-
banẽ. ↄuerſatõem deſignat ſanctã ⁊ religioſã ĩ
qua lauaẽ aīa. q̃ ouis debet eſſe p innocentiaʒ.
vt offeraẽ dño p opatõem bonã. Habet iſta pi-
ſcina q̃nq; portic⁹ ꝓpter q̃nq; ſenſ⁹ corpis. p q̃s
oīs noſtra actõ ad effectũ ſeu ꝓfectũ duciẽ. In
his aũt. i. ſenſib nr̃is iacet magnitudo magna
languentiũ: q2 multiplex ẽ corruptio ſenſuum
corpaliũ. Quotq̃t eñ in aliq̃ ſenſu illicitos ap-
petit⁹ q̃s hʒ. tot in eodẽ ſenſu languẽtes ↄtinet
Aqua in q̃ languidi ſanabanẽ. ſignificat ↄpũ-
ctõem. angel⁹ do qui mouebat aquã. ſpm ſãctũ.
Angel⁹ dñi deſcẽdebat in piſcinã. ⁊ mouebatur
aq̃. ⁊ ſanabaẽ infirm⁹. Sic ſpũſſanct⁹ quotiens
in nos deſcẽdit ⁊ in nobis excitat grãm ↄpun-
ctõnis. ſanaẽ nr̃ anim⁹ vel ſenſ⁹ a q̃cũq; detine-
tur infirmitate corruptõnis. Circa iſtos infir-
mos p̃dictos notaẽ morbi diuerſitas. Oẽ eñ
peccatũ aut fit p inertiã ⁊ deſidiã: aut p ignorã
tiam. aut p infirmitatẽ hũanã. aut p certã ma
litiã. aut p conſuetudinẽ longã. Illi q̃ peccant
p inertiã ⁊ deſidiã. ſũt lãguidi. q̃ languẽt ꝓpter
inopiã ⁊ defectũ grẽ ⁊ boni. Illi q̃ peccãt p ig-
rantiã. intelligunẽ p cecos: q2 ceci ſũt q̃ lumen
fidei nõ hñt. vel qui nec dñm nec ei⁹ mãdata co
gnoſcũt. Illi q̃ peccãt p infirmitatẽ hũanã. in-
telligunẽ p claudos. claudi eñ ſũt q̃ firmũ greſ-
ſum nõ hñt. ⁊ in ſemita iuſtitie ac bonoꝝ opm
greſſus nõ dirigunt. vel qui q̃ vident opari nõ
pñt. Illi q̃ peccant p malitiã. intelligũẽ p ari-
dos. tales eñ arefacti ſũt ab humore grẽ ⁊ vo-
lũtatis bone nã aridi ſũt. q̃ quicq̃d agant. ſine
pinguedine caritatis ſũt ⁊ operanẽ. vel qui in
bona actõne. vel elemoſinaꝝ largitõne manus
nõ porrigũt. Illi qui peccãt p ↄſuetudinẽ inue-
teratã. intelligũẽ p infirmuʒ. qui trigintaocto
annos in infirmitate ſua habebat. Iõ aũt po-
tius ſanauit iſtũ inueteratuʒ. q̃ aliquẽ cecum.
claudũ vel ariduʒ. ad innuendũ q̃ ſi deus aliq̃n
iuſtificat hoīem qui peccauit p ↄſuetudinẽ lõ-
gam. nõ debet deſperare aliq̃s qui peccauit aut
p deſidiã vt languid⁹. aut per ignorantiam. vt
cecus. aut p infirmitatẽ vt claudus. aut p ma
litiã vt aridus. Qꝫ aũt vnus tñ ſanaẽ de mul-
titudine languidoꝝ. ſignat q̃ pauci ſaluanẽ d
multitudīe vocatorũ. Qui lãguerat: ſurgit. ac
grabatũ domi reportat ⁊ ambulat. cũ aīa a vi-
tijs ſurgens. ⁊ a torpore ac praua ↄſuetudīe ſe
erigẽs. pctoꝝ remiſſione curata: ſe ad internã
ſui cuſtodiã cũ ipo corpe refert. ne q̃d iterũ vñ
feriaẽ admittat. ac de virtute in virtutẽ ambu
lans. ⁊ in bono ope pficiẽs. vſq; ad viſioneʒ dei
feſtinat. Erat aũt ſabbatũ die illa. q̃ñ fiebãt
iſta. in q̃ nõ ẽ licituʒ opa facere ſeruilia. Dice-
bant g̃ iudei. illi q̃ ſanatus fuerat. Sabbatũ ẽ.
i. dies feriatus. nõ licet tibi ꝓpter legis phibitõ
nem tollere grabatũ tuũ. Quaſi diceret. Si ſa-
nitas nõ erat differẽda: nũquid et opus fuerat
impandũ? Sic dicũt mali ↄſiliarij. feſtũ eſt. nõ
licet tibi ieiunare aut pñiam facere. Iſti falſũ
dicebãt: q2 opa corpalia q̃ ad cultũ ⁊ honorem
dei ſũt. in ſabbato licite fieri pñt. Sicut ſacer-
dotes corpaliter opabãẽ in tẽplo: ipm templũ
ornando. hoſtias lauando. ⁊ imolando. ⁊ ↄſilia
faciẽdo. Silr̃ portatio illi⁹ grabati erat ad ma-
gnificentiã diuini miraculi. ſicut ⁊ mõ illi q̃ de
carcerib ⁊ hmõi liberanẽ. portãt ↄpedes ſuos
publice. ad manifeſtatõem ſue liberatõnis mi-
raculoſe. Sʒ tñ aliter ſe excuſat iſte ſanatus:
q2 auctorẽ ſanitatis ſue obiciẽs calũniantib. ⁊
auctorẽ dñice legis p̃tendẽs: rñdit eis dicens.
Qui me ſanũ fecit. ⁊ p hoc ſe diuinã virtutẽ ha
bere oñdit: ille tãte auctoritatis ⁊ virtutis mi-
hi dixit. tolle grabatũ tuũ ⁊ ambula. et huic o-
bediendũ fuit. Quaſi diceret. Ille q̃ me diuina
virtute ſanauit. eadẽ virtute ⁊ auctoritate mihi
p̃cepit. ⁊ p ↄſequens ſibi q̃ tantus ẽ. ⁊ bñfitium
mihi tale ↄtulit. obedire teneor. nec ſum tranſ-
greſſor. Quare eñ nõ acciperẽ iuſſionẽ: a quo
acceperã ſanitatẽ? Nõ cedit aduerſarijs. nec ti-
met p̃dicare eũ: q̃ eũ ſanũ fecit. Sʒ q̃s vel vbi
ẽ qui nũc contra ſeuitiã principũ vel damnuʒ
ꝓpriũ eũ p̃dicet? Et q2 curatuʒ hoīem qui p cu-
rantẽ ſe cõuenientẽr excuſabat calũniari nõ po
terant: ideo xp̃m curantẽ calũniari nitentes: q̃
rebant de eo. nõ quidem bona intentõe vt ꝓfice
rẽt: ſʒ maligno aīo vt pderent. Et hãc eoꝝ ma
litiã. ipoꝝ verba manifeſtant. cum eñ dñs et
ſanauerit languidũ. ⁊ tolli iuſſerit grabatũ. p̃-
mũ virtutis diuīe oſtenſiuũ ⁊ irrefragabile ſi-
gnũ ſubticent ⁊ aliud q̃d tranſgreſſio legis vi-
debaẽ replicant. interrogãdo eũ: dicẽtes. Quis
eſt ille hõ. q̃ tibi dixit. tolle grabatũ tuũ et am-
bula. Quaſi diceret. Malus hõ ẽ. qui talia p̃ce
pit. Nõ calũnianẽ de collatõe ſalutis: ſʒ de por
tatõe lecti. ⁊ ſic accipiebãt q̃d poſſent ſaltẽ ap-
parenter rephendere. nõ q̃d poterant laudare.
Sic mali hoīes. ⁊ malitioſe cõtra aliquẽ agen
tes. frequẽter notãt ⁊ ↄſiderãt ĩ alijs q̃d poſſint
rephendere ⁊ accuſare: nõ q̃d poſſint laudare ⁊
ad edificatõem trahere. ſi q̃d boni in eis videnẽ
tacent. ⁊ mala ſi qua vidẽt: manifeſtãt. et q̃nq;
etiã bonũ in malũ ↄuertũt. Ubi Criſ. Videa
mus quãtũ liuor malũ. ⁊ qualiter aīme oculos
excecat. aduerſus eius qui captus eſt ſalutem.

Inuidi eñ ꝓprie ratõem nõ faciũt ſalutis. et fe-ris ſũt ↄ̃teriores. Ille quidẽ aut cibo indigẽtes aut pri⁹a nobis exacerbate aduerſus nos ar-manẽ. hi vo et bñfaciẽtes multotiẽs his q̃ ſunt iniuſta facientiũ bñfactores diſpoſuerũt. Igiẽ feris quidẽ hi ſũt difficiliores. demonibꝫ pares. fortaſſis aũt illis deteriores. Illi eñ ad nos q̃-dem inexpiabilẽ hñt inimicitiaꝫ. his aũt quibꝫ ſũt eiuſdeꝫ generis. nõ inſidianẽ. Hi vo neqꝫ cõ munionẽ nature verecũdanẽ. neqꝫ ſibipis par cũt. pri⁹ eñ q̃ eoꝝ quibꝫ inuident ſuas ipoꝝ aĩ mas torquent tumultu oĩ ꝛ triſtitia implentes eas vane ꝛ inanẽ. Hec paſſio ꝛ fornicatõne et adulterio multũ eſt deterior. Nã hec quidẽ vſqꝫ ad eũ q̃ egit ſtant. liuor vo tyrãnis eccleſias in-tegras euertit. ꝛ orbem terrarũ vniuerſũ leſit. Hec homicidij mater ẽ. Interfecit frẽm Cayn. ita iacob Eſau. ita ioſeph frẽs. ita homĩes vni uerſos dyabolus. Et nimirũ alijs ẽ difficilior. ꝛ ſi non miſerearis. etſi vigiles. etſi ieiunes. oĩbꝫ ſordidior factus es inuidens fratri Hec Chriẽ.

Is aũt q̃ ſanus fuerat effect⁹ neſciebat ↄ̃ iħu quis eſſet. ſ. genere ꝛ patria. licꝫ ſciret ĩ ꝑſona ꝛ pñtia. ꝛ qꝛ diu languidus iacuerat. iõ ꝛ facta xpi ꝛ ei⁹ famã ignorabat. Iħs aũt nolens ſe ia ctare de miraculo. declinauit a turba ↄ̃ſtituta in loco. ꝑmittẽs ab ipis ſuuꝫ factũ examinari. vt eo abſente teſtimonium fieret inſuſpicabile. dãs q̃ꝫ exemplũ nõ querẽdi in bonis opibꝫ lau-dem ꝛ fauorẽ hoĩm. ac declinãdi aliqñ cõſortia calũniari volentiũ. ꝛ fugiẽdi oculos inuidoruꝫ in opibꝫ nr̃is. ne ex hoc inuidia creſcat in eis.

Poſtea ꝓpalato miraculo ꝛ ſoluta turba. in-uenit eũ iħs in templo: qꝛ ad agendũ grãs de ſa nitate ſibi collata. frequẽtabat templuꝫ. qd̃ eſt loc⁹ ad orandũ. In turba poſitus nõ cognouit iħm: ſꝫ poſt in templo inuenit ꝛ cognouit euꝫ In quo miſtice daẽ intelligi. q̃ iħs in multitu dine hoĩm. ꝛ in turbine curaꝝ tꝑaliũ. de facili nõ inuenẽ: ſꝫ in ſpũali ſecreto ꝛ in templo cor dis. qd̃ deus inhabitare dignaẽ. Vñ Chriẽ. In-uenit eũ in templo qd̃ maxime religionis eſt ſi gnũ. Nõ eñ ſeceſſit ad nũdinas et circuitõnes. neqꝫ voluptati aut negligentie ꝛ remiſſione de dit ſeipm̃. ſꝫ in tẽplo ↄ̃uerſabaẽ. Iħm in turba nõ cognoſcebat. cognouit in tẽplo. in loco ſa-crato. Vñ ꝛ Aug⁹. Difficile eſt in turba videre iħm. Solitudo q̃dam neceſſaria ẽ menti noſtre Quadam ſolitudĩe intentõis videẽ deus. Tur-ba ſtrepituꝫ hꝫ. viſio iſta ſecretũ deſiderat Hec Aug⁹. In hoc ḡ daẽ nobis intelligi: qꝛ ſi grãm ↄ̃ditoris cognoſcere ꝛ ad ei⁹ viſionẽ venire vo-lumus. fugienda ẽ turba cogitatõnũ ꝛ effectuũ prauoꝝ. declinãda ſũt ↄ̃uenticula hoĩm malo-rũ. ꝛ fugiendũ eſt ad templũ cordis noſtri ꝛ in-terne orõnis. i. ad ſecretũ munde ↄ̃ſcĩe. vt noſ-ipos templũ dei ſtudeam⁹ facere. q̃s deus inui-ſere ꝛ in quibꝫ manere digneẽ. Et dixit ei. in-ſtruẽs eũ ad cautelã futurorũ. Ecce ſan⁹ fact⁹ es dei bñfitio. iã noli. i. nõ velis peccare dece-ro. hoc ẽ habe voluntatẽ firmaꝫ nõ peccãdi. qꝛ oẽ pcc̃m ex volũtate ſicut ex radice ꝓcedit. De inde ponit ꝛ oñdit q̃ ꝑiculoſa ſit recidiuatio in pcc̃m: dicẽs. ne deterius aliqd̃ tibi ↄ̃tingat vel hic vel in futuro. qꝛ in recidiuãte nouiſſima fi unt peiora prioribꝫ. Et iſtud ꝑiculuꝫ attendiẽ p̃rio ex pte dei. qꝛ recidiuãs grauiẽ peccat ꝓpter ingratitudineꝫ. et iõ a deo graui⁹ puniẽ. Scd̃o attendiẽ ex pte dyaboli: qꝛ ſicut miles caſtrum qd̃ ſemel ꝑdidit. ſi poſtea illud recupat: forti⁹ munit et cauti⁹ cuſtodit. ſic dyabol⁹ forti⁹ mu-nit recidiuantẽ: qꝛ ſeptẽ ſpũs neqores ſe. ibi po nit. ꝛ ad oĩa ſeptẽ peccata mortalia ipm̃ trahit Tertio attendiẽ ex pte hoĩs. qꝛ recidiuans fa-cilius poſtea in pcc̃m cadit. iã eñ ex quadam mala ↄ̃ſuetudĩe peccare ꝓ nihilo ducit. In his ḡ verbis ſuis innuit dñs: q̃ ꝓpter pcc̃a ꝑalitic⁹ languebat. ꝛ q̃ infirmitas illa ꝓpter peccata in flicta fuerat. Vñ Chriẽ. Ubi diſcim⁹. q̃ ex pec-catis ei nata ẽ hec egritudo. Quia eñ ſepi⁹ aĩa in nobis egrotãte. inſenſibiliter nos habem⁹. corp⁹ aũt ſi ꝑuã ſuſcepit leſionẽ. oẽ facim⁹ ſtudi um vt ab infirmitate liberemur. ꝓpterea deus punit corp⁹ ꝓ his q̃ aĩa deliq̃t. Cũ his ꝛ illud di ſcimus. q̃ ſi grauẽ ſuſtineam⁹ penã ꝓ prioribus pcc̃is. deinde in eadẽ inciderim⁹. grauiora paci-emur. ꝛ hoc decẽter. q̃ eñ neqꝫ ſupplitio factus eſt melior. vt inſenſibilis de reliquo ꝛ ↄ̃temptor ad mai⁹ duceẽ tormentũ. Si autẽ hic nõ oẽs ꝓ peccatis torquenẽ. nõ ↄ̃fidamus. nihil eñ nos hic pati ꝓ peccatis. ſignũ eſt maioris illic ſup-plitij. Cauere ḡ debem⁹. ne deũ in penis ↄ̃tem-nendo tanq̃ indurati in pcc̃o ꝑmaneam⁹. vel ſa nati a dño. tanq̃ ingrati in pcc̃m relabamur. ne ꝓpter ↄ̃temptũ vel ingratitudinẽ deteri⁹ no-bis cõtingat. vel qꝛ deteriores efficeremur. vel ḡuiori ſupplitio hic vel in futuro traderemur. Iħs ḡ ſicut exterius corpe. ſic interius mente ꝑaliticũ ſanauit. ꝑmonẽs ne iteruꝫ peccaret et graui⁹ iuditiũ incurreret. Quaſi diceret. Pre-cedẽs pcc̃m eſt tibi dimiſſũ. ne iterũ peccãdo cõ ſtituas te magis reũ. Quis enumerare ſuffici-at mira ꝛ magna opa dñi. exq̃ſita in oẽs volũ-tates ei⁹. q̃ in materiã laudis ſue. ꝛ in vſũ neceſ ſitatis nr̃e creauit. Uidit deus oĩa q̃ fecerat. et erãt valde bona. ꝛ nihil odit eoꝝ q̃ fecit. Soluꝫ peccatũ qd̃ nihil eſt odit. ꝑſequiẽ ꝛ deſtruit. Vñ cũ ſex diebꝫ ſolo verbo cũcta creauit. ãnis pl⁹ q̃ trigĩta ad deſtruẽdũ pcc̃m ĩ mũdo laborauit Hoc ſolũ ẽ qd̃ ei diſplicꝫ. qd̃ oclõs maieſtatis ei⁹ offendit. qd̃ ipm̃ miteꝫ ꝛ ſuauẽ nobis aſperũ et durũ reddit. hoc ẽ qd̃ de angelo dyabolũ fecit. de amico inimicũ. de libero ſeruũ. de ĩcorrupto mortalẽ ꝛ corruptũ. de beato miſerũ. de ciue ex ulem ꝛ eiectũ. de filio dei filiũ dyaboli. hoc ẽ qd̃ nunq̃ impunitũ ẽ relinquendũ. Tũc abijt il le hõ ad publicandũ xpi virtutẽ. ꝛ nũciauit iu deis. qꝛ iħs eſſet q̃ fecit eũ ſanũ. Ecce nũc ĩ mẽ-te ſanatus. fide cognouit dñm. ꝛ eo noto. nõ eſt piger in ãnũciando illũ. Vñ Aug⁹. Nũc aũt ille poſteaq̃ vidit iħm ꝛ cognouit eum ſalutis ſue auctorẽ. nõ fuit piger in euãgelizãdo q̃ viderat

Iſte ḡ nūciauit ſalutē vt ſequať: ſ; illi econtra
pſequūť. Vñ ſequiť. Propterea pſequebanť iu
dei ihm̄. tanq̄ violatorē legis diuine. q: hoc fa
ciebat in ſabbato. agēs cōtra deū. qui reqeuit ī
eo opinātes q̄ nihil penit⁹ eſſet ī ſabbato faciē
dum. ſ; ab omī ope hoīm vacandu; quātūcūq;
ſit vtile ⁊ diuinū. Male de ſabbato intelligebāt
q: hoīem ī ſabbato ſanare. ac pietatē ⁊ miſcōi-
am exercere. pcc̄m eſſe putabāt. Iudei pſeque-
banť xp̄m. opus ei⁹ bonū puertētes in malū. ⁊
adhuc multos hn̄t ſequaces. frequēter ſeruos
xp̄i pp̄ter opus bonū moleſtātes. Cu; ḡ argue-
rent eū. ⁊ murmurarēt de hoc q̄ ī ſabbato opa
bať: excuſās ſe. ait illis. Pater meus q̄ eſt in
celis. q̄uis ī ſabbato ceſſauerit ab omī ope cre-
atōnis. diſpoſitōis ⁊ ornat⁹: tn̄ vſq;modo opať
gubernādo ⁊ inſtaurādo qd̄ corrūpiť in ope et
ppagando. ⁊ p hoc nō ſoluit ſabbatū. ḡ cū ⁊ ego
opor reſtaurās. ⁊ reparās corrupta ⁊ ſanās in-
firma. nō ſoluo ſabbatū: ſ; in opando me patri
cōformo. ⁊ ſicut a p̄cipio creando. diſponēdo ⁊
ornādo. opatus ſū cū ipo. ita facio ⁊ modo. Ac
ſi dicat. Nō tm̄ ſex diebꝫ primis: vt putatis. ope
ratus eſt pater me⁹ creaturas nouas cōdendo ⁊
pducēdo. a quibꝫ reqeuit die ſeptio: ſ; vſq;mo-
do ⁊ ſemp vſq; in finē cōtinue opať. in eſſe cōſer
uādo ⁊ gubernādo. vt cōdita pmaneāt. Nō ſolū
eñ de⁹ oīa fecit: ſ; ⁊ facta ne deficiāt ī eſſe cōſer
uat. ita q̄ ſi ſe rebꝫ ſubtraheret ⁊ eas manu re-
gimis nō retineret. ſicut de nihilo facta ſūt. ſic ī
nihilū vniuerſa tēderēt ⁊ defluerēt. Vñ ſic deus
intelligēdus eſt reqeuiſſe ab oībꝫ opibꝫ ſuis. vt
iam nullā nouā creaturā cōderet. nō vt condi-
tas cōtinere ⁊ gubernare ceſſaret: cū quo ī cū-
ctis piter ⁊ ego opatus ſum ⁊ opor: q: ſu; ver-
bum patris. p qd̄ omīa facta ſūt ⁊ cōſeruanť ī
eſſe. ⁊ ḡ bonu; eſt qd̄ ago: nec mirū ſi hoīem in
ſabbato ſano. qui de⁹ cū patre oīa ſemp opor.
In nullis eñ q̄ fiūt. opatio mea deeſt opatōni
patris: ſ; in oībꝫ ſimul ego cū patre opor. cum
diuīa potētia nihil niſi p ſapientia; ſuā faciat.
Si ḡ me ī aliquo qd̄ p me factū ſit rep̄hendere
p̄ſumitis: rep̄hendite ⁊ deū patrē piter mecum
opante;. cui⁹ vos pp̄lm peculiarē eſſe iactatis.
Vbi ⁊ Aug⁹. Q̄uo ip̄e pater ⁊ filius īſepabiles
ſūt. ſic ⁊ opa patris ⁊ filij īſepabilia ſūt: nō tm̄
patris ⁊ filij: ſ; etiā ſpūſſancti: ſicut equalitas
⁊ inſepabilitas eſt pſonaꝝ. ita etiā opa inſepa-
bilia ſūt Hec Aug⁹. Hinc aūt totius trinitatis
opa indiuiſa. i. cōmunia eſſe dicunť. q: quicqd̄
potētia geriť. idem ſapiētia moderať. ⁊ bonita
te cōdiť. Vñ hn̄ in hiis que facimus. vel deū fa-
cere exoramus. cōmemoratōem trinitatis faci
mus dicētes. In noīe patris ⁊ filij ⁊ ſpūſſancti
vel in noīe ſancte ⁊ indiuidue trinitatis. vt ſi-
cut pſonaꝝ indiuiſa eſt opatio. ſic ⁊ eaꝝ ſit in-
ſepabilis inuocatio. Et ſic xp̄c excuſať ī ſabba
to opando. S; q: ex hac excuſatōne ſequiť q̄
xp̄c ſit equalis deo patri. ideo ex hoc verbo ma
gis pſequebanť eū tanq̄ blaſphemum. q: blaſ-
phemia maius peccatū eſt ⁊ acius puniť ī le-
ge q̄ violatio ſabbati. Vñ ſubdiť. Propterea ḡ
magis. i. auidiori aīmo. ⁊ feruētiori zelo. q̄ pri
us p ope ſabbati querebāt iudei interficere eū
q: nō ſolū vt eis apparebat ſoluebat ſabbatum:
ſ; ⁊ patrē ſuū naturalē ⁊ ſibi cōſubſtācialē dice
bat deum. nō vt nos qui adoptati patrē voca-
mus eū: equalē ſe faciens ⁊ oñdens deo. p equa
litatē nature ⁊ poteſtatis. qd̄ illi blaſphemiam
eſſe dicebant. Cu; eñ eū tantūmodo hoīem pu-
tarēt. īponūt ei q̄ rapinā faciat ſe equalē deo.
q̄ſi nō eſſet. cu; reuera eſſet talis q: ip̄e p natu-
ram natus ē ei equalis. Duo quippe crimīa ī le
ge morte punita fuerūt. ſ. crimē ſolutōnis ſab-
bati. ⁊ magis crimē blaſphemie. ⁊ hec duo ei im
ponebāt. ⁊ pp̄terea eū occidere querebāt. Et q:
excuſauit ſe de prio. cōſequēter excuſat ſe de ſe-
cūdo. pbans ſe eſſe filiū dei. et equalē patri. Et
ne iudei dicerēt. tibi nō credimus nullus eñ ſi
bi teſtās dign⁹ eſt fide. ideo ad cōfirmatōem ppo
ſiti. multiplex inducit teſtimoniū. ſcilic; Iohā
nis ⁊ operum. ac patris ⁊ ſcripturaꝝ. Dicit
ergo. Si ego teſtimoniū phibeo de meip̄o. te-
ſtimoniū meū nō eſt verū. i. efficax ſm̄ reputa
tōem veſtrā. q̄uis in ſe ſit efficaciſſimu;. Vnde
ſm̄ Chriſoſto. hoc qd̄ dicit. nō eſt verū: non q̄-
tum ad dignitatē ſuam. ſ; q̄tum ad illoꝝ ſuſpi
citōem loquebať. Nota ḡ q̄ in teſtimonio ſunt
q̄tuor teſtes filij: q: in teſtimonio ſūt quatuor
teſtes filij. quia in teſtimonio poſſunt quatuor
repiri. ſ. veritatis demōſtratio. veritatis cōfir-
matio. veritatis īmobilitas. ⁊ ip̄a veritatis ve
ritas. Demōſtratio aūt fiebat p Iohānem. ip̄e
eñ Iohānes ad quē iudei miſerūt. ⁊ quem ma-
gis oñibꝫ fide dignū putabāt: teſtimoniū phi-
buit. nō ſibi: ſ; veritati xp̄o. ſicut amicus veri-
tatis. Cōfirmatio fiebat p opera fortiſſima. q̄
eñ cecos illumīauit. aures aperuit. ora muto-
rū reſoluit. demonia fugauit. mortuos ſuſcita-
uit. hec opa teſtimoniū xp̄o phibebāt. Immo-
bilitas patebat p atteſtatōe; p̄ris. q̄ teſtimoni
um phibuit de xp̄o. q: vox p̄ris audita ē in ba-
ptiſmo ⁊ ī mōte. ip̄o xp̄o trāſfigurato. Veritas
aūt oñdebať ex ſcripturis. q̄ mētiri ñ poterāt
eoq̄ a ſpū veritatis pceſſerūt. ſcripture eñ le-
gis q̄ data ē per Moyſen ⁊ pp̄haꝝ. phibēt de xp̄o
teſtioniū. Et ſic penes hec q̄tuor q̄ oē teſtioniū
veritatis fulciūt. iſta q̄tuor teſtionia accipiūť
Et q̄uis eſſent p tot incontdicibilia īducti ⁊
cōuicti teſtionia. tn̄ nolebāt credē in eū. Vñ dic
⁊ nō vultis venire ad me. ſ. p fidē. i. ñ vultis cre
dere ī me. ⁊ a me querē verā ſalutē ex ſola mali
tia vr̄e volūtatis: q: nihil aliud īpedit vos. niſi
odiū ꝯ me cōceptū a vob. nō vultis inquā cre-
dere ī me. vt vitā etnā habeatis. nūc ī ſpe ⁊ ī fu
turo ī re: q̄ habeť p fidē formata; caritate. ita
nec vitas vos cōuincit. nec pmiſſio vite vos tra
hit. Deiñ redarguit eoꝝ duritiā ⁊ tarditatē
ad credēdū dicēs. Ego veni ī noīe. ⁊ ad honorē
p̄ris mei. vt p me pr̄ glificeť: qd̄ pat; p p̄dicta
teſtimonia. ⁊ nō accepiſtis me. nec ī me credi-
tis: ſ; magis perſequimini: q: dilectōe; dei nō

habetis. Et inde pena peccati vobis hec erit: qꝛ
aliū. i. antixp̄m in noīe ſuo venientē. i. nō hn̄-
tem p̄dicta teſtionia. ⁊ ſuā gloriā ꝓpriā queren
tem. accipietis ꝑ xp̄o. ⁊ vero deo. vt ſm̄ ap̄lum
credāt medatio: q̄ noluerēt credē veritati. q̄ſi di
ceret. Quia nō accepiſtis me. i. qꝛ n̄ credidiſtis
me eſſe xp̄m. hec pena infligeť vobis. vt dece-
pti ꝑ xp̄o antixp̄m recipiatis. Per hoc arguiť
q̄ꝫ iudei p̄mi erūt: q̄ ad antixp̄m ꝯuertenť. Iu-
dei eīm in fine antixp̄m recipiēt. ⁊ templū ei fa-
cient: qꝛ faciet ſe circūcidi. ⁊ dicet ſe eis ꝓmiſſū
⁊ ei adherebūt. quouſqꝫ ei⁹ falſitas detegať per
Enoch ⁊ helyam. ſm̄ Augu. antixp̄c ceremoni
as legis tēptabit r̄ſtaurare. vt euāgeliū ſoluat
q̄ res iudeos euꝫ ꝑ xp̄o recipe ſuadebit. Deinde
cauſā infidelitatis eoꝝ ſubdit. qꝛ gloriā hūanā
abinuicē accipiētes ⁊ acceptantes. i. ex ſuꝑbia
hūanū fauorē captātes. gloriā q̄ a ſolo deo eſt.
i. hūilitatē. q̄ eſt vera gl̄ia vel gloriā celeſtē nō
q̄rebant. Nō ḡ qꝛ nō eſt apta veritas. n̄ credūt
ſꝫ qꝛ ſuꝑbia eos excecat. q̄ laudari. ⁊ ſe ſuꝑ ali-
os efferre deſiderat. Iō eīm in xp̄m credē nō po
terāt: qꝛ cū ſupba mens eoꝝ gloriā ⁊ laudē ap-
peteret. ⁊ ſeſe ſuꝑ alios efferret. reputabant in-
gloriā ⁊ dedecus ī xp̄m credere. q̄ abiect⁹ ⁊ pau
per videbať. ⁊ iō ei credere nō poterāt: ſꝫ ille in
eū credere p̄t qui coꝛ hn̄s humile. ſoli⁹ dei gloriā
querit. ⁊ ei placere appetit. Ex q̄ apparet q̄ꝫ mul
tum ꝑiculoſa ē inanis gloria. Vn̄ Chriſ. Nihil
ita deformat aīaꝫ. ſicut gloriā deſiderare terre
nā: nō eīm ē poſſibile q̄ hāc gloriā amat. gloriā
querere crucifixi. Vn̄ dicit ⁊ Tullius. q̄ꝫ cauen
da eſt hoīm gloria. q̄ aufert animi libertateꝫ. ꝑ
qua magnanimis viris oīs debet eſſe cōtentio.
Et iō ſm̄ glo. magnū vitiū ē iactantia ⁊ hūane
laudis ambitio. q̄ de ſe eſtimari appetit qđ in ſe
nō habet. ⁊ gloriā ſuā. nō dei q̄rit. Econtra ꝺo
magna virtus eſt humilitas. q̄ ſe nihil reputat
⁊ ſolius dei gloriā q̄rit. eiqꝫ ſoli placere appetit
Hec ē etiā cauſa cur mandata dei nō impleam⁹
qꝛ nō hūiles: ſꝫ ſuꝑbi et ambitioſi ſumus. p̄ſu-
mentes de induſtria ⁊ viribꝫ noſtris. vt ad ea ī-
plenda nequāq̄ humiliari poſſimus. Vel hoc ī
pediuit iudeos a fide xp̄i in p̄te: qꝛ ſolū attende-
bant ⁊ adhuc intendūt ad gloriā ⁊ exaltatōem
tēporalē dandā eis per meſſyam: videbāt autē
xp̄m pauperē ⁊ abiectum. ⁊ ideo nō receperūt
eū. nō attendentes ſcripturas ꝓphetarū. q̄ de ei⁹
pauꝑtate ⁊ abiectōne loquūtur. gloria aūt ⁊ ex
altatio que ꝑ xp̄m danda ꝓmittiť. illa ē gloria
celeſtis. quā nō intelligebant. ⁊ iō gloriā que a
ſolo deo eſt nō querebāt. ⁊ ꝓpter hoc in infideli-
tate ꝑmanſerūt. Ipſe ſolus p̄t xp̄o pauperi et
abiecto credere. q̄ nō ꝓpriā: ſꝫ dei gloriā q̄rit. vbi
de vitio vane ⁊ humane glorie. ſic dicit Beda.
Hoc aūt vitiū caueri meli⁹ nō p̄t. q̄ꝫ vt ad ꝯſciē
tias nr̄as redeamus. noſqꝫ puluerē eſſe ꝯſidere
mus. etſi qđ boni nobis ineſſe dep̄hendam⁹. nō
nobis ſꝫ deo aſcribam⁹ Hec Beda. Ubi ⁊ Chriſ.
Uanā gloriā fugiam⁹ omi ſtudio. Et q̄liter eā
ſuꝑabim⁹: ais: Si ad aliā reſpexerim⁹ gloriaꝫ

q̄ ex celis eſt. a qua eijcere nos hec cogit. Que
igiť nobis ſpes erit ſalutis. cū iuſſi eſſe ab his
exteri q̄ hic ſūt exteri a celis ſum⁹ et eoꝝ q̄ illic
ſūt: Quid hac inſenſibilitate deterius fiet vnq̄.
cū ſm̄ vnamquāqꝫ diem ea q̄ iuditij ea q̄ regni
audiētes: eos qui ſub Noe et in ſodomis erant
imitemur expientia rerū expectantes omīa di
ſcere: Et nimirum ꝓpter hoc omīa illa ſcripta
ſūt. vt ſiq̄s futuris decredit, ab his q̄ facta ſunt
manifeſtā ⁊ de futuris demōſtratōem accipiat.
Hec igiť intelligentes ⁊ p̄terita ⁊ futura. parū
ſaltē reſpiremus a difficili hac ſeruitute ⁊ ali-
quā anime faciamus ratōeꝫ. vt ⁊ p̄ntibus ⁊ fu
turis pociamur bonis Hec Chriſ. Oratio.

Domine ihu xp̄e ſana me languidū lon
go languore male vexatū. ⁊ ꝑaliticum
diutino corꝑe boni grauatuꝫ: da mihi
vt ſurgā recedendo a peccato. ac tollam graba-
tum portando onus pn̄ie ꝑ eo. ⁊ ambulē ꝓficiē-
do in bonū. ⁊ de bono in meli⁹. ⁊ eūdo de virtu-
te in virtutē: ſanus qꝫ factus tuo bn̄fitio: ſtu-
deam a pc̄tis abſtinere decetero. ne deteri⁹ mi-
hi aliq̄d ꝯtigat vl̄ h̄ vel ī futuro. Da mihi etiā
bone ihu. vt te humilē ſequens. hūanā ⁊ terre-
nam gloriā contempnā. ac laudari. ⁊ me ſuper
alios efferre nō cupiā: ſꝫ tui ſolius gloriā que-
ram. ⁊ tibi ſoli placere appetam Amen.

De arbore infructuoſa. ⁊ muliere curuata.
Capitulum. LXXIX.

Exrelictis illis in incre-
dulitate ſua. iterū abijt ihs in gali-
leam. Cūqꝫ ibi maneret et doceret.
aderant eo tp̄e quidā iudei nūcian-
tes xp̄o q̄ꝫ pylatus q̄ſdam de galileis. ſ. viginti
viros dū ſacrificarēt. ⁊ in actu in ſacrifitijs oc-
cupati eſſent. interfecit. et ſanguinē eoꝝ cū ſa-
crifitijs miſcuit: qꝛ morte cū ſacrifitijs cōcurrē
te. ſanguis interfectoꝝ cū ſanguine ſacrifitioꝝ
mixtus fuit. Scđm Cyrillū. iſti erant ſequaces
dogmatū iude galilei. cui⁹ mentōnem Lucas in
actibꝫ ap̄loꝝ facit. qui dicebat q̄ꝫ illicitum erat
iudeis cognoſcere aliquē dn̄m p̄ter deū: ⁊ mul
ti ꝯſenſerūt ei. intantū q̄ꝫ ꝓhibebant oblatōnes
ſtatutas a ꝑp̄lo fieri ꝑ ſalute romani imperij: ꝺ
quo pylatus indignatus venit ſuꝑ eos ſacrifi-
cantes ſm̄ ritū ſuū. ⁊ inť ip̄as victimas. q̄s ritu
legis ſe offerre putabāt. eos occidit. ita q̄ꝫ ſan-
guis offerentiū oblatis victimis miſcereť. Vn̄
orte ſūt inimicitie inť ip̄m ⁊ herodē. qꝛ galilei ꝺ
herodis p̄tate erāt. Et qꝛ aliq̄ de vulgo illā occi
ſionē ſubitā ⁊ horrēdā horribilibꝫ peccatis ip̄o-
rū occiſoꝝ imputabāt. credētes iuſtiſſime eos
talia paſſos eſſe. narrauerē hoc ſaluatori. volē
tes ꝑcipere qđ ei ſuꝑ hoc videreť. Dn̄s aūt nō
negat. ſꝫ ponit eos peccatorēs fuiſſe. ⁊ ꝓpter hoc
perijſſe: nō tn̄ aſſerit talia eos paſſos eē tanq̄
peiores nō pacientibꝫ. qꝛ talis mors nō eſt ar-
gumentū ſufficiēs q̄ꝫ grauius peccaſſēt ceteris
oībꝫ: qꝛ frequenter deus peccata minus grauia
punit in p̄nti vita. ⁊ grauiora poſt vitam p̄ſen
tem differt grauius puniēda. Miſtice pylat⁹

ſignat dyabolū.ſemꝑ aīas occidere paratum
ſanguis exprimit peccatuꝫ.et ſacrifitia bonas
actōnes. galilei q̄ interꝑtant̄ trāſmigrātes. ſi⸗
gnant hu⁹ mūdi viatores.mors q̄ꝫ iſtoꝝ corꝑa
lis.ſignat ſpūalē mortē eoꝝ q̄ nō pure offerūt
ſacrifitia. Pylatus ḡ ſanguinē galileoꝝ cū ſa⸗
crifitijs eoꝝ miſcet.qñ dyabolus ꝑces.elemoſi
nas.ieiunia ceteraq̄ꝫ bona oꝑa fideliū.vel mor
tifera carnis.et ſanguinis delectatōne.vel obij
meditatōne. vel inuidie furore.vel hūane lau⸗
dis ambitōne.vel ſiniſtra intentōne. vel alia q̄⸗
libet nepharia peſte cōmaculat.vt q̄uis obla⸗
ta dño videant̄:nihil tñ ꝓſint offerentibꝫ:ſꝫ po
tius interdū fiant in peccatū. De iuda eñ qui
inter ſacrifitia poſitus ꝓditōem dñici ſanguis
cogitabat.ſcriptū eſt. Et oīo ei⁹ fiat ī peccatū
Et ait dñs eis qui hec ſibi nūciabant.iudeos
nōminus illis galileis ſceleratos.⁊ niſi d̄ pc̄tis
penituerit.ſilr̄ in corꝑe ⁊ anima ꝑituros.So⸗
la eñ pnīa liberat a ꝑiculo:q̄ꝛ eſt ſecūda tabu⸗
la poſt naufragiū. Illi quidem galilei nō ſoluꝫ
q̄ꝛ peccatores fuerūt.ſꝫ ⁊ in terrorē alioꝝ pu⸗
niti ſūt:q̄ꝛ frequenter mouent̄ hoīes ad pnīaꝫ
ex morte alioꝝ horrida ⁊ repentina.Vñ Chriſ
In hoc aūt oñdit q̄ illos ꝑmiſit talia pati. vt
viuētes alienis ꝑiculis territi. fierent heredes
regni. Quid igit̄ dices.vt melior ego fiam. ille
punit̄? Nō ideo:ſꝫ punit̄ quidem ꝓpter alia cri⸗
mina. fit vō ex hoc videntibꝫ ſalutis materia.
Deinde ponit aliud exemplū de decē ⁊ octo hie⸗
roſolimitis.q̄ dū edificarent quādam turrim ī
ſyloa.ſubito cecidit ſuꝑ eos.⁊ oppſſit.punitiq̄ꝫ
ſūt inſtrumēto ſue offenſionis.quā ruinā aliq̄
imputabāt enormitati pc̄torū ſuoꝝ.de quo ſi⸗
milē ſnīam dicit xp̄c.ſicut ⁊ de primo exemplo
ſupradicto.Vñ Beda. Illi etiā hieroſolimite a
ruina turris oppreſſi.ſignificāt iudeos:qui pe⸗
nitere noluerūt cū menibꝫ ſuis eſſe ꝑituros.illa
turris ſignat illū q̄ eſt turris fortitudīs:q̄ me
ritō ē in ſyloa q̄ interꝑtat̄ miſſus. ſignat eī eū
q̄ miſſus a patre venit in mundū.qui oīs ſuꝑ
q̄s ceciderit:conterat. hec Beda. Suꝑ q̄ dixit
eis ſilitudinem ficulnee fructū nō faciētis ⁊ ter⸗
ram inutilit̄ occupātis:quā dñs vinee ſuccidi
voluit.q̄ꝛ tertio anno fructū in ea querēs. nō
inuenit.ſꝫ a cultore vinee circa eā fodere ⁊ ſter⸗
cora mittere volēte rogat⁹ etiā ipo anno tertō
ꝓpter ſpem emēdatōnis dimiſit.cōcludens q̄ iu
dei ſilr̄ eſſent ꝑſcindendi de vita pn̄ti ⁊ puniēdi
niſi fructum pnīe ⁊ bonorū oꝑm facerēt. In
hac ſilitudine.q̄nta ſit dei paciētia:q̄nta ſit ho
minis negligentia:manifeſtat̄. Ficulnea plan
tata in vinea:ē ſynagoga erecta in domo iſrl̄ ⁊
plebe iudaica. Tres anni viſitatōnis. ſūt legis
edicta.ꝓphaꝝ ꝯteſtatōnes.⁊ coruſcantis euāge
lij grā.in q̄bꝫ de⁹ q̄ſiuit fructū bonoꝝ oꝑm a iu
deis.⁊ ñ īuenit niſi ī valde paucis.q̄ q̄ſi nihil cō
putabant̄ reſpectu tante multitudīs. Et q̄uis
cultores ei⁹ circa illā foderēt ligone acute inue
ctōnis.eā hūiliando:⁊ terrorē diuinoꝝ iuditio
rū ſibi īmittendo.ac ſtercora mitterēt.feditatē
⁊ abhomiatōem pc̄toꝝ ſuoꝝ ei oñdendo. ꝑ que
ſolēt hūilitas ⁊ ꝯpunctio ſuſcitari ⁊ homīes de
pc̄tis ſuis penitere. parū tñ cultores ꝓfecerūt.
⁊ iō iudei ſuccidi meruerūt. Dei etiaꝫ ager ⁊ vi⸗
nea mūdus dicit̄: cui⁹ arbores ⁊ vites ſūt ho⸗
mīes.⁊ alie quidē fructuoſe alie vō infructuo⸗
ſe. Hui⁹ vō cultores ſūt ꝑlati ⁊ ſacerdotes. Sꝫ ⁊
cuiuſlibet aīa eſt arbor.vinea.ortus ⁊ ager il⸗
lius:q̄ illā excolere habꝫ vt fructus faciat. Sꝫ
heu in multis terrā inutilit̄ occupantibꝫ. fru⸗
ctus nō inuenit̄.⁊ ideo timere hn̄t penā.quaꝫ
ei dñs nō cōminat̄.Vñ Greg⁹. Tertio aūt do⸗
minus ad ficulneā venit:q̄ꝛ naturā generis hu
mani añ legeꝫ.ſub lege.ſub gracia.expectando
admonēdo.viſitando.req̄ſiuit. Sꝫ tñ in tribus
ānis fructū ſe nō inueniſſe ꝯquerit̄:q̄ꝛ quorū⸗
dam prauorū mētes.nec inſpirata lex naturalr̄
corrigit.nec ꝑcepta erudiunt.nec incarnatōis
ei⁹ miracula ꝯuertūt. Sꝫ cū timore audiēduꝫ ē
q̄d dicit̄. Succide eā.vt q̄d t̄raꝫ occupat? Vn⁹⸗
quiſq̄ꝫ eñ iuxta modū ſuū. ſi fructū bone oꝑa⸗
tōnis nō exhibet.velut infructuoſa arbor terrā
occupat. Hec Greg⁹. Cultores vō ſūt q̄ ficulnee
ꝑſunt ⁊ ei⁹ curā gerūt. vel ſancti q̄ intra eccleſi
am orāt ꝑ eis q̄ extra eam ſūt:q̄ oīes interpel
lant dñm ꝑ ficulnea:dicētes. dñe dimitte illaꝫ
hoc anno.i.tꝑe iſto ſub gracia. vſq̄ꝫ dū fodiam
circa illā excolēdo ⁊ vitia rephendēdo.et mittā
ſtercora ꝑ fetorem pc̄toꝝ ad pnīam ſuſcitādo.
Circūfodere eñ ē hūilitatē pnīe ⁊ pacientiā do
cere.foſſa nanq̄ꝫ eſt hūilis terra.ſtercus auteꝫ
ſordes ſūt ⁊ mēoria pc̄toꝝ.⁊ fructū dāt. Quid
eñ ſtercore ſordidius.⁊ tñ ſi bene vtaris q̄d fru
ctuoſius? Vñ Greg. Ex ſtercore igit̄ ad fructū
reuiuiſcit arbor. q̄ꝛ de ꝯſideratōe pc̄ti ad bona
ſe oꝑa reſuſcitat. Vel foſſio eſt pc̄toꝝ recogni⸗
tio.peccator eñ peccata ſua cooꝑit:ſꝫ fodiēdo
videbit abhominatōem peccatoꝝ.⁊ inde erube⸗
ſcet. Stercoratio aūt vel fimi appoſitio ē mor⸗
tis recordatio.in morte eñ homo ſterc⁹ efficit̄
et putredo.ipa nanq̄ꝫ mortis memoria a pc̄to
ꝑſeruat.in bono oꝑe ſolicitat. ⁊ grām dei ꝯſer⸗
uat. Per arborē etiā fici moralit̄ ꝑt q̄libet ꝑſo
na in eccleſia dei ad fructificandū plantata ſi⸗
gnari.⁊ ꝑ tres annos in q̄bus nō facit fructuꝫ
iuuentus.et etas media.et ſenecta intelligi.ꝓ⸗
pter q̄d meruit ꝑ mortē de pn̄ti vita ſuccidi. ꝑ
cultorē aūt angelus cuſtos hu⁹ hoīs accipit̄.q̄
rogat vt adhuc in ſenio viuere dimittat̄. vt ꝑ
eius diligentiā circa talē hoīem ſe emēdet ⁊ fru
ctificet.alioquin ſuccidatur ⁊ in ignē mittatur
Poteſt etiā moralit̄ arbor fici. dici religio.
quā dñs ei⁹ q̄ eā ſeruat.ſ. xp̄c hēbat plantataꝫ
in vinea ſua.id eſt in eccleſia.ſ.ꝑ Anthoniū. ꝑ
Benedictū.ꝑ Auguſtinū.⁊ venit querēs fructū
ſcꝫ religionis ⁊ ſanctitatis ꝑfectū in illa.ſ.reli⸗
gione.⁊ nō inuenit niſi folia tm̄. ⁊ nihil de ve⸗
ritate religionis ꝑter verba et exteriorē habi⸗
tū. Dixit aūt ad cultorē vinee.ſ.ad cetū ꝑlatoꝝ
⁊ doctorum.quorum offitium ē ſarmēta ampu
tare.ſpinas euellere.⁊ cetera huiuſmōi facere.

Ecce tres anni ſūt.ſ.tp̄s Anthonij. benedicti.⁊
Auguſtini.ex q̄ venio.q̄rens fructū.ſ. virtutū
⁊ opm.⁊ n̄ inuenio illū.nimis em̄ ꝓpe viā ⁊ mū⸗
dum erat.⁊ ideo fructus vſqꝫ ad maturitatē ⁊
finē ſeruare nō poterat. Sꝫ reuera oī religio⸗
ſo timoꝛ incutit̄.cū hic dicit̄. Succide ḡ illam
id ē ſuccidendā annūcia.qꝛ eſt infructuoſa.Ut
quid terrā occupat et tp̄alibꝫ vtitur:qꝛ locum
quē tenet operibꝫ bonis nō exercet. Ut ei dicit
Aug⁹.peccator nō ē dignus pane q̄ veſcit̄. Et
rn̄dens p̄latus. qꝛ p̄lati debent ſe oppone re pro
ſubditis:dixit.ſ.orando ꝓ eis.domine dimitte il
lam ⁊ hoc anno.ſ.vt peniteat ⁊ fructificet. Sꝫ
heu qꝛ conceſſo ſpatio pn̄ie multi abutunt̄ in
ſupbia ſe nō emendando.Uſqꝫdū fodiā circa il
lam.ſ.ꝑ increpatōēꝫ hūiliando.⁊ ob amoꝛē ter
renoꝝ reuocando.q̄ em̄ fodit.terrā extrahit.⁊
foſſam.i.humilitatē facit:⁊ mittā ſtercora.ſ.
maloꝛū q̄ facit.abhomīatōem ⁊ feditatē ⁊ vtili
tatē ad memoꝛiā reducendo.Sūt tn̄ multi.qui
nec ſic penitere volūt. ſꝫ murmurant cōtra il⸗
los qui eis pctōꝝ ſuoꝝ abhomīatōem ad memo
riā reducūt.ſiue ī p̄dicatōne ſiue ī lectōne.ſiue
in correptōne.ſiue ī accuſatōne.⁊ iō timendū ē
eis ne ſuccidant̄: qꝛ arbor q̄ nō facit fructum
bonū:excidet̄.⁊ in ignē mittet̄.Tres etiā anni
poſſūt ſignificare tria vota cōmunia omī reli
gioni: ſuper quibꝫ dominus quēlibet noſtrum
interrogabit cū exactōne magna q̄uo fuerint
obſeruata:ſꝫ timendū ē multis ne iſta vota in⸗
ueniat fracta vel male obſeruata. Cultoꝛ etiā
hui⁹ vinee p̄t ip̄a ratio eſſe.que debet fodere cir
ca cōſciam ſuā in faciēdo foueā humilitatis.et
ip̄am euacuādo ab oī appetitu mūdi hui⁹.⁊ de⸗
bet mittere circa illā ſtercora.ꝯſiderando hui⁹
mūdi miſeriā: qꝛ oīa mūdana ſm̄ ap̄lm nō ſūt
niſi ſtercora. ⁊ iſtoꝝ cōſideratio ⁊ foſſio p̄dicta
faciūt ficū ꝯſcīe religioſi fructificare. Et bn̄
ꝑ arboꝛē fici intelligit̄ religio. Primo qꝛ ſicut
ficus ſub vno cortice multa grana ꝯtinet in q̄⸗
dam dulcedīe.ita religio ſub vno mō viuēdi et
ſub vna regula.multos habet hoīes cōcoꝛditer
viuētes.Secūdo qꝛ folia ficus hn̄t.q̄ſi ſimilitu⸗
dinē manus hūane.ſic verba religioſoꝝ. que ꝑ
folia ſignificant̄ debent opibꝫ adequari. vt q̄c⸗
quid dicūt:illō faciāt.Tertio qꝛ thauri ferociſ⸗
ſimi dicunt̄ manſueſcē.qn̄ ficui alligant̄.ſic iu
uenes inſolentes ⁊ diſſoluti māſueſcūt. ⁊ xp̄i iu
go hūiliter ſubijciunt̄.qn̄ religionē ingrediun
tur.⁊ ceremonijs oꝛdinis alligant̄.Sꝫ nota qō
in Hieremia dicitur.Quid tu vides Hieremia?
Ficus bonas bonas valde.et ficus malas ma⸗
las valde: qꝛ qn̄ religioſus ē bon⁹ nō eſt melior
eo.⁊ qn̄ ē mal⁹.nō eſt eo peioꝛ.Un̄ Aug⁹.Sim
plicit̄ fateoꝛ.ex q̄ deo ſuire cepi.qm̄ ſicut diffi⸗
cile expert⁹ ſū melioꝛes.q̄ꝫ q̄ in monaſterijs ꝓfe
cerunt.ſic nō ſū exptus peioꝛes.q̄ꝫ in eis defece
rūt.Docemur ḡ hic et monemur. vt nō ſimus
ſteriles ſicut arboꝛ infructuoſa. ⁊ terrā inuti⸗
liter nō occupem⁹.ne ſine fructu bonoꝝ opm
inuenti ſuccidamur:⁊ in ignē mittamur.qꝛ:vt

ait Bern̄.arbori infructuoſe duo debent̄. ſecu
ris ⁊ ignis. Poteſt aūt ꝑ terrā ſterili ficu occu
patā eccl'ia ſignificari.q̄ noxia p̄latoꝝ ⁊ p̄poſi
toꝝū vmbra p̄mit̄.ne lumen veritatis videat.⁊
exēplis eoꝝ impedit̄. ne ſole dilectōis dei cale⸗
ſcat:de q̄bꝫ bn̄ dici p̄t.Ue vobis ſcribe ⁊ phari⸗
ſei:q̄ clauditis regnū celoꝝ an̄ hoīes.vn̄ Amb.
inutilit̄ terrā occupat.q̄ locuꝫ quē tenet bonis
opibꝫ nō exercet:q̄ exēplo p̄uitatis impedimē⸗
tū p̄ſtat ceteris.Sꝫ:vt ait Hiero.q̄ viderit ſe ī⸗
ſufficientē eſſe.vel nō ꝓficere in loco in q̄ mini
ſtrare ⁊ alijs ꝓdeſſe debet:tenet̄ cedere.ne melio
ris locum occupet.Ubi ⁊ Aug⁹.Nihil eſt qō ſic
quiſqꝫ cogitare d̄beat:niſi vt ī ſemetip̄m oclo̅s
ꝯuertat.in ſe diſcat.ſe diſcuciat. ſe q̄rat.⁊ ſe in⸗
ueniat.et qō diſplicet:necet.qō placet aptet et
plantet. Cū em̄ ſe hō inanē inuenerit melioꝛū
bonoꝝ.vt q̄d eſt auidus exterioꝝ bonoꝝ.Ecce
q̄d ꝓdeſt plena bonis archa.ſi inanis eſt ꝯſcia?
Bona vis hr̄e.⁊ bon⁹ nō vis eſſe?Nō vides eru
beſcere te debere de bonis tuis. ſi dom⁹ tua ple⸗
na eſt bonis ⁊ te hꝫ malū? Quid ei eſt qō velis
malū hr̄e:dic mihi?Nihil omino.Nō vxoꝛē.nō
filiū.nō ſeruū.nō villā non tunicā.Poſtremo
nō caligā.⁊ tn̄ vis habere vitā malā.Rogo te.
prepone vitā tuā calige tue. Oīa q̄ circūiacent
oculis tuis.elegantia ⁊ pulcra.tibi cara ſunt.⁊
tibipſi vilis es. fedus es. Si poſſent tibi rn̄de⸗
re bona quibꝫ plena ē dom⁹ tua.q̄ habere opta⸗
ſti.que ꝑdere timuiſti. nōne tibi clamarent.tu
nos bona vis hr̄e. ſic ⁊ nos volum⁹ bonū habē
dn̄m?Tacita voce interpellāt cōtra te dn̄m ſu⸗
um.Ecce tāta bona dediſti huic.⁊ ip̄e malus ē
Quid em̄ ꝓdeſt qō hꝫ.qn̄ eū qui oīa dedit nō hꝫ
Hec Aug⁹.Per hec v̄ba p̄dicta quendā lubricū
a pctīs retraxit Auguſtin⁹ in q̄dam ſm̄one ſuo
Erat aūt docens in ſynagoga eoꝝ in loco cō
muni.vbi ꝯueniebāt iudei.⁊ in ſabbatis.in q̄bꝫ
homīes debent intendere diuino cultui.⁊ audiē
dum verbū dei: vt ibi p̄dictam ſimilitudinē ꝓ⸗
ponens.eam ad ſynagogaꝫ ꝑtinere indicaret.
et qō ſynagogam infructuoſe arbori cōparet.
arboꝛis em̄ ſucciſio ſignificabat ſynagoge exci
ſionē.q̄ ad q̄ſdam repꝛobos ⁊ dānandos:ſꝫ mu
lieris de q̄ ſequit̄ erectio.eccl'ie exaltatōnem.et
cuiuſlibꝫ fidelis aīe erectōēꝫ.ſiue ad fidē ⁊ gra⸗
ciā.ſiue ad gloꝛiā.vn̄ Ambꝛo.Clemēs dn̄s q̄ꝫ
pius in vtroqꝫ.cum aut miſeret̄ aut vindicat.
in ſynagoge typo arboꝛē excidi iubet. in typo
eccl'ie feminā ſaluat. Tūc ḡ mulierē quandā q̄
habebat ſpiritū infirmitatis.i.infirmitatem a
ſpū maligno inflictam ⁊ cauſataꝫ.qꝛ erat a ſa⸗
thana decēꝫ ⁊ octo annis vinculo infirmitatis
alligata.⁊ moꝛe brutoꝛū incuruata. ita vt nec
poſſet ſurſum reſpicere in celum.ad quod erat
facta:qꝛ terrena ſapiens ⁊ infima req̄rens.cele
ſtia ⁊ ſupiora cogitare nōdū ſciebat. cū eā vi⸗
deret:vocauit ad ſe ⁊ ſanauit. ⁊ cum manus ei
imponeret.confeſtim erecta eſt.⁊ gloꝛificabat
deū ꝑ beneficijs acceptis. ſolam em̄ gloꝛiaꝫ re⸗
tinet deus de opibus ſuis. totam do vtilitatem

cõcebit nobis. In hoc oñdit dñs ſuã hũilitatẽ.
q: infirmos nõ dedignabaẽ tãgere. quantũcũ
q; deformẽ vel grauẽ hñt infirmitatez. Licet
aũt iſta inclinatio mulieris intelligaẽ de incli
natõne infirmitatis. quã diabolo vexãte ſuſti-
nebat. tñ accipim⁹ eã moraliẽ ſic. q᷑ vtinaz oĩs
mulier ſic hñet vultũ. ⁊ ocl'os ad terrã dmiſſos
q᷑ in ꝑpetuũ hoiem nõ reſpicẽt. q: aſpect⁹ eius
valde ẽ ꝑiculoſ⁹. Hic erudimur ne vita nr̃a
ſit terrenis iplicata. ſic mulier terre erat incli-
nata: q: vt dicit Aug⁹. quãtomagis quiſq; ter-
renis occupatõnibꝫ implicaẽ. tãtomagis a ſui
ↄditoris viſione ꝑpediẽ. ⁊ vt dicit Greg⁹. cõcu-
piſcens viſibilia: inuiſibiles ṽtutes amittit. Il
le quippe hõ curu⁹ eſt. q inclinatus ad culpã. ſur-
ſũ reſpicere nõ p̃t ꝑ iuſtitiã. q: terrenis volu-
ptatibꝫ dedit⁹. ſola terrena ⁊ trãſitoria cogitat
⁊ diligit. ad celeſtia ↄtẽplanda. mẽtis oculos ñ
erigit. ⁊ etñe felicitatis diuitias nõ reqrit. Hũc
aũt ſi dñs ꝑ grãm tangat. ⁊ ſue miſcdie manuz
ſuꝑ eũ ponat. ſtatim ꝑ iuſtificatõnem erigiẽ. ⁊
terrenoꝝ oblit⁹: celeſtia cõtẽplaẽ. Vñ Greg⁹.
Oĩs eñi pctõr terrena cogitans, ⁊ celeſtia nõ re
quirẽs. ſurſũ reſpicere nõ valet: q: dũ deſideria
inferiora ſequiẽ. a mẽtis ſue rectitudie curuaẽ
⁊ hoc ſemꝑ videt. qd ſine intermiſſione cogitat
Et q: ad celeſte deſideriũ nõ aſſurgit. q̃ſi muli-
er inclinata ſurſũ reſpicere nequaq̃ p̃t. Vſita-
ta eteñi culpa obligat mentẽ. vt nequaq̃ aſſur
gere poſſit ad rectitudinẽ. Conaẽ ⁊ labiẽ: quia
ṽbi diu ſponte ꝑſiſtit. ibi ⁊ cũ noluerit coacta
cadit. Si g̃ iam bona p̃rie celeſtis agnouim⁹
diſpliceat nobis q᷑ curui ſum⁹. Ponaẽ añ ocu
los mulier curua. ⁊ arbor infructuoſa. Vnde ⁊
Aug⁹. Ergo q ſterilis eſt agat pñiam. ⁊ faciat
fructũ dignũ pñie. Qui curu⁹ ẽ vt terrã intuea
tur. ẽrena felicitate letẽẽ ⁊ erigaẽ. Si ꝑ ſeipm
nõ p̃t: inuocet deũ Hec Aug. Et merito ſe erigẽ
bz homo. hz eñi faciẽ ad celũ erectam. vt plus
intendat celeſtibꝫ ⁊ eternis. q̃ iſtis tꝑalibꝫ ⁊ ca
ducis. Vñ Aug⁹. Erecta in celum corꝑis forma
admonet q ſurſũ ſũt ſapere. Beluas dñs ꝓſtra-
tas in faciẽ fecit. paſtũ querẽtes de terra. te in
duos pedes erexit. tuã faciẽ ſurſũ attẽdere vo-
luit. Nõ diſcordet cor tuũ a facie tua. vt habeas
faciẽ ſurſũ ⁊ cor deorſũ. Vñ et Baſilius. Beſtie
terreſtres ſũt ad terrã reſpiciẽtes. ſz celeſtis ar
bor hõ. quantũ figura corꝑalis plaſmatõis tã-
tum ⁊ dignitate aĩe differt. Quadrupedũ figu
ra q̃lis ẽ? Capite vel corꝑe ad terrã reſpicit. ſuꝑ
ventrẽ vadit. ⁊ quicq̃d voluptuoſũ eſt ex oĩ ꝑte
ꝓſequiẽ. Tuũ caput ad celũ erectũ ẽ: oculi tui
ſuꝑiora ↄtẽplanẽ. vt ſi qñ tu paſſionibꝫ carnis
teipm ↄuitiaberis. ventri ſeruiens. et his q ſub
ventre ſũt. ↄparat⁹ es beſtijs inſipiẽtibꝫ. i. nõ ſa
pientibꝫ. ⁊ aſſimulat⁹ es eis. Alia tibi ſolicitu-
do ẽ digna. q ſuꝑi⁹ ſũt q̃rẽ: vbi xp̃c ẽ. ſuꝑq; ter-
reſtria eſſe mẽte. vt format⁹ es. ita diſpone tui-
ipſi⁹ vitã. Vrbanitatez habes in celis. vera tua
patria q ſuꝑius ẽ hierl'm. Vñ et Berñ. Curui-
tas aĩe eſt querere ⁊ ſapere q ſuꝑ terrã ſũt. Tur
pe eſt in hũano corꝑe. qd eſt erecte forme. bel-
uinã mentẽ gerere. Et iterũ. Corꝑis ſtaturã de
dit hoĩ deus rectã. forſan vt iſta corꝑea exterio
ris viliorisq; rectitudo figmẽti hoiem interiorẽ
illuz q ad ymaginẽ dei factus eſt ſpiritalis ſue
ſeruãde rectitudis admonẽt. ⁊ decor limi defor-
mitatẽ arguẽt aĩmi. Quid eĩ indecenti⁹. q̃ cur
uum recto corꝑe gerere animũ? Peruerſa res ẽ
⁊ feda. luteũ vas qd ẽ corpus d terra ocl'os ſur
ſũ hñe. celos libere ſuſpicere. celorũq; lumiari-
bus oblectare aſpect⁹. ſpiritalẽ vo celeſtẽq; cre
aturaz ſuos ex̃rio oculos. i. internos ſenſ⁹ atq;
affect⁹ trahere in terrã deorſũ. ⁊ q debuit nutri
ri in croceis. herere luto. q̃ſi vnã de ſuibꝫ. am-
plexariq; ſtercora Hec Berñ. Vñ et Boetius.
Qui recto celũ vultu petis etheriſq; frontẽ. In
ſublime feras. animũ q; ne grauata peſſũ. Infe
rior ſi dat mens corꝑe celſius leuato. Et Ouid⁹
Pronaq; cũ ſpectẽt aĩalia cetera ẽrã. Os hoĩm
ſublime dedit. celũq; videre. Iuſſit. ⁊ erectos ad
ſydera tollẽ vult⁹. Nota etiã vt dicit Areſtote-
les in libro de aĩalibꝫ. q᷑ aues claudunt oculos
cũ palpebra inferiori. aĩalia vo groſſa cũ pal-
pebra ſuꝑiori. Per aues intelligunẽ viri ſp̃ua
les. q ad inferiora ⁊ terrena oculos claudunt.
ac celeſtibꝫ ⁊ ſuꝑioribꝫ intendũt. ꝑ aĩmalia vo
groſſa intelligũẽ viri mũdani: qui hñt oculos
clauſos ad celeſtia ⁊ ſp̃ualia. ⁊ aptos ad terre-
ſtria ⁊ ſecularia. Per hãc mulierẽ curuaz ſi-
gnaẽ peccatrix aĩa. et mẽs auara. mulier. q: ꝓ-
pter abſentiã caritatis frigida. inclinata. q: lõ-
go tꝑe dyabolo ꝓcurãte ſic ad inordinatũ amo
rem terrenoꝝ ẽ incuruata. q᷑ ꝓpter longã ↄſue
tudinẽ aſpicẽ ñ p̃t ſuꝑna. tanq̃ celi oblita. frẽs
eñi fuerẽ manaſſes. i. obliuio. ⁊ effraim. i. frugi-
fer. hñs ſpm̃ infirmitatis: q: ad ſp̃ualia ĩfirma
decẽ ⁊ octo ãnis. q: valde diuturna. ſm eĩ Hie-
roni. cũ cetera vitia hoĩe ſeneſcẽte ſeneſcãt. ſo-
la auaritia iuueneſcit. Sz ihs eã tãgit ĩ ſabba-
to: qñ ei⁹ iſpiratõe q̃eſcit a pctõ. ⁊ ſic erigiẽ ſur-
ſũ ꝑ celeſtiũ appetitũ. In ſanatõe aẽ mulieris
fecit dñs q̃nq;: vidit miſcditer. vocauit. ſana-
uit. tetigit ⁊ erexit. Sic dñs aĩam peccatricem
ꝑfecte curatur⁹. primo videt eã ꝑ pietatẽ. ſcdo
vocat eam ꝑ internã inſpiratõem. tertio ſanat
ꝑ pctĩ remiſſionẽ. q̃rto tãgit ꝑ ſatiſfactõis dolo
rem. q̃nto erigit ad ſuꝑna ꝑ amoris feruorem.
Per archiſynagogã vo de q ſtatĩ ſubdiẽ. ypo
crita q ſe ſuꝑ alios extollit: ſignaẽ. q d hoc mur
murat. qñ male idicat ⁊ interp̃taẽ. ꝓpter quod
merito arguiẽ de murmure tali. q: cura maior
circa hũanã naturã q̃ circa aĩalia bruta hz ad
hiberi. Vñ ſeq̃ẽ. Rñdens aũt archiſynagog⁹
i. p̃riceps ſynagoge. q ex inuidia nitebaẽ geſta
xp̃i decolorare. ⁊ idignãs de hoc facto. q̃ſi ex le
gis zelo dicebat turbe. q᷑ nõ venirẽt ꝑ cura die
ſabbati. ſz ſex alijs diebꝫ ĩ qbꝫ licz opari: q̃ſi idi
recte arguẽs dñm. ẽbe dicebat: q: eũ ꝑſonaliẽ ⁊
directe arguẽ ñ audebat. Et rñdit illi dñs vo-
cãs eos ypocitas q᷑ hñ licebat mlierẽ ipaz ſoluẽ
ab vicl'o ĩfirĩtatis die ſabbati. q: ⁊ ipi bouẽ aut

azinū tūc ſoluūt a pſepio. ⁊ ducūt ad aqͣre. Ubi
Ambꝛo. Cſdulcis pabola. facit aūt. Uinculuꝫ
vinculo ꝯparat. vt inſimulatio iudeoꝝ actu ipo
rū redarguat. Nā cū ipi aialibꝫ ſabbato ſoluūt
vincula: repħendūt dn̄m q̄ hoīes a pctoꝝ vin-
culo liberauit. Deniqꝫ ⁊ de⁹ ab opibꝫ mūdi req̄
euit: ſꝫ nō ab opibꝫ ſctīs. cui⁹ ſempiťna ⁊ iugis
opatio ē: ſicut fili⁹ ait. pr̄ me⁹ vſqꝫmō opaṫ. et
ego opoꝛ. vt ad ſimilitudinē dei ſecularia opa
nr̄a. nō religioſa ceſſarēt Hec Ambꝛo. Archiſẏ
nagog⁹ q̄ male legē intelligebat. q̄ pietatis ⁊ mi
ſericoꝛdie opa ī ſabbato fieri nolebat. lex em̄ n̄
filiale et liberale: ſꝫ ſeruile ⁊ noxiū op⁹ ſabbato
ꝓhibebat. pfigurās tp̄s q̄ nr̄a ſecularia opa. n̄
religioſa ⁊ laudādi deū ceſſabūt. In ſignū etiā
hui⁹ rei dn̄s ſabbato curabat. vn̄ curatio ⁊ mi-
raculoꝝ opatio. q̄ oꝛdinaṫ ad dei gloriā ⁊ vidē-
tiū deuotōem excitandā. poterat fieri ī die ſab-
bati. ⁊ ꝯuenienti⁹ in die illa q̄ꝫ in alijs. eoq̄ dies
illa erat oꝛdinata diuio cultui. et ad deuotōem
ꝑplī. Sꝫ ipi op⁹ caritatis. ſ. ſanatōeꝫ hoīs nō ve
renṫ poſtponē opi cupiditatis. ſ. pecoꝛis. Ideo
dn̄ eos ẏpocritas. i. ſiľatoꝛes vocat. qꝛ cū mgr̄i
plebiū videri appetūt. hoīem beſtie poſtponūt.
vn̄ Chriſo. Dn̄ dicit ẏpocritā principē ſẏnago
ge. qꝛ faciē habebat legis cultoꝛis. mens ṽo ei⁹
erat verſuti ⁊ mūdi. Nō em̄ turbaṫ ꝓpter ſabba-
tum qꝛ violaṫ: ſed ꝓpter xp̄m qꝛ gloꝛificaṫ Hec
Chriſ. Siľr hodie multi nōſolum ſeculares: ſꝫ
etiā religioſi ſūt tales. magis de pecoꝛe q̄ꝫ de ho
mīe curātes. vn̄ Bern̄. Cadit azina. et ē q̄ ſuble
uet. perit aīa. ⁊ nō ē qui curet. Ergo q̄ ꝑponit
curā eq̄ vľ cuiuſcūqꝫ pecoꝛis ſui vel etiā coꝛpis
libenti⁹ ſūptus faciēdo et laborādo vt libereṫ a
moꝛbo vľ ab alijs piculis. q̄ꝫ p aīa xp̄iani. vt ſa
neṫ ⁊ libereṫ a diaboli laqueis. cū eā multoma
gis teneaṫ diligē q̄ꝫ coꝛpus ꝓpriū. ẏpocrita ē. et
ḡue facit pctm̄. Et ſciendū q̄ qn̄ dr̄. ſabbata
ſctīfices. iſtud p̄t tripliciṫ accipi. primo gene-
raliter. vt ceſſem⁹ a vitijs ⁊ pctīs. ſcd̄o ſpāliter
vt ceſſem⁹ ab opibꝫ coꝛpalibꝫ. q̄ impediūt vaca-
tōem ad deū ⁊ ei⁹ cultū. vt ſūt opa mechanica.
⁊ agricultura. ac mercantiū ⁊ placitantiū. ⁊ h⁹
mōi. tertio ſpāliſſime. vt ē in viris ꝯtēplatiuis
q̄ ab oībꝫ mūdanis ſe ſepant. vt totaliṫ deo va-
cent. Prima vacatio ē nccr̄ia. ſcd̄a debita. ter-
tia pfecta. Et cū hec dicēt. erubeſcebāt omēs
aduerſarij ei⁹. cōfuſa ſua rōnabili rn̄ſione: qꝛ
veritati apte nō poterāt ꝯdicere. Et oīs ꝑplus
ſcꝫ ſimplices ⁊ huiles gaudebāt ī factis ⁊ dictis
ſuis glioſis. tanq̄ꝫ amatoꝛes veritatis. In ipſa
die acceſſerūt q̄dam phariſeoꝝ dicētes illi ſcilꝫ
ihu. q̄dā foꝛte bono zelo. ſ. vt ſibi cōſulerēt. qui
dā malo. ſ. vt pharēt. ſi timoꝛe moꝛtis a doctri-
na ceſſaret. Exi ⁊ vade hinc. ſ. ad locū in q̄ hero
des pt̄ē nō hꝫ. Et oñdēs ſe talibꝫ nō terreri. ait
illꝰ. Ite dicite vulpi illi. Per vulpē itelligiṫ ma-
lus pricepſ: vulpis em̄ ē aīal doloſū rapax. toꝛ-
tuoſe icedēs. ⁊ fetidū. ſic pricepſ mal⁹ q̄lis erat
iſte herodes. ē doloſ⁹ p machinatōnem mali. ra-
pax reis alieni. toꝛtuoſe incedēs ꝑuerſitate iu-
ditij. fetidus p infamiā noīs ſui. Qui etiā nititṫ
xp̄m occidē in ſe ⁊ ī ſuis mēbris. q̄ntū in ipo eſt
Un̄ Bern̄. Patꝫ q̄ntū noceat iniq̄ ptās. qūo ca
put impiū ſubiectos q̄ſqꝫ ſue ꝯfoꝛmet ipietati.
Miſera plane ciuitas in q̄ regnat herodes. qm̄
herodiane pticeps erit malitie. Herodiana ṽo
malitia fuit. naſcentē velle extinguē religionē
Siq̄s q̄ religiōis vel ſctītatis oꝛtū. vel pfectū.
vel ꝯſumatōꝫ ipedit. vel pſequiṫ. taľ cū herode
xp̄m pſeq̄ṫ. hec Bern̄. Dicite inq̄ꝫ vulpi illi. Ec
ce eijcio demonia. ⁊ n̄ pn̄t reſiſtē. cū ſit maioꝛis
ptātis. q̄ꝫ herodes ⁊ iō n̄ hēo timē eū. ⁊ ſaītates
ſ. in coꝛpe ⁊ in aīa pficio. hodie ⁊ cras. i. paucis
diebꝫ vſqꝫ ad tp̄s paſſiōis mee. ⁊ tercia die ꝯſu-
moꝛ p moꝛtē: q̄ſi dicēt. Herodes n̄ poterit me ī-
pedire. q̄n faciā qd̄ intēdo. Tāgit aṫ intentōꝫ ī
tribꝫ dietis. pria ꝯſiſtit ī demonū expulſiōe. ſe-
cūda ī īfirmitatū curatōe. tcia ī offitij ſui p cru
cis patibulū ꝯſumatōe. tūc ei ꝯſumata ſūt oīa
de ipo ī lege ⁊ ꝓphis dicta: vn̄ dixit. ꝯſumatū eſt
Et notandū q̄ꝫ aduerbia hodie ⁊ cras ſingillatī
reddēda ſūt ṽbis. vt ſit ſenſ⁹. hodie eijcio demo
nia. ⁊ cras pficio ſanitates. p̄io eī ē demonū e-
iectō. p⁹ea ſanitatis collatō. tcio ſanitatis col-
late cōſumatō. Miſtice pria dieta fuit hoſtis
expulſio. ſcd̄a nature vulnerate pfecta ſanatō.
tcia hoīs ad deū recōciliatō. Moraliṫ pria die
ta ꝯſiſtit ī abiectōe vitioꝝ. ſcd̄a ī collatōe ṽtu-
tū ⁊ exercicio moꝝ. tcia ī adeptōe p̄mioꝝ. vn̄ in
Ozee. Uiuificabit nos p⁹ duos dies. ⁊ ī die tcia
ſuſcitabit nos. ſ. ad glificandū. Uel iſti tres di-
es ſigficāt tres ptes pnie. q̄ ſūt ꝯtritō cū doloē
ꝯfeſſio cū pudoꝛe. ſatiſfactō cū laboꝛe. Et ſubiū
git de loco paſſiōis. vbi ꝯſumabiṫ p moꝛtē di-
cēs. Uerūtn̄ opꝫ me n̄ facili nccītate. ſꝫ p̄ris ⁊
mea volūtate. hodie ⁊ cras ⁊ ſeq̄nti cras. i. pau
cis diebꝫ ābulare. ſ. ad locū paſſiōis. qꝛ n̄ capit
i. n̄ ꝯuenit abſolute itelligēdo. n̄ trāſitiue. nō ca-
pit inq̄ꝫ ꝓphaꝫ. ſ. me pire. i. occidēdi ext̄ hierl̄m
vbi mei ꝓphe ſūt occiſi. ibi ego caput ꝓphaꝝ ō q̄
oēs ꝓphe ſcp̄ſerūt: debeo imolari. vbi. ſ. n̄ dn̄aṫ
herodes ſꝫ pẏlat⁹. Ex q̄ pꝫ q̄ꝫ moꝛs mea nō ē in
ptāte ei⁹. ſic nec hoꝛa nec tp̄s: q̄ſi dicēt. Dn̄ ſcio
qn̄ debeo moꝛi. ſꝫ ip̄e n̄: dn̄ ſcio locum paſſiōis
mee. ſꝫ ip̄e n̄. Trinā ⁊ hodie p̄dicatoꝛes ⁊ plati
ac fidles ceteri a doctrīa ⁊ ꝯfeſſiōe ṽitatis. tioꝛe
p̄ncipū ⁊ maloꝝ hoīm n̄ ceſſarēt: ſꝫ xp̄m imitā
do. ṽitatē corā hoībꝫ ꝯfiterēṫ audacṫ ⁊ dēfēderēt

Domie ihu xp̄e da mihi fructum bonoꝝ
opm feruēṫ facē. ⁊ ī eis iugiṫ pſeuerare
ne ſn̄ fructu īuent⁹ merear ſuccidi ⁊ in
ignē mitti. Da etiā mihi de⁹ me⁹. vt n̄ ſi deoꝛſuꝫ
iclinat⁹ p culpā. ſꝫ ſurſū reſpiciā p iuſtitiā. nec
a mētis rectitudīe curuat⁹ ťreā. ⁊ trāſitoꝛia co-
gitē ⁊ diligā. ſꝫ ad celeſtia ꝯtēplāda. mētis ocu
los erigā. ⁊ etne felicitatis diuitias reqram. O
dn̄e vide me p pietatē. voca me p intnā iſpira-
tōem. ſana p pcti remiſſionē. tāge p ſatiſfactō-
nis doloꝛē. erige ad ſupna per amoꝛis feruoꝛeꝫ
Amen. De ẏdropico ⁊ exhoꝛtatōne ad hūi-
litatem ⁊ miſericoꝛdiā. Capi. LXXX.

DEinde ibat ihs per ciui-
tates ⁊ caſtella docēs. ⁊ indr̄nē pdi
cās. nō pſonas accipiēs. Et factū ē
vt dū itraret domū cuiuſdā pncipiſ
phariſeoꝝ ſabbato mādūcare panē: neccitatis.
nō delitias. nō fercula voluptatis. noīe em̄ pa
nis vite nccria. exclu̾ ſupfluis deſignāt̄: puis
q̄ppe erat ꝯtent⁹. nec receptori oneroſ⁹. Suppo
nendū ē q̄ intuerit ab eo īuitat⁹. q: dn̄s n̄ venit
ad ꝯuiuiū phariſeoꝝ niſi rogat⁹. q̄ īuitabāt eū
nō ex deuotōe: ſ; malitioſe. Ad ꝯuiuiū aū̄ publi
canorū acceſſit etiā nō rogat⁹. Phariſei em̄ ſe
iuſtos ⁊ ſanos r̄putabāt. nec medico egē: ſ; pu
blicani ſe pctores ⁊ īfirmos ꝯfitebāt̄. ⁊ medico
indigē. Jō iſtos vt illuiet: poccupat. illos autē
rogat⁹ vt ſe hūilient: expectat. Et ipi obſuabāt
eū īſidiāto. vt vel ī ei⁹ factis viderēt aliqd. vñ eū
rephēdē ⁊ accuſare potuiſſēt. Mag̃ malitia eo-
rū q̄ eū paſcebāt. ⁊ ſibi īſidias pabāt. cū eo co-
medebāt. ⁊ ipm mordē volebāt. Et ecce hō q̄dā
ydropic⁹ erat añ illū. ſpans de īfirmitate reme
diū. Et rn̄dēs ihs nō ad vba. q: ſibi q̄ſtio nō ppo
nebat̄. ſ; ad cogitatōes phariſeoꝝ ⁊ legiſpitoꝝ
qm̄ cogitabāt curatō; ī ſabbato eē illicitā. in q̄
dei ſapiā; ſe hr̄e mōſtrabat. q̄ corda hoīm intel
lexit. dixit ad eos. Si lic; ſabbato curare? Hic
inērogat. vt ex dictis ppis eos ꝯfutet. At illi ta
cuer̄t. Ubi Beda. S; merito inērogati tacēt:
q: ꝯ ſe dictū quicq̄d dixerit: vidēt. Naſi lic; ſab-
bato curare. q̄re ſaluatorē an curet obſuāt? Si
n̄ lic;. q̄re ipi ſabbato pecora curāt? Tacebāt g̃
q: neſciebāt q̄d dicē debuiſſent. Iſte ydropic⁹ n̄
petebat ſanitatē. q: īfirmitas p eo loq̄bat̄. Uel
ppter iudeorū pn̄tiā. nō audebat ī ſabbato petē
curatōem. Ipe em̄ apprehenſū eū ſanauit tan-
gēdo. ac dimiſit libere ſn̄ pcio: q: p inpoſitōem
man⁹ ipm curauit. ⁊ poſtea manū retraxit. Te-
tigit eū. nō cā nccitatis: ſ; hūilitatis. ⁊ vt diui
tatē ī carne oñderet. eū ſanauit. Ubi Cyrillus.
Neglectis g̃ iudeoru; inſidijs. liberat a morbo
ydropicū. q̄ metu phariſeoꝝ remedia nō poſtu
labat ppter ſabbatū: ſ; ſolū aſtabat. vt ex aſpe-
ctu miſert⁹ ei⁹: ſanaret eū. q̄d dn̄s agnoſcēs. nō
poſtulabat ab eo. ſi vellet ſan⁹ fieri: ſ; ptin⁹ eu;
ſanauit. Et rn̄dēs cogitatōibꝫ eoꝝ: q̄bꝫ murmu
rando cogitabāt factū illud eſſe illicitū: oñdit
illud eſſe licitū p exēplū aīalis bruti. cui⁹ picu-
lo licitū erat etiā ſ̄m ipos ſuccurrē in ſabbato
Si em̄ lic; tūc ſubuenire pecori. q̄d ē op⁹ cupi-
ditatis. mlto magis lic; ſubuenire hoī: ppt̄ quē
facta ſūt aīalia bruta. ⁊ q̄ fact⁹ eſt ad ymaginē
dei. q̄d ē opus caritatis. Uñ Beda. cōpetenti g̃
exēplo ſoluit q̄ſtionē. vt oñdat eos violare ſab
batū in ope cupiditatis. q̄ eū violare arguūt in
ope caritatis. His phariſeis ſiſes ſūt hodie mlt̄
ti plati. qui pl⁹ ſoliciti ſūt p ſalute beſtiaꝝ q̄ ho
minū eis cōmiſſoꝝ. Si patit̄ vel deficit beſtia
ſtatim remedia pcurant. ſi fr̄ vel ſubdit⁹ paru;
curant. et multi hn̄t de paruis curā magnā. de
magnis paruā vel nullā. Mirū aūt erat q̄ de cu
ratōnibꝫ ī ſabbato eū arguebāt. Hn̄t em̄ ī tra-
ditōnibꝫ ſuis determīata genera opeꝝ. circiter
lxx. a q̄bꝫ eſt vacandū ī ſabbato. int̄ q̄ nō ē cura
tio. marie q̄ ſolo fit verbo. ſicut dn̄s ſepe legit̄
curaſſe. Sepe dn̄s ī ſabbato docebat ⁊ curabat
ſiue vt plures q̄ ad ſabbatū ꝯueniebāt: lucrifa
ceret. ſiue vt ī ſabbato celeſtis q̄etis oēs īfirmi
tates curādas eē oñderet. ſiue vt interdū a q̄e-
te ꝯtēplatōnis. ppter ſalutē aīaꝝ nos ſubtrahē
dos eſſe doceret. ⁊ iō ad mādūcandū ſabbato cū
iſto pricipe intuit. nō ppter cibū ſ; propt̄ aīaꝝ
lucrū. vbi etiā ydropicū iſtū in corpe ⁊ ī mente
curauit. Et n̄ poterant ad hec rn̄dere illi tanq̄
victi ⁊ ꝯfuſi rōne euidēti. Miſtice pricepꝰ iſte
fuit Moyſes. dom⁹ ei⁹ ſynagoga. hāc intuit xp̄c
cū venit in mūdū. mādūcare panē. i. delectari ī
pnia iudeoꝝ. Uñ ī Apoca. Siqs audierit vocē
meā. ſ. in pdicatōne. ⁊ aperuerit mihi. ſ. in ꝯtri
tōne. intrabo ad eū. ſ. ī oris ꝯfeſſione. ⁊ cenabo
cū eo ⁊ ipe mecū. ſ. delectādo in opeꝝ ſatiſfactō
ne. Iſtud etiā pt ſili modo accipi de plato ⁊ ec-
cleſia dom⁹ ei⁹: quā tūc intrauit ⁊ q̄tidie itrat
xp̄c. Et notandū q̄ ppetates ydropici ſūt ſe-
ptē per q̄ ſeptē capitalia vitia deſignant̄. ⁊ ideo
iſte ydropic⁹ quēlibet pctorē ſignificare phibet̄
Habet em̄ ydropic⁹ corpis tumore; ſic ſuperbo
cordis inflatōe;. Scdo h; ſpirituū ꝯpreſſionē
ſic inuid⁹ bona ꝯprimit ne publicent̄ ⁊ veniāt
ad lucē. Tertio ſitis ardorē. ſic auar⁹ quāto pl⁹
de diuitijs bibit tanto pl⁹ ſitit. Quarto humorū
īdigeſtionē. ſic iracūdus per irā diminuit dies
ſuos. Quīto pedū pigritiā. ſic accidioſ⁹ pigriti
am̄ affectōnū ⁊ cogitatōnū ad bn̄ opandū. Sex
to genitaliū inflatōem. ſic luxurioſ⁹ eorūde; tu-
mefactōe;. Septimo oris fetorē. ſic guloſ⁹ oris
corruptōem. Spālit̄ aūt ydropiſ auaritiā deſi
gnat. q: ydropic⁹ quāto magis habūdat humo
re inordinato et q̄nto pl⁹ bibit. tāto ampli⁹ ſitit.
ſic auar⁹ q̄nto ē copioſior diuitijs q̄bꝫ nō bn̄ vti
tur. ⁊ q̄ plus diuitias adept⁹ fuerit. tanto arden
tius eas ꝯcupiſcit: q: vt iuuenalis dicit. creſcit
amor nūmi quantū pecunia creſcit. Ferociſſi-
ma peſtis eſt cupiditas. q̄ eos q̄s capit. egenos
efficere ſolet. dū finē inq̄rendi nō inuenit. ſ; vt
magis q̄ fuerit locupletata mēdicat. Et iſte a-
uarus ſtat añ ihm cū ꝯuertit̄ ad deū. paratus
acquiſita diſpēſare ad honorē diuinū. ⁊ ſic recu
perat ſanitatē. q: de cupiditate mutat̄ in libe-
ralitatē. ⁊ ideo añ phariſeos ydropicū curat. et
mox eos per exemplū aīalis bruti ſic cōuincit
vt eoſdem etiā auaritie cōdemnet. Comparat̄
etiā ydropic⁹ ſpūaliter ei quē flux⁹ carnalium
voluptatū exuberās aggrauat. he em̄ ſunt due
filie ſanguiſuge que ſemper dicūt affer affer. ſ.
carnis voluptas et auaritie cupiditas. Deſigt
q̄; ydropiſis ſpālit̄ ſuperbiā: q: ſicut in ydro
pico erat turgēs corpis inflatio. ſic ī ſupbo eſt
tumēs mētis elatio. ⁊ iō corā ſupbis phariſeis
curat ydropicū corpalit̄. vt hoc exēplo ipo di-
ſcāt curari ſpūalit̄. ⁊ per iſti⁹ egritudinē corpis
oñdit in illis egritudinē mētis: quod em̄ iſte ī
corpore hec illi geſtabāt ī mēte. Uñ intēdens

qūo primos accubitus.i. primas ⁊ honorabili
oꝛes ſedes in ꝯuiuijs ſolennibꝫ eligerēt: hoꝛtaꝛ
eos ad hūilitatē. ꝓponēs exemplū vnius opis
humiliter faciēdi. vbi loci ſupioꝛis arceꝛ appe
tētia. vt ad ſimilitudinē eiꝰ fiāt cetera. et docēs
hūilitatē nōſolū apud deū. ſꝫ etiā apud homīes
eſſe laudabilē. Nō enī intēdebat principaliter
docere. qđ hic dicitꝛ ad lrām: ſꝫ miſtice aliud in
tendebat ſm ſpūalē intelligentiā. Monet ḡ in-
uitatos ad nuptias. vt nō in prīo ſꝫ in nouiſſi
mo recūbant loco. iuxta illud ſapiētis. quanto
maior es. tanto te hūilia in omnibꝫ. Ut enī ait
Chriſo. Nihil ita deo amicū eſt. vt cū vltimis ſe
ipm̄ numerare. hoc eī pħie vniuerſe principiū
eſt. Hoc aūt nō tm̄ corpaliter ſꝫ ⁊ ſpūaliter in-
telligi debet. Multi eī cū iactātia et ſupbia cor
dis recūbunt in nouiſſimo loco. nō niſi vt iuſti
⁊ hūiles ab alijs videanꝛ. et multi vere hūiles
recūbentes in coꝛnu. ꝯſcia ⁊ coꝛde reputant ſe ī
nouiſſimo loco eſſe. Un̄ Chriſ. Jubet nos dn̄s
in vltimo loco recūbere. nōſolū vt coꝛpe in no
uiſſimo iaceamꝰ. ſꝫ etiā aīo. vt nouiſſimos nos
eſſe oīm iudicemꝰ. Sine cauſa loco ſe hūiliat.
q̄ coꝛde ſe p̄fert. Ubi notandū ꝙ ſūt q̄dam nu-
ptie ſpūales ⁊ q̄dam celeſtes. Spūales ſunt q̄s
facit deus in p̄ñti cū aīa in thalamo cōſcīe. Cō
iunctio aūt aīe cū xp̄o fit p fidem ⁊ dilectōnem
ex q̄ cōiūctōne venit triplex bonū. ſ. fidei. plis.
⁊ ſacramēti. Bonū fidei eſt ne dẏabolū adulte-
rū ſuſcipiat. bonū plis eſt vt ſpōſa xp̄i p bona
opa ſe exerceat. bonū ſacramēti ē. vt inter ſpō
ſum et ſponſā diuiſio nūq̄ fiat. Nuptie celeſtes
ſūt refectio viſionis diuine. vbi erit plena ſacie
tas. in nuptijs enī cōſueuerūt oīa habundare
Uia aūt veniēdi ad iſtas nuptias eſt hūilitas.
qđ notaꝛ cū dr̄. vade ⁊ recūbe in nouiſſimo lo-
co. Et cōcludendo ſubiūgit ratōem. Quia oīs q̄
ſe exaltat ſupbiendo: hūiliabiꝛ vel hic vel ī fu-
turo. Nō dicit exaltaꝛ: qꝛ ſm Grego. nō pote-
ſtas ſꝫ elatio in crimīe ē. Et q̄ ſe hūiliat volun
tarie nō qui hūiliaꝛ q̄ſi ex neceſſitate. exalta-
biꝛ in futuro. ⁊ q̄nq̄ꝫ etiā in hoc mūdo. Hec ſen-
tentia infallibiliter ē vera in cōſpectu dei. in cꝰ
iuditio ſupbi abiecti ſūt. ⁊ hūiles accepti. q̄uis
in iuditio hoīm aliq̄n fit econtra. vt ſupbi ſint
in gloꝛia ⁊ hūiles ꝯtempti. Etſi ſupbi exaltan-
tur in hoc mūdo: hūiliabunꝛ ī inferno. etſi hu
miles abijciunꝛ in hoc mūdo: exaltabunꝛ in ce
lo. Un̄ Cirillus. Hoc dicitꝛ ſm diuinū iudiciuꝫ.
nō ſm hūanā cōſuetudinē. ſm quā plures cō-
cupiſcentes honoꝛē cōſequunꝛ. alij vō ſe hūili-
antes ingloꝛij remanēt. Un̄ ⁊ Theophilꝰ. Poꝛ-
ro nō finaliter nec oībꝫ homībꝫ eſt reuerendꝰ.
qui ſe honoꝛibꝫ ingerit. ſꝫ dū a quibuſdā hono-
raꝛ. alij detrahūt ei. ⁊ q̄nq̄ꝫ etiā ipi honorātes.

Ubi nota ꝙ cū q̄dam ſupbus p pcuratōnem
ſuaꝫ exaltatus. audiret in eccl̄ia legi hec verba
euangelij. oīs qui ſe exaltat: hūiliabiꝛ. ⁊ qui ſe
hūiliat: exaltabiꝛ. hoc verū eſſe nō reputās et
q̄ſi ī verba blaſphemie p̄rūpēs: dixit. ꝙ ſi ſe hu-
miliaſſet. ⁊ nō ſeipm̄ exaltaſſet. ad ſtatum illuꝫ
nō pueniſſet. ⁊ ſtatim in eodem loco cecidit ⁊ a
dẏabolo ſuffocatus expirauit. Heu q̄ multi ho
die hoc dicūt coꝛde vel facto ſi nō verbo. quaſi
nūq̄ exaltari poſſent ſi ad hoc p ſe nihil face-
rent. Per primū ḡ locū nōſoluꝫ intelligiꝛ hic
honorabilioꝛ ſeſſio in cōuiuijs ſolēnibꝫ. ſꝫ etiā
q̄libet dignitas in eccl̄ia ſeu primatꝰ. ad digni-
tates enī nullus catholicus ad xp̄i ⁊ eccl̄ie nu-
ptias īuitatus ſe dꝫ ingerere. ſꝫ alios melioꝛes
p̄ponere quantū ē in ſe. alioq̄n inuitatoꝛ prīci
palis. ſ. deus a q̄ eſt oīs p̄tas: deijciet euꝫ a ſua
dignitate ſaltē ſpūaliter ſnīa eterne dānatōis
aliq̄n etiā deijcit tales pena dānatōnis tpalis.
Si aūt hūiliter et ex coꝛde refugiens. ſicut fa-
ciebāt antiqui patres. vt Gregoꝛius et cōſiles
dignitatem ex obediētia ſuſcepit. ⁊ ex caritate
fraterna bene ea vſus fuerit. tandem celeſtem
gloꝛiā obtinebit. Quia oīs qui ſe exaltat p̄ſum
ptione ſe dignitatibꝫ ingerendo: hūiliabiꝛ mō
p̄dicto. ⁊ qui ſe hūiliat nō fallaciter ⁊ ficte: ſed
veraciter ⁊ ex coꝛde: exaltabiꝛ. qꝛ ſm qđ dicitꝛ ī
ꝓuerbijs. humilem ſpm̄ ſuſcipiet gloꝛia. Ubi
ſciendū ꝙ hūilitas meritoꝛia cui debeꝛ exalta-
tōnis gloꝛia. ꝯſiſtit in tribꝫ. Primo in ꝓprie eſti
matōnis ānihilatōne. et hec inducit contēptuꝫ
ſui. ita vt homo nihil r̄putet ſeipm̄. ⁊ oīm q̄ ha
bet recognoſcat datoꝛē eſſe deū. Quid eī habes
inq̄t ap̄lus. qđ nō accepiſti? Scđo ꝯſiſtit in di
gnitatū vilipenſione. ⁊ hec inducit honoꝛē dei.
et hec habeꝛ q̄n homo in magnis virtutibꝫ. do-
nis ⁊ honoꝛibꝫ ꝯſtitutus. inde nō extolliꝛ: ſꝫ to
tum illi infūdit ⁊ integrū reſtituit. a q̄ oē bonū
fluit. Tertio cōſiſtit in alioꝝ ſibi p̄latōne. ⁊ hec
inducit primi appreciatōem. qūo ꝑuare poteri
mus qđ dicit ap̄lus. honoꝛe inuiceꝫ p̄uenientes.
niſi alios dignioꝛes nobis in virtutum meritis
eſtimemꝰ. Homo enī illū quo ſe dignioꝛeꝫ eſti-
mat vix honorat: ſꝫ potiꝰ contemnit. Poteſt et
hoc qđ dictū ē de dignitate. etiā accipi de meri-
toꝛū p̄ſumptōne. Un̄ Beda. Miſtice. quiſq̄s nu-
ptias xp̄i ⁊ eccleſie inuitatus adierit: membris
eccleſie p fidem cōiunctus. nō ſe extollat. quaſi
ſublimioꝛ ceteris gloꝛiādo de meritis. Dabit eī
locū honoratioꝛi poſt inuitatoꝛ. cū illoꝝ qui ſe
in xp̄o ſecuti ſūt agilitate p̄itur. Et cuꝫ ruboꝛe
nouiſſimū locū tenet. q̄n de alijs meliora ꝯgno
ſcens. quicq̄d de ſua opatōne celſum ſentiebat:
humiliat. Sꝫ recūbit aliquis in nouiſſimo lo-
co. ſm illud. quanto magnꝰ es humilia te in oī
bus. Ueniēs aūt dn̄s quē humilē inuenerit. a-
mici nomīe beatificās ſuperius aſcendere p̄ci-
piet. Quicūq̄ꝫ enī humiliauerit ſe ſicut puulus
iſte. hic eſt maioꝛ in regno celoꝝ. Pulcre autē
dicitꝛ. tūc erit tibi gloꝛia. ne nūc querere incipi
as. quod tibi ſeruaꝛ in fine. Poteſt etiā ⁊ hoc ī
hac vita intelligi. qꝛ quottidie dn̄s ſuas nupti-
as intrat ſupbos deſpiciens. ⁊ hūilibꝫ ſepe tan-
ta ſui ſpūs onera p̄ſtans. vt diſcumbentiū cetꝰ
eos admirādo gloꝛificet. Qui enī ſe de meritis
eleuat: humiliabiꝛ a domino. et qui ſe de bene-
ficijs humiliat: exaltabitur ab eo Hec Beda.

Cum ergo īuitatus fueris a domino ꝑ predica-
tores ſuos ad nupcias ſpirituales. que ꝯſiſtũt ī
cõiunctione xp̄i eccl'ie. ad quas nupcias inui-
tati ſũt omnes xp̄iani: quoꝝ quidã ceteros di-
gnitate ꝑcedũt. alij ꝟo merito virtutũ: ⁊ excel-
lit vnus vna ꝟtute ⁊ excellit̄ alia. alij ꝟo excel-
lũt ſacra ītelligēcia: nõ diſcũbas in ꝑmo loco:
aut meritoꝝ tuoꝝ ꝑſũptõne: aut honoꝝ mũda-
noꝝ ambitõe. aut appetitu ianis glorie. Qua
re aũt prim⁹ loc⁹ nõ ſit ambiēd⁹: ꝓbat ex trib⁹
Primo ex cõpatiõe dignioris. ne forte honora-
tior. i. dignior maiori honore ſit īuitat⁹ ab eo:
⁊ talez debes tibi ꝑponere. Dignior em̄ maiori
honore ē virtuoſior. ⁊ ĩdo q̄libet q̄ntacũqꝫ digni
tate polleat hꝫ ĩcitatiuũ fugiēdi honorē: ſi atte
bat ꝙ ĩ ꝯgregatõne eſſe p̄t alq̄s eo honoratior.
Nõ em̄ dignitati debet̄ excellētia honoris: niſi
qꝛ ip̄a atteſtat̄ excellēciã ꝟtutis. Scḋo hoc idē
ꝓbat ex īdigni eiectõe: qꝛ loc⁹ ſublimis īdigno
nõ ē ſtabilis. ſed ſepe inde eicit̄. vñ dicit̄. ⁊ veni
ens ꝑ effectũ q̄ te īuitauit ⁊ illũ. dicat tibi. facto
ſcꝫ te hũiliando ⁊ aliũ tibi ꝑferēdo. da huic locũ
q̄ reputabas te dignũ. Hoc ſepe euenit ꝙ q̄ pu
tabat ſe dignũ honore eicit̄ a ſua cogitatõe ⁊ ex
pellit̄ inde. Tertio hoc idē ꝓbat ex ꝯfuſiõe que
ſequit̄. Vñ ſbdit̄. ⁊ tũc īcipies cũ rubore nouiſſi
mũ locũ tenere. erubeſcēs. ſ. q̄ñ qui de te maio-
ra ꝑſũpſiſti īcipies humiliari: q̄ſi deiect⁹ in aïo
tuo. aut eiectus de tuo officio. aut deiectus poſt
mortē ĩ inferno. Deĩde oſtendit quid ſit obſer-
uãdũ ei q̄ vult honorē acquirē: qꝛ debet hũilia
de ſe ſentire. Vñ dicit. Sed cũ īuitat⁹ fueris va
de: nõ te excuſa: ⁊ recũbe ĩ nouiſſimo loco. mi-
norē te alijs reputãdo. ⁊ te eſſe in oībus in ꝑmo
merito: ⁊ ſi forte ſis excellētior dignitate: vł ori
ginis nobilitate. Et notãdũ ꝙ triplex diſtiguit̄
nouiſſimũ. ſ. ſtatuũ. graduũ. ⁊ locoꝝ. Inter ſta
tus loc⁹ nouiſſim⁹ ē ĩcipientiũ. medi⁹ ꝑficien-
tiũ: ſup̄mus ꝑfectoꝝ. Inter grad⁹ locus nouiſſi
m⁹ ē ſubditoꝝ. medius p̄latoꝝ minoꝝ: ſup̄mus
maioꝝ. Inter loca nouiſſim⁹ ē inferni. medius
mũdi: ſup̄mus celi. Recũbe ḡ aut in nouiſſimo
ꝑmo. ſ. in ſtatu ĩcipientiũ te reputãdo ꝑ hũilita
tē. aut in nouiſſimo ſcḋo. ſ. in gradu ſubditoꝝ ꝑ
dei timorē. aut ĩ nouiſſimo tertio. ſ. in inferno ꝑ
iugē meditatõnē. Et adducit tria ꝓp̄t que no-
uiſſim⁹ locus ē eligēdus. Primũ ē quia ex hoc
habet̄ gr̄a amicicie: vt cũ venerit mētes viſitã
do: vel merita poſt mortē diſcuciēdo. q̄ te īuita-
uit ad nupcias: dicat tibi amice. ſ. ꝓpter tuã hu
militatē. Scḋm eſt ꝯſecutio loci dignioris: aſcē
de ſupius. ⁊ in p̄ñti ꝑ gr̄aꝫ: ⁊ ĩ futuro ꝑ gloriaꝫ
qꝛ te hũiliaſti: ⁊ qꝛ etiã amic⁹. Tertiũ ē honoris
gloria q̄ ſequit̄ dignitatē: tũc erit tibi gloria ho
noris corã ſimul diſcũbentib⁹ ĩ eadē ſide: vel in
eadē beatitudine quieſcētib⁹. tũ qꝛ humilis. tuꝫ
qꝛ amicus p̄ncipis. tũ qꝛ alto gradu ſublimat⁹
Et nota ꝙ dñs nõ intēdit hic docere q̃uo acqui
rere debeam⁹ hũanã gloriã: ſed exēplo acquirē
di gloriã iſtã humanã. docet nos acquirē gl'iaꝫ
celeſtē. ita ꝙ ſicut humilitas ē neceſſaria ei qui
cupit exaltari honore eccleſiaſtico. ſic ē neceſſa
ria ei q̄ cupit exaltari honore gr̄e et glorie. Sꝫ
differencia ē: qꝛ quicũqꝫ ſe humiliat vt exaltet̄
ꝓmotõne eccleſiaſtica peccat. eſt em̄ falſa hũi-
litas in q̄ latet ĩmunda ſuperbia: qui ꝟo ſe hu-
miliat vt exaltet̄ donis gratiaꝝ et ꝑmio glorie.
habꝫ rectã intētõeꝫ. Quia vt dicit Iero. ſancta
ſupbia eſt virtutes apparere. Vltimo aſſignat
ratõeꝫ dicti q̄tũ ad omnia ꝑmiſſa. Quia omĩs
ſiue laicus: ſiue cleric⁹: ſiue religioſus. q̄ ſe exal
tat. ſ. ſupbiendo. hũiliabit̄ ſpõte. vel neceſſario
hic vel ĩ futuro. ⁊ q̄ ſe hũiliat volũtarie: non q̄
humiliat̄ q̄ſi ex neceſſitate. exaltabit̄ vł hic vł
ĩ futuro. ⁊ hoc aut ĩ officio: aut ĩ merito: aut in
ꝑmio. Humiles dicti ſũt ab humo cui proſtrati
ſunt. eo ꝙ nihil inferi⁹ ſe: niſi humũ reputãt. et
ſe ꝯculcãdos oībus exhibēt. ⁊ ꝓpter hoc exalta
ri merent̄. ⁊ ideo homo qui factus eſt de humo
hũiliari debet: ⁊ exaltatio nõ debet̄ ſibi niſi per
hũilitatis meritũ. ⁊ talis hũilitas ducit ad leta
bundũ gaudiũ. Vñ Bernħ. Semꝑ ĩ corde tuo
debes hr̄e ꝙ ſis peior viliſſimus. ⁊ omni dono ⁊
gr̄a dei īdign⁹: nec ad hoc aliq̄ mõ aptus. vt de⁹
orationē tuã exaudiat. Multũ ḡ debem⁹ fugere
ſupbiã. q̄ nos deriſibiles ⁊ inimicos deo ⁊ hoīb⁹
ꝯſtituit: ⁊ amplecti hũilitatē que nos deſidera-
biles ⁊ amicos eiſdē facit. Vñ Criſ. Ne timeas
honore tuo deſtructo ſi hũiliaueris teipſuꝫ. Ita
em̄ magis extollit̄ gloria tua: ita maior efficit̄.
Hec regni ē ianua. Si voluerim⁹ magni appa-
rere: nõ erim⁹ magni. ſed ⁊ oībus dehonorabili
ores. Qui em̄ deriſibiles ſũt et oībus inimici. et
ab inimicis facile captabiles ⁊ ĩmũdi. apḋ deũ
hij maxime oīm ſũt. Quid autē humilib⁹ ē dele-
ctabilius aut beatius. cũ humiles et deo ſint de
ſiderabiles. Sed et ea que ab hominib⁹ eſt glo-
ria hij maxime potiunt̄: ⁊ omnes eos velut pa-
tres honorant. ſicut fratres ſalutant: ſicut pro-
pria membra amplexant̄. Hec Criſoſtomus.
Et quia dominus inſtruxit inuitatos ad humi
litatem. nunc inſtruit inuitantes ad miſericor-
die pietatem. et ad pauperum ac debilium po-
tius q̄ amicorum et diuitum inuitationem: vt
cõmunia faciant non propter hominum fauo-
rem et vanitatem: ſed propter caritatem ⁊ pau
perum neceſſitatem. arguens per hoc phariſe-
os: quia faciebant conuiuia non moti pietate.
ſed magis cupiditate. intendentes per hoc con-
ſequi vtilitatem ſeu honorem temporalem. Vn-
de dominus vt pro refectione corporali rependeret
deret ſpiritualem ſcilicet documentum pietatis
dicebat ei qui ſe inuitauerat. et per hoc etiam
alios aſſidentes qui erant in hoc culpabiles ar-
guebat. Cũ facis prandiũ aut cenam noli vo
care amicos. i. ꝓpter amiciciã ſecularem. neqꝫ
fratres tuos. i. ꝓpter ꝯſanguinitatē. neqꝫ cogna
tos. i. ꝓpter affinitateꝫ. neqꝫ vicinos. ideſt ꝓpter
fãiliaritatē neqꝫ diuites. i. ꝓp̄t aliquã vtilitateꝫ
ꝯſequēdã. Hec determiatõ. ſ. diuites omnibus
predictis videt̄ debere ſubintelligi. et ita fr̄es et
cognatos amicos et vicinos pauperes: ſicut et

alios egenos vocare potero: vt eis ſicut ⁊ alijs
pauperibꝫ diſtribuaʒ pro deo. Et ſubdit͛ cauſa
cum dicit͛. ne forte ⁊ ipſi reinuitent te. Hec em̄
eſt conſuetudo carnalium hominū ſcʒ reinuita
re inuitantes ſe. ⁊ fiat tibi retributio ab homie
non a deo. in preſenti non in futuro. iſta namqꝫ
reinuitatio intelligit͛ cuiuſqꝫ boni temporalis
recompenſatio. Unde dicit Ambroſius. q̄ ho
ſpitalem remuneraturis eſſe affectus auaricie
eſt. Sciendum tamē q̄ ſi vocentur predicti ad
conuiuia propter caritatem mutuo nutriendā
meritorium eſt. Si autem ad laſciuiam: vel ad
gulam exercendam: vel ad inanem gloriam.
peccatū eſt. ⁊ inuitans ſuſtinebit penam. ſi aūt
ad reinuitandū recepit mercedem ſuam. ſi aūt
ad beniuolenciam ſeu liberalitatem indifferēs
eſt. ⁊ poteſt bene fieri: ⁊ male prout ad finem
vlteriorem ordinatur qui pt̄ eſſe bonus vel ma
lus. Unde hec inuitatio permittit͛: niſi de matri
monio xp̄i qđ totum debet in vſus pauperū ex-
pendi. ſicut de teſtamento mihi cōmiſſo ad faci
endū elemoſinam. non poſſum in alios vſus ex
pendere quicq̄. Sed cū facis cōuiuium mot⁹
pietate. voca paupes cenſu: q̄ nō habent de ſuo
ad viuendum. ⁊ debiles conatu qui potenciam
non habent ad laborandum. et claudos greſſu:
q̄ ire nequiuit ad mendicādū. ⁊ cecos viſu: qui
nō vident ad aliqđ artificiuʒ opandum. ⁊ beat⁹
eris ſcilicet in p̄nti beatitudine ſpei. ⁊ in futuro
beatitudine rei. quia īuitati non habēt retribu
ere tibi. ⁊ ideo deum nūq̄ obliuiſcentē habebis
debitorem. pietas em̄ ad omnia vtilis eſt. pmiſ-
ſioneʒ habēs vite q̄ nūc eſt et future. Ubi Criſ.
Non ḡ turbemur cū nō recipim⁹ beneficij recō
penſatōeʒ: ſed cum recipimus. Qm̄ ſi recipim⁹
nō amplius recipiem⁹ illic: ſed ſi minime retri-
buit homo: tūc tibi de⁹ retribuet. Unde ſequit͛.
Retribuet͛ em̄ tibi ſcʒ a dn̄o ī reſurrctōe iuſto
rū. Scđm bedā. ⁊ ſi om̄s reſurgāt. ſingulariter
tn̄ et q̄ſi p̄pria non īmerito reſurrectio iuſtoruʒ
dicit͛: qui in ea īmutandi ſūt. ⁊ ſe beatos eſſe fu-
turos non dubitāt. Ubi Grego. niſſen⁹. Non ḡ
negligas iacentes: q̄ſi nullo ſint digni. Cogita
quid ſint: ⁊ p̄cioſitatem eoꝝ inuenies. Saluato
ris induerūt imaginem: futuroꝝ bonoꝝ here-
des. regni clauigeri. accuſatores et excuſatores
ydonei. non loquētes: ſed inſpecti a iudice. Ubi
⁊ Criſ. Deceret ḡ eos ſurſum ī ſolario ſuſcipe-
re. Si non placet ſaltē deorſum. vbi ſunt ſubiu-
galia ⁊ famuli. Xp̄m ſuſcipias: fiat ſaltē paup
edituus. Ubi ē elemoſina. nō audet ītrare dya-
bolus. Et ſi ſecum cōſedeas: mitte ei de mēſa fer
cula. Et iteꝝ. Sed dicis. Immūdus eſt pauper
⁊ ſordidus. Laua eū et fac tecum in mēſa ſede-
re. Si veſtes ſordidas habet. mūdum indumē-
tum exhibeas. Xp̄c accedit p eum. ⁊ tu friuola
loqueris. Hec Criſ. Moraliter cū facis cōui-
uium. i. cum accedis ad oratōeʒ vt r̄ficiaris pa
ne lacrimarum: ⁊ inebrieris vino cōpunctōnis
noli inuitare amicos ideſt noli orare tm̄ p ami
cis ⁊ cōſanguineis tuis. ⁊ p diuitibꝫ. i. p iuſtis

qui ſunt diuites ī virtutibꝫ: ſʒ p inimicis ⁊ pcto
ribꝫ qui vere paupes ſunt. Un̄ ſubdit. Sed vo-
ca pauperes. i. aſſocia in tua oratōe peccatores
⁊ ſubdiuidit ī tria genera peccatoꝝ dicens. debi
les. i. peccātes ex infirmitate. claudos. i. peccā-
tes ex malicia. ſ. qui habent pedē intellectus ſa-
num. ſed pedem affectus infirmū. ⁊ cecos. i. pec
cātes ex ignorācia. Predicator etiā verbi diui-
ni facit ſp̄uale cōuiuiuʒ. ſed ſi facit hoc propter
honoris: vel lucri tēporalis cōſecutionem. non
habebit a deo mercedeʒ. ſi ṽo facit propter ani-
marum ſalutem. recipiet cū iuſtis vitam eter-
nam. Ex eo aūt q̄ dn̄s hic ait retribuet͛ in re
ſurrectōe iuſtoꝝ quidā de ſimul diſcūbentibus
rudis ⁊ carnalis. motus verbis xp̄i. credidit q̄
reſurrectio futura eſſet ad vitā. cibis corpalibꝫ
indigentē. ⁊ q̄ xp̄c pmitteret eſcas corporales ī
regno celoꝝ. et dixit ei. Beatus ē qui mādųcat
panē in regno dei. Un̄ Cyrillus. Homo iſte ani
malis erat: non diligēter percipiēs ea que xp̄c
ptulerat. putauit em̄ corporeas eſſe remunera
tōnes ſanctoꝝ. Sed quidā dicūt q̄ p paneʒ iſte
intelligebat beatitudinē veram: que cōſiſtit in
viſione ⁊ fruitiōe deitatis xp̄i principaliter: et
humanitatis ſecūdario: qui vocat ſe panem vi
te. Unđ Aug⁹. Uel q̄ſi in longinqua iſte ſuſpira
bat. ⁊ panis iſte ſcʒ queʒ deſiderabat ante illum
diſcūbebat. Quis em̄ eſt panis regni dei: niſi q̄
dicit. ego ſum panis viuus qui de celo deſcendi:
Noli parare fauces ſed cor. Hec Aug⁹. Beat⁹
igit͛ q̄ hūc panē: q̄ refectio animaꝝ eſt. mandu
cabit in regno dei. vidēdo. ſ. et fruēdo. de q̄ dicit͛
ī Eccl'iaſtico. qui edūt me adhuc eſurient. non
ppter famis inediā: ſed ppter faſtidij abſentiam
Un̄ Beda. Panis qui mādųcat͛ in regno dei: nō
corpalis ītelligēdus eſt cibus: ſʒ ille vtiqꝫ q̄ ait.
ego ſū panis viuus q̄ de celo deſcendi. ſi q̄s mā
ducauerit ex hoc pane viuet ī eternū. Id ē ſiq̄s
mee īcarnatōis ſac̄mēto pfecte īcorpatus. mee
diuine maieſtatis viſiōe frui meruerit: hic ppe-
tua vite immortalis beatitudine gaudebit. Hec
Beda.

Oratio.

Domine ih̄u xp̄e manu mīe tue me appre
hēde ⁊ ptege: ne p̄ualeat ī me ydropiſis
carnalis voluptatis: vel auaricie: aut
ſupbie: ⁊ da mihi vt p veram cordis oris ⁊ opis
hūilitatē. ī nouiſſimo loco recūbā. minoreʒ me
alijs reputādo. ⁊ p miaʒ īdigētes īuitare n̄ ob-
mittā. eoꝝ neceſſitatibꝫ p poſſe ſuccurrēdo. Lar
gitor opulētiſſime de⁹. da mihi miſero panē ce-
licū: q̄ tu ip̄e es mādųcare ī regno dei. p q̄ p̄ac
tibi dn̄e q̄tidie militam⁹ p q̄ tota die mortifica
mur: vt ī tua vita viuam⁹ Amē. De īuitatis
ab cenam magnam. Capitulū. LXXXI.

Et q⁹ nonnulli terrenis.
vl' voluptatibꝫ mūdi h⁹ debiti. hunc
panē d̄ q̄ dictū ē ſidetenꝰ q̄ſi odorādo
pcipiūt: dulcedinē ṽo ei⁹ attigē veracit͛ guſtādo
faſtidiūt. iđ ad oſtēdendū taliū tepore. celeſtibꝫ
epul'n̄ eē dignū. ſbiūgit dn̄s pabolā: ī q̄ demō-
ſtrat diuine largitatis effluēciā: et arguit mlti